

Bromölla
kommun

Samrådsredogörelse för Översiktsplan 2045

Bromölla kommun

Godkänd av kommunstyrelsen 2025-11-26

Innehåll

Inledning	5
Hur har samrådet genomförts?	5
Läsanvisning	6
Inkomna synpunkter och kommunens bemötande	7
Länsstyrelsen Skåne	7
Länsstyrelsen Kronoberg	35
Övriga statliga myndigheter	36
Energimyndigheten	36
Havs- och vattenmyndigheten	36
Lantmäteriet	36
Luftfartsverket	37
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	37
Riksantikvarieämbetet	37
Skogsstyrelsen	38
Sveriges geologiska undersökning (SGU)	39
Trafikverket	46
Transportstyrelsen	50
Regioner och regionala instanser	51
Region Skåne	51
Region Blekinge	56
Regionmuseet Skåne	60
Andra kommuner	62
Hässleholms kommun	62
Kristianstad kommun	63
Olofströms kommun	64
Sjöbo kommun	64
Sölvesborgs kommun	64
Östra Göinge kommun	66

Interna instanser och politiska partier	69
Liberalerna i Bromölla	69
Miljöpartiet i Bromölla	70
Moderaterna i Bromölla	72
Skåne Blekinge Vattentjänst AB (SBVT)	74
Sverigedemokraterna Bromölla	74
Föreningar och företag	77
Anonym företagare 1	77
Bromölla Pastorats Kyrkoråd	85
Hembygdsföreningen Byträffen-Edenryd-Krogstorp-Åby	86
Jägareförbundet Skåne	88
Kommunala pensionärsrådet (KPR)	102
Naturskyddsföreningen Kristianstad/Bromölla	102
Nordöstra Skånes Fågelklubb	108
Privatpersoner	110
Boende i Edenryd	110
Privatperson 1	112
Privatperson 2	114
Privatperson 3	115
Privatperson 4	116
Privatperson 5	117
Privatperson 6	117
Privatperson 7	117
Privatperson 8	117
Privatperson 9	118
Privatperson 10	118
Privatperson 11	118
Privatperson 12	118
Privatperson 13	119
Privatperson 14	119
Privatperson 15	119

Privatperson 16.....	121
Privatperson 17.....	121
Privatperson 18.....	121
Privatperson 19.....	122

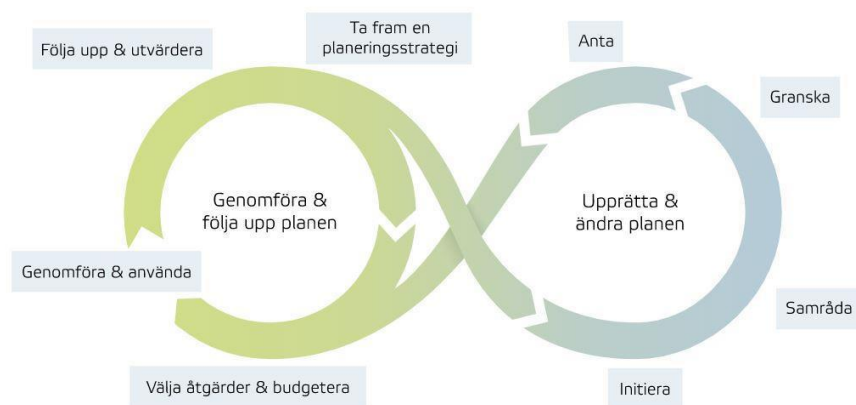
Inledning

Bromölla kommuns kommunstyrelse beslutade per 2025-01-22 att skicka ut förslaget till ny översiktsplan på samråd, enligt 3 kap 8 §, plan- och bygglagen (2010:900).

Samrådet vände sig till de som bor och verkar i Bromölla kommun men även till myndigheter, näringsliv, organisationer och andra kommuner. Syftet med samrådet var att samla in kunskapsunderlag, synpunkter och önskemål för att få ett så bra beslutsunderlag som möjligt.

Efter att samrådet avslutades har samtliga synpunkter sammanställts i den här samrådsredogörelsen. I samrådsredogörelsen bemöter kommunen de inkomna synpunkterna och redovisar om översiktsplanen reviderats eller inte, med anledning av synpunkterna.

När planförslaget omarbetats ställs det ut på granskning, enligt 3 kap 12 §, plan- och bygglagen (2010:900). Då ges möjlighet att tillgodogöra sig den här samrådsredogörelsen samt att lämna synpunkter på det reviderade förslaget. Under granskningen ska Länsstyrelsen avge sitt granskningsutlåtande. Därefter omarbetas förslaget på nytt innan det antas av kommunfullmäktige och vinner laga kraft.

Hur har samrådet genomförts?

Samrådet ägde rum 1 februari till 31 mars 2025. Planhandlingarna fanns tillgängliga på kommunens hemsida, både i den digitala plattformen Storymaps med interaktiva kartor samt i utskriftsvänligt PDF-format. Utskrivna planhandlingar fanns att läsa på biblioteken i Bromölla och Näsум samt i kommunens växel.

Samrådsmingel hölls för allmänheten i Bromölla, Edenryd och Näsум samt ett enskilt tillfälle i Bromölla för näringslivet. Vid tillfällena för samrådsmingel deltog politiker från den tillfälliga beredningen för översiktsplanearbetet tillsammans med tjänstepersoner från samhällsbyggnadsenheten och utvecklingsenheten. Vid sammanlagt åtta tillfällen, varannan tisdag och torsdag har tjänstepersoner som arbetat med översiktsplanen

funnit på plats på biblioteket i Bromölla för att ge vägledning i hur den digitala plattformen Storymaps kan användas.

Information till skolor har också gått ut. Dels i undervisningssyfte, dels för att få in synpunkter från barnen och ungdomarna.

Läsanvisning

I denna samrådsredogörelse redovisas inkomna yttranden i sin helhet. Under respektive yttrande besvaras synpunkter antingen direkt eller, vid enstaka tillfällen, genom hänvisning till redan besvarat yttrande på annan plats i dokumentet. I svaren redovisas om synpunkten har medfört någon komplettering eller ändring av översiktsplanen.

Kommunens bemötande är *rödmarkerade och kursiverade*.

Ibland rör inkomna synpunkter sådant som inte kan behandlas i en översiktsplan, exempelvis sådant som rör kommunens löpande verksamheter som omhändertas av förvaltningen på operativ basis. Synpunkter som inte är översiktsplanefrågor förmedlas vidare till den verksamhet som berörs. I förekommande fall notifieras detta i samrådsredogörelsen jämte den inkomna synpunkten.

I enstaka fall är de lämnade yttrandena/svaren så pass omfattande att kommunen lämnar sitt bemötande efter den avsnittsindelning som respondenten upprättat.

Inkomna synpunkter och kommunens bemötande

Länsstyrelsen Skåne

Samrådsyttrande över Översiktsplan 2045 Bromölla kommun

Er beteckning: Dnr 2024/846

Beskrivning av ärendet

Bromölla kommun har skickat förslag till ny översiktsplan, Översiktsplan 2045 Bromölla kommun, till Länsstyrelsen för samråd. Planförslaget innefattar hela kommunens geografiska yta och ska ersätta nu gällande översiktsplan från 2014.

Länsstyrelsen och kommunen har haft planmöten inför framtagandet av samrådsförslaget och Länsstyrelsen välkomnar fortsatt dialog.

I arbetet med ÖP 2045 har kommunen utgått från följande strategiska fokusområden: Bebyggelseutveckling; Attraktiva och varierande livsmiljöer; Bra kommunikationer; Attraktiv och mångfacetterad arbetsmarknad; Attraktiva grön- och blåmiljöer; Det robusta samhället. ÖP 2045 pekar ut sammanlagt 16 nya utbyggnadsområden för sammanhängande bostadsbebyggelse, mångfunktionell bebyggelse och för verksamheter och industri. ÖP 2045 anger också att stora delar av kommunens befintliga bebyggelseområden ska kunna utvecklas genom förtätning.

I detta yttrande förkortas planförslaget ÖP 2045.

Länsstyrelsens uppgifter under samrådet

Under samrådet ska länsstyrelsen enligt 3 kap. 10 § PBL särskilt

- ta till vara och samordna statens intressen,
- tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. PBL som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,
- verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken tillgodoses, att miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
- verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt, och

- verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsen ska dessutom ge råd i övrigt om tillämpningen av bestämmelserna i denna lag, om det behövs från allmän synpunkt.

Länsstyrelsens inledande bedömning

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen arbetar med att ta fram en ny kommunomfattande översiktsplan. Det är angeläget att kommunen har en aktuell översiktsplan som kan ge vägledning för efterföljande planering och prövningar. Länsstyrelsen menar att ÖP 2045 belyser många viktiga frågor och utmaningar som kommunen har att hantera. Länsstyrelsen ser också generellt positivt på de kommunövergripande ställningstaganden som ÖP 2045 anger.

Länsstyrelsen saknar dock i många fall platsspecifika strategier och vägledning för hur ställningstagandena ska omsättas och beaktas i den fysiska planeringen. Länsstyrelsen kan inte heller utläsa vilket behov som motiverar framför allt de markanspråk som föreslås för ny bebyggelse och hur de har vägts mot de värden och intressen som kan komma att påverkas negativt såsom till exempel riksintresseanspråk.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats med ytterligare platsspecifika strategier och vägledning. För mer detaljerad information se svar nedan under respektive rubriker.

De markanspråk för ny bebyggelse som kommunen föreslår utgår från kommunens vision om ett attraktivt och växande Bromölla. Översiktsplanen anger även att bostadsutveckling ska motsvara behov och efterfrågan i kommunens olika delar. Medan kommunens vision är mer framåtsträvande och syftar till att skapa nya attraktiva bostäder ställer ställningstagandet krav på att detta görs i en takt som är förankrad i efterfrågan.

Länsstyrelsens synpunkter

Riksintressen

ÖP 2045 anger övergripande att kommunen vid planering ska göra en tidig bedömning av påverkan på riksintressena och Natura 2000-områdena. Trots detta kan Länsstyrelsen konstatera att denna bedömning till stor del saknas i ÖP 2045. Det är

positivt att ÖP 2045 för respektive utbyggnadsområde synliggör de riksintressen som särskilt behöver beaktas i efterföljande planering, och att kommunen ska verka för att utpekade riksintresseanspråk inte påtagligt ska skadas. Länsstyrelsen saknar dock i många fall konkreta och platsspecifika ställningstagande för hur detta ska ske, vilket innebär att frågan om hur berörda riksintressen ska tillgodoses hänskjuts till efterföljande skeden. Länsstyrelsen menar att kommunen redan i översiktsplanen behöver ge tydlig vägledning kring dessa frågor, då de kan vara svårare att hantera i enskilda detaljplaner, bygglov eller tillståndsprövningar. I många fall behöver riksintressen också bedömas i ett större sammanhang för att t.ex. kunna fånga upp och hantera kumulativa effekter.

För att ÖP 2045 ska ge tydlig vägledning för efterföljande planering och prövningar menar Länsstyrelsen därför att kommunens bedömning av hur riksintressenas värden kan komma att påverkas tydligare behöver framgå av översiktsplanen, samt hur kommunen utifrån den analysen avser att tillgodose riksintressena.

Länsstyrelsen menar att en sådan bedömning behöver utgå från en beskrivning av konsekvenserna för riksintressenas värden i relation till den mark- och vattenanvändning som pekas ut i markanvändningskartan. Detta gäller även inom områden med befintlig markanvändning där exempelvis förtätning kan vara aktuellt, samt för bygglovsprövningar och miljöprövningar utanför planlagt område.

Sammantaget behöver kommunen inför granskningen utveckla hur kommunen anser att riksintressena kan tillgodoses. Utöver ovan nämnda generella synpunkter lämnar Länsstyrelsen följande platsspecifika synpunkter:

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats med ytterligare platsspecifika strategier och vägledning. För mer detaljerad information se svar nedan under respektive rubriker.

Riksintresse för naturvården (3 kap. 6 § MB)

Tostebergakusten N 23

Utbyggnadsområde Valje i Edenryd, överlappar med naturbetesmarker och slåttermarker. Naturvärden finns i området, och i Artportalen har förekomster av fridlysta arter som backsippa noterats i östra delen. Området omfattas av riksintresseanspråket Tostebergakusten N 23, vars riksvärde bland annat är naturbetesmarker samt dess flora och fauna. Edenryds ogödslade naturbetesmarker omgivna och indelade av stengärdesgårdar är i värdebeskrivningen uttryckt som ett särskilt värdefullt område.

Länsstyrelsen bedömer att utbyggnadsområdet Valje riskerar att påtagligt skada riksintresset, och menar att detta bör utgå från planförslaget.

Kommunens bemötande

För att inte påtagligt skada Edenryds ogödslade naturbetesmarker och stengärdesgårdar har utbyggnadsområdet Valje reviderats och minskats i omfattning. Kommunen bedömer att revideringen medför att riksintresset inte riskerar att skadas påtagligt. Revideringen medför även att utbyggnadsområdet inte påverkar de backsippor som noterats längs med Östersjövägen.

Branta Hallar och Grödbby N 19

Utbyggnadsområdet Östergatan gränsar till riksintresseanspråket Branta Hallar och Grödbby N19. De riksvärden som anspråket pekats ut för är naturbetesmarker och områdets flora. Länsstyrelsen påminner om att även åtgärder utanför ett riksintresseanspråk kan medföra påtaglig skada på riksintresset. Den södra delen av utbyggnadsområdet Östergatan, öster om Bromölla tätort, överlappar med betesmark med särskilda värden, med långvarig hävd och höga naturvärden. Marken är utpekad i Skåne läns naturvärdesöversikt över värdefulla områden från 2022 (område Brantahallar), för de höga biotop- och artvärden i naturbetesmarkerna. Marken är även utpekad i ängs- och betesmarksinventeringen. Det finns många rödlistade betesmarksarter i Brantahallar-området, och Länsstyrelsen bedömer att risken för negativ påverkan på naturvärden och rödlistade arter vid en exploatering är stor. Det vill säga skada på samma värden som riksintresseanspråket pekats ut för. För att tillgodose riksintresset menar Länsstyrelsen att de delar av utbyggnadsområdet som består av värdefull betesmark bör utgå från ÖP 2045.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats och utbyggnadsområdet Östergatan har utgått. Kommunen bedömer således att översiktsplanen inte medför någon påtaglig risk för riksintresset.

Oppmanna – Ivösjöområdet N 22

Länsstyrelsen delar bedömningen i hållbarhetskonsekvensbedömningens bilaga, att ÖP 2045 riskerar att påverka riksintresseanspråk Oppmanna – Ivösjöområdet N 22 negativt utifrån att flera utbyggnadsområden föreslås inom eller i anslutning till riksintresset. Utöver påverkan från dessa områden menar Länsstyrelsen att kommunen även behöver beakta och bedöma eventuell påverkan från befintliga områden där ÖP

2045 anger utvecklad användning. Exempelvis områden med verksamheter och industri i närheten av Ivösjön och Skräbeån.

Utifrån detta menar Länsstyrelsen att det kvarstår för kommunen att visa hur riksintresset kan tillgodoses. Se även Länsstyrelsens synpunkter under avsnitten MKN vatten i yttrandet.

När det gäller utbyggnadsområdet Gualövs strandskog ser Länsstyrelsen risk för påtaglig skada. För två utbyggnadsområden norr om Bromölla (Stenen och Allarpsvägen) samt två utbyggnadsområden i Norreskog (Harabacksvägen och Ola Mattes väg) kan Länsstyrelsen inte utesluta risk för påtaglig skada. Läs vidare under rubriken Riksintresse för friluftslivet nedan.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats och utbyggnadsområdet Stenen har utgått.

Kommunen bedömer att de utbyggnadsområden som i granskningshandlingen finns i eller intill riksintresset inte riskerar att påverka dess kärnvärden så som dessa beskrivs. Vidare är det tydligt av översiktsplanen att de planläggning, byggande eller andra exploateringsföretag ska ske med hänsyn till riksintressets värden, vilket kommunen bedömer ytterligare säkerställer att riksintressets värden tillgodoses.

Riksintresse för friluftslivet (3 kap. 6 § MB)

Utbyggnadsområde Gualövs strandskog ligger inom riksintresseanspråk för friluftslivet Ivösjön-Immeln-Ryssberget FM 21 samt i nära angränsning till Natura 2000-område (Ivösjön- Oppmannasjön SE0420319) och riksintresseanspråk för naturvård (Oppmanna – Ivösjöområdet N 22). Länsstyrelsen delar bedömningen i hållbarhetskonsekvensbedömningen att området är känsligt för påverkan och att det finns stora risker för negativa konsekvenser vid en utbyggnad av området, inte minst i förhållande till de värden som är knutna till riksintresseanspråket för friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att en exploatering här riskerar att påtagligt skada riksintresset och menar att utbyggnadsområdet bör utgå från ÖP 2045. Se även Länsstyrelsens synpunkter i avsnittet Rådgivning strandskydd samt områden med höga naturvärden i yttrandet.

Länsstyrelsen ser i sammanhanget positivt på att ÖP 2045 för övriga delar av grönområdet mellan Bromölla och Gualöv anger att skogen bör bli orörd som strövområde.

Ovanstående riksintresseanspråk berörs också av två utbyggnadsområden norr om Bromölla (Stenen och Allarpsvägen) samt två utbyggnadsområden i Norreskog

(Harabacksvägen och Ola Mattes väg). Länsstyrelsen konstaterar att en full utbyggnad av ÖP 2045 i dessa delar innebär att Bromölla i praktiken byggs samman med Norreskog, vilket riskerar att stänga igen värdefulla gröna kopplingar. Vidare ser Länsstyrelsen att exempelvis fridlysta arter som fladdermöss och häckande fåglar kan påverkas av en sådan exploatering. Länsstyrelsen menar att det är särskilt relevant att bedömning av påverkan här sker samlat för utbyggnadsområdena för att fånga upp och hantera eventuella kumulativa effekter. Bilagan till hållbarhetskonsekvensbedömningen lyfter fram att exploatering längs kusten norr om Bromölla särskilt kan riskera att inskränka på friluftslivets värden. Länsstyrelsen instämmer i detta och kan sammantaget inte utesluta risk för påtaglig skada på berörda riksintressen. Länsstyrelsen råder kommunen att se över planförslaget i dessa delar.

Kommunen tar i ÖP 2045 ställning för att initiera en aktualisering av riksintresse för friluftsliv, område Ivösjön-Immeln-Ryssberget FM 21, i samverkan med Länsstyrelsen Skåne och berörda kommuner.

Länsstyrelsen kan inte utläsa motiven till ställningstagandet och råder kommunen att förtydliga detta.

Kommunens bemötande

I bilaga till hållbarhetskonsekvensbedömningen pekas det ut att risk för påverkan på riksintresset främst finns för utbyggnadsområdena norr om Bromölla tätort. Gällande dessa utbyggnadsområden så har utbyggnadsområde Stenen har utgått. Kommunen bedömer att de utbyggnadsområden som i granskningshandlingen finns i eller intill riksintresset inte riskerar att påverka dess kärnvärden så som dessa beskrivs.

Översiktsplanen har reviderats och utbyggnadsområdet Gualövs strandskog har tagits bort.

Översiktsplanen har reviderats och ställningstagande om att initiera en aktualisering av riksintresse för friluftsliv, område Ivösjön- Immeln- Ryssberget har tagits bort.

Riksintresse för kulturmiljövården (3 kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att Riksantikvarieämbetet har avstått anspråket Näsrum L24 2024-05-07, vilket bör justeras i bilagan till hållbarhetskonsekvensbedömningen. Även om området inte uppfyller kriterierna för riksintresse innehåller det höga kulturmiljövården som behöver omhändertas i den kommunala planeringen. Fornlämningarna skyddas även enligt kulturmiljölagens andra kapitel.

Riksintresset Trolle Ljungby L19 ligger visserligen utanför utpekade utvecklingsområden, men Länsstyrelsen vill lyfta fram att översiktsplanen ska kunna ge stöd till hur riksintresset ska tillgodoses vid bygglovsprövning utanför planlagd mark. Även om det finns en generell riktlinje för landsbygden att hänsyn ska tas till den lantliga karaktären, identitet och unika karaktär som varje plats har, så behöver ÖP 2045 förtydliga hur detta ska ske specifikt för det riksintressanta området.

Kommunens bemötande

Bilagan till hållbarhetskonskvensbedömningen har uppdaterats och delen om riksintresse för kulturmiljövården Näsum L24 har tagits bort.

Översiktsplanen har reviderats med ett nytt ställningstagande som ska ge mer vägledning om hur riksintresset Trolle Ljungby L19 ska beaktas för att säkerställa att riksintressets inte påverkas negativt.

Riksintresse anläggningar för kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

Inom Bromölla kommun finns följande anläggningar som är av riksintresse för kommunikationer: väg E22, Blekinge kustbana och väg 15. Kommunen angränsar till riksintresseanspråk Sydostlänken och omfattas av MSA-yta för Ronneby flygplats. Länsstyrelsen vill uppmärksamma att MSA-ytan utifrån riksintresse för kommunikationer omfattar ett större område än MSA-ytan kopplad till riksintresse för totalförsvarets anläggningar. ÖP 2045 redovisar enbart den senare, och behöver kompletteras i detta avseende.

Områden som är av riksintresse för kommunikationsanläggningar ska enligt miljöbalken skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Det gäller åtgärder som kan påverka såväl själva anläggningen som åtgärder inom transportverksamhetens influensområde som kan innebära restriktioner för nyttjandet av anläggningen. För att ny bebyggelse inte ska försämra förutsättningarna för person- eller godstrafiken eller göra anspråk på själva anläggningen behöver ny bebyggelse lokaliseras och utformas med hänsyn till bland annat drift- och underhållsåtgärder, buller, vibrationer och risk i förhållande till hantering och transport av farligt gods.

ÖP 2045 anger ställningstagandet att Riksintressena för infrastruktur tillgodoses genom att Bromölla kommun verkar för att utveckla och förstärka dessa och deras funktioner. Det är positivt att kommunen vill utveckla och förstärka riksintresseanspråken men Länsstyrelsen saknar platsspecifik vägledning för hur detta ska ske, samt en redovisning av vilka konsekvenser som den föreslagna mark- och vattenanvändningen innebär i sammanhanget. Länsstyrelsen kan exempelvis konstatera att ÖP 2045

redovisar ny och utvecklad bebyggelse i direkt anslutning till väg E22 och Blekinge kustbana.

Utifrån detta menar Länsstyrelsen att ÖP 2045 behöver utvecklas för att det ska kunna gå att bedöma om planförslaget tillgodoser riksintressena.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats med mer platsspecifika vägledning om hur riksintresset ska beaktas vid de utbyggnadsområden som finns i direkt anslutning till väg E22 och Blekinge kustbana.

Riksintresse för totalförsvarets anläggningar (3 kap. 9 § MB)

Den civila delen

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) beslutade 2024-10-25 om riksintresseanspråk för totalförsvarets civila del som berör Bromölla kommun. Kommunen behöver inför granskningen av ÖP 2045 uppdatera översiktsplanen med den informationen samt göra en bedömning av hur kommunen anser att riksintresset kan tillgodoses med utgångspunkt i tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna inte påtagligt får försvåras.

Det nya anspråket innebär att mark- och vattenområdena för samtliga ledningar och stationer i transmissionsnätet för el samt ledningarna i distributionsnätet för el mellan fastlandet och Gotland med tillhörande stationer, liksom områden för förnyelse och förstärkning av dessa, utgör områden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar, den civila delen. Se vidare:

<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/samhallsplanering/riksintressen/>

Se också avsnittet Rådgivning Energi och elförsörjning i yttrandet.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats med information om det nya riksintresseanspråket i kapitel 6.1.6. Riksintresse för totalförsvarets anläggningar. För att riksintresseanspråket ska tillgodoses vid framtida planläggning har ett nytt ställningstagande formulerats i samma kapitel.

Riksintresse för högexploaterad kust (4 kap. 1,4 §§ MB)

Länsstyrelsen ser positivt på de ställningstaganden som ÖP 2045 redovisar kopplat till riksintresse för högexploaterad kust (i planhandlingen kallat riksintresse för kustzonen), och att ÖP 2045 inte föreslår några nya utbyggnadsområden inom riksintresseområdet. Länsstyrelsen saknar däremot en bedömning av vilka konsekvenser ÖP 2045 innebär på riksintresset utifrån att ÖP 2045 anger utvecklad användning för ett antal områden inom riksintresset: bostadsbebyggelse och verksamheter/industri i Nymölla samt bostadsbebyggelse i Edenryd och Valje.

I sammanhanget saknar Länsstyrelsen även kommunens bedömning om någon del omfattas av undantagsbestämmelsen i 4 kap. 1 § första stycket MB. Det vill säga utveckling av befintlig tätort. Enligt prop. 1985/86:3 kan utbyggnadsområden omfattas av undantagsregeln för en sådan utveckling som avser förändringar av bebyggelse och anläggningar som behövs med hänsyn till normal befolkningsutveckling, förändringar i bostadsstandarden, behovet av trafikleder, grönområden, service, sysselsättning etc. Om undantagsregeln inte kan tillämpas behöver kommunen visa att föreslagen utveckling inte riskerar att påtagligt skada de samlade natur- och kulturvärdena inom kustlandskapet.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats med att utbyggnadsområde Edenryd har tagits bort och Valje har minskats till en tredjedel. Kommunen bedömer i dagsläget att det inte finns någon risk att riksintresset påverkas av de utbyggnadsområden som finns kvar och anger även i översiktsplanen att hänsyn ska tas till riksintresset vid framtida planering.

Kommunen ser i dagsläget inte ett behov av att använda undantagsbestämmelsen i 4 kap. 1 § första stycket MB. Kommunen utesluter dock inte att när utbyggnadsområdet i planeras mer detaljerat kan ett sådant behov uppstå.

Riksintresse Natura 2000 (4 kap. 8 § MB)

Länsstyrelsen instämmer i bedömning som görs i hållbarhetskonsekvensbedömningen, att påverkan på Natura 2000-områden behöver utredas vidare vid planläggning för att säkerställa att påverkan inte uppstår på områdenas värden. Se även synpunkter under Riksintresse för naturvården, Riksintresse för friluftslivet och MKN för vatten i yttrandet.

Länsstyrelsen upplyser om att område 9. Tosteberga-Ängholmarna är inte utpekat enligt art- och habitatdirektivet (SCI), utan enligt fågeldirektivet (SPA).

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats med information om att område 9. Tosteberga-Ängholmarna är utpekat enligt fågeldirektivet (SPA).

Miljökvalitetsnormer (MKN)

Miljökvalitetsnormer för vatten

ÖP 2045 redovisar ställningstagande att kommunen ska verka för att miljökvalitetsnormer uppfylls i hela kommunen, vilket är positivt.

Länsstyrelsen påminner om att det av översiktsplanen ska framgå hur kommunen anser att miljökvalitetsnormerna ska följas. Länsstyrelsen menar att detta tydligare behöver framgå av ÖP 2045.

Av hållbarhetskonskvensbedömningen framgår att ÖP 2045 bedöms innebära risk för negativa konsekvenser på MKN för vatten, bland annat utifrån att flera utbyggnadsområden föreslås inom vattenskyddsområde samt ökade risker för bräddning av befintliga avloppssystem. Länsstyrelsen delar dessa slutsatser och menar att detta är aspekter som kommunen behöver hantera i det fortsatta arbetet med ÖP 2045.

Länsstyrelsen efterlyser en mer samlad bild av åtgärder i ÖP 2045 för befintliga verksamheter samt hur vägledning för eventuell tillkommande bebyggelse kan bidra till att miljökvalitetsnormerna kan följas. En sådan bild relaterad till redovisade vattenförekomster eller till landskapets karaktärsområden underlättar förståelsen för var påverkan är som störst och var åtgärder kan sättas in för att vattenkvaliteten ska kunna förbättras i yt- och grundvatten. Källor som kommunen kan påverka såsom reningsverk och enskilda avlopp vars samlade effekt i nuläget påverkar vattenförekomster kan exempelvis synliggöras.

Länsstyrelsen noterar att flera ställningstaganden i ÖP 2045 skulle kunna innebära positiva konsekvenser i sammanhanget. Exempelvis att ytor som pekas ut som lämpliga för fördröjning eller annan behandling av dagvatten inte bör planeras för något annat syfte; att kommunen ska planera för att reservera markytor för dagvattenhantering för höga flöden och höga grundvattennivåer i förebyggande syfte; att kommunen ska verka för att det ska finnas våtmarker på lämpliga platser. Länsstyrelsen uppmuntrar kommunen att utveckla detta ytterligare i ÖP 2045, exempelvis genom att avsätta strategiska markanspråk på mark- och vattenanvändningskartan.

Kommunen ger vägledande riktlinjer kring dagvattenhantering och prioritering av lokalt omhändertagande av dagvatten, vilket innebär enskilt ansvar inom kvartermark. Länsstyrelsen vill i sammanhanget upplysa om att det inom verksamhetsområde för dagvatten inte är möjligt att i detaljplan ställa krav på lokalt omhändertagande. Lokalt omhändertagande måste därför ske frivilligt. För att kunna säkerställa att kommande

planläggning kan genomföras utan risk för översvämning och för att kunna följa miljökvalitetsnormerna för vatten kan det vara lämpligt att i ÖP 2045 redovisa ytor på allmän platsmark som behövs för genomförandet av planförslaget.

Länsstyrelsen menar att det i sammanhanget bör förtydligas hur ÖP 2045 och den föreslagna mark- och vattenanvändningen förhåller sig till ställningstaganden och prioriteringar i kommunens vattentjänstplan, VA-plan och dagvattenplan. Om någon del av ÖP 2045 förutsätter särskilda åtgärder för att kunna genomföras, exempelvis kopplat till investeringar i VA-ledningsnät, bör detta också framgå av planförslaget. Av hållbarhetskonsekvensbedömningen framgår att ett nytt vattenverk planeras byggas vid kusten i framtiden. Länsstyrelsen efterlyser förtydligande kring detta, då det saknas redovisade markanspråk eller särskilda ställningstaganden om detta i ÖP 2045.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats och utbyggnadsområde Östergatan som låg inom vattenskyddsområde har tagit bort. Även Utbyggnadsområde Likstenen, för verksamheter med inriktning för handel, har tagits bort för att ersättas med ett nytt utbyggnadsområde för handel som ligger inom vattenskyddsområdets tertiära skyddszon i stället för den sekundära som tidigare område låg inom. Vidare håller kommunen med om att peka ut ytor i förebyggande syfte hade kunnat vara lämpligt men kommer av resursskäl inte att inkorporera det i översiktsplanen utan tar med sig synpunkten till det kontinuerliga arbetet i framtiden.

Översiktsplanen har även reviderats med ett nytt ställningstagande om att innan och i samband med exploatering ska åtgärder genomföras för att förbättra möjligheterna att nå MKN.

Angående omhändertagande av dagvatten i syfte av att miljökvalitetsnormerna inte ska påverkas negativt anser kommunen att den vägledning som finns kopplat till dagvatten- och skyfallshantering är tillräcklig. Det övergripande ställningstagandet om att kommunen ska verka för att miljökvalitetsnormer för vatten uppfylls i hela kommunen är dessutom vägledande för kommande planering och exploatering.

Avslutningsvis bedömer kommunen att det av säkerhetsskäl inte är lämpligt att peka ut vattenverk i översiktsplanen. Det nya vattenverket ligger inom ett befintligt vattenskyddsområde och vattendom finns.

Risk för översvämning, ras, skred och erosion

ÖP 2045 anger ställningstaganden att planläggning och nybyggnation ska undvikas inom områden som kan påverkas av översvämning, höjda havsnivåer, höjd grundvattennivå, eller risk för ras, skred och erosion. Länsstyrelsen välkomnar detta

men menar att kommunen i ÖP 2045 tydligare behöver bedöma om föreslagen markanvändning är lämplig utifrån dessa aspekter, både avseende ny/utvecklad och befintlig bebyggelse. Att sådana bedömningar sker i ett större sammanhang är av stor vikt, då dessa frågor är betydligt svårare att hantera i enskilda detaljplaner eller bygglov. I sammanhanget är det även viktigt att bedöma eventuellt markbehov för att kunna hantera eventuella risker, både idag och framöver.

I ÖP 2045:s utvecklingsstrategi beskrivs att ny och befintlig bebyggelse ska hindras, eller lindras från att nås av effekterna av ett förändrat klimat. Länsstyrelsen vill i sammanhanget påminna kommunen om att översiktsplanen även ska redovisa kommunens syn på skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade, och hur den risken kan minska eller upphöra. Länsstyrelsen menar att ÖP 2045 inför granskningen behöver utvecklas i detta hänseende.

Kommunens bemötande

Kommunen delar inte Länsstyrelsens syn på att översiktsplanen behöver utvecklas i detta avseende. Kommunen menar att översiktsplanen har tydliga ställningstaganden för framtida planläggningen som beskriver hur bebyggelse ska anpassas, eller inte tillåtas i vissa fall, utifrån risk för översvämning, ras, skred och erosion.

Risk för översvämning

Länsstyrelsen välkomnar att ÖP 2045 redovisar risker kopplat till översvämning, bland annat utifrån havsnivåhöjning, höga flöden och vid skyfall. Länsstyrelsen saknar däremot kommunens bedömning av hur dessa risker förhåller sig till den föreslagna mark- och vattenanvändningen. Som framgår av hållbarhetskonskvensbedömningen går delar av planförslaget emot kommunens ställningstagande att ny byggnation inte bör tillåtas i områden med risk för översvämning, exempelvis nytt område för verksamheter och industri Nymölla. Länsstyrelsen kan även konstatera att område för ny mångfunktionell bebyggelse Forsavägen ligger i en lågpunkt i ett markavvattningsområde med risk för översvämning.

Gällande den befintliga bebyggelsen vill Länsstyrelsen särskilt uppmärksamma utloppet av Skräbeån i Möllefjorden och de risker som kan följa av kombinationseffekter; stigande havsnivå, höga flöden i vattendrag och skyfall. Återställande av våtmarker, som ÖP 2045 lyfter som fokusområde, eller restaurering av större svämplan längs ån i landskapet norr om utloppet skulle exempelvis kunna minska risk och dämpa flödestoppar vid dessa kombinationseffekter.

I sammanhanget vill Länsstyrelsen också lyfta vikten av att kommunens reningsverk klimatsäkras.

Det är positivt att kommunen har utrett prioriterade rinnvägar och översvämningssytor samt potentiella fördröjningsytor. Länsstyrelsen råder kommunen att även synliggöra särskilt viktiga markanspråk för detta på mark- och vattenanvändningskartan. ÖP 2045 kan med fördel även redovisa prioriterade och tidsatta åtgärder för att hantera översvämningssrisker för ny och befintlig bebyggelse.

Avseende havsnivåhöjning anger ÖP 2045 att nybyggnation av bostadshus, riskobjekt och samhällsfunktioner av betydande vikt ska lokaliseras med lägsta golvhöjd om minst 3,3 meter över medelvattennivå för havet. Länsstyrelsen efterfrågar ett förtydligande resonemang hur kommunen har landat i denna höjd, och vilket tidsperspektiv som kommunen utgått ifrån. När ny bebyggelse och infrastruktur planeras är det enligt Länsstyrelsens uppfattning rimligt att ta höjd för ett längre tidsperspektiv än år 2100 eftersom havsnivåerna kommer att fortsätta stiga.

Länsstyrelsen anser att det är lämpligt att lokaliseringsprövningen tar hänsyn till scenarier med lägre sannolikhet för havsnivåer samt till kombinationseffekter av vinduppstuvning, vågpåverkan, vattennivåer i vattendrag, och regnhändelser. Länsstyrelsen rekommenderar i sammanhanget Vägledning för skydd mot översvämning från havet anpassad till Skånes kuststäder (Länsstyrelsen Skåne, 2023).

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats med platsspecifik vägledning kring översvämning på utbyggnadsområde Nymölla (industri). Detaljplan för utbyggnadsområde Forsavägen har fått laga kraft och risken för översvämning har hanterats i detaljplanen.

Myndighetsnämnden i Bromölla kommun tog den 17 februari 2022 beslut om att lägsta rekommenderade nivå vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked är +3,3 meter över havet (möh). Översiktsplanens ställningstagande ligger i linje med beslutet. Som uträkningsmodell har kommunen använt rapporten "Ar6 delårsrapport 1 – Den naturvetenskapliga grunden" som IPCC släppte i augusti 2021 där medelhavsnivån beräknas höjas 63–101 cm till 2100. Det innebär +101 cm medelhavsnivåhöjning, +167 cm högvatten med återkomsttid 100 år, + 50 cm grundläggning och + 12 cm säkerhetsmarginal till grundvattnet vilket summeras till 330 cm.

Risk för ras, skred och erosion

ÖP 2045 anger att ny bebyggelse inte bör tillåtas i områden med risk för erosion, ras och skred. ÖP 2045 nämner också i text några potentiella riskområden såsom Holjeån och Skräbeån. För att underlätta bedömningar i efterföljande planering och prövningar kan ÖP 2045 med fördel synliggöra sådana områden på karta.

Länsstyrelsen kan i sammanhanget konstatera att även sjöstränderna i Ivösjön och Levrasjön är klassade som aktsamhetsområden av Sveriges geologiska undersökning (SGU) utifrån förutsättningar för skred i finkornig jordart. Länsstyrelsen uppmärksammar att dessa områden berörs av befintlig bebyggelse men även av områden som ÖP 2045 anger kan utvecklas genom förtätning.

Kommunens bemötande

Kommunen håller med om att en karta för erosion, ras och skred skulle kunna synliggöras i översiktsplanen. En sådan karta kommer dock av resursskäl inte läggas till eftersom informationen finns tillgänglig på annat håll, vilket gör att nyttan för efterföljande planering bedöms vara minimal kopplat till de resurser kommunen har idag.

Hälsa och säkerhet

Risker kopplat till verksamheter

ÖP 2045 lyfter generellt behovet av att säkerställa tillräckliga skyddsavstånd mellan verksamheter och störningskänslig bebyggelse när nya områden planeras. Det framgår däremot inte för vilka områden som kommunen bedömer att detta är aktuellt. För att ge vägledning för efterföljande planering och prövningar rekommenderar Länsstyrelsen att ÖP 2045 synliggör sådana områden där särskild uppmärksamhet krävs i förhållande till risker från verksamheter. Samt att ÖP 2045 vid behov ger platsspecifik vägledning för hur sådana risker kan hanteras. Länsstyrelsen menar att detta inte bara är relevant för nya utbyggnadsområden utan även för befintliga områden som enligt ÖP 2045 ska kunna utvecklas genom förtätning. Länsstyrelsen konstaterar att ÖP 2045 redovisar områden för utvecklad bostadsbebyggelse i närheten av utvecklade verksamhetsområden i Bromölla tätort, Nymölla, Gualöv och Näsum.

Seveso

Enligt Seveso III-direktivets artikel 13 ska risker kring Sevesoverksamheter beaktas vid fysisk planering. Länsstyrelsen efterfrågar en redovisning av de tre Sevesoverksamheter som finns i kommunen, samt hur dessa förhåller sig till föreslagen markanvändning.

Genom att redovisa så kallade riskhanteringsavstånd för verksamheterna kan ÖP 2045 synliggöra risker som behöver hanteras i efterföljande planering, och på en övergripande nivå visa var det är lämpligt respektive olämpligt att planera för annan användning. Mer vägledning finns i MSB:s publikation Samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikaliehantering.

En av kommunens Sevesoverksamheter är Nymölla pappersbruk. Av hållbarhetskonskvensbedömningen framgår att kommunen är medveten om den luktproblematik som finns kopplad till verksamheten. Länsstyrelsen vill uppmärksamma att det även finns andra risker med verksamheten som kan kräva hänsyn såsom buller, luftföroreningar och kemiska utsläpp. Det framgår inte om kommunen har beaktat detta i förhållande till föreslagna nya och utvecklade bostadsområden i Nymölla, vilket behöver förtydligas. ÖP 2045 redovisar att verksamhetsområdet där pappersbruket ligger ska kunna utvecklas och ett nytt verksamhetsområde föreslås norr om detta. ÖP 2045 anger också att tunga industrier som kräver större skyddsavstånd med fördel ska placeras i Nymölla industriområde. Utifrån detta vill Länsstyrelsen även uppmärksamma att det kan finnas behov av att bedöma dominoeffekter och kumulativa risker för områdena i stort, exempelvis i förhållande till bostadsbebyggelse i Nymölla.

Kommunens bemötande

Kommunens tre Seveso-områden pekas ut i översiktsplanen. Vidare har översiktsplanen reviderats med ett nytt ställningstagande om Sevesoverksamheterna kopplat till planering och exploatering.

Förorenade områden

Länsstyrelsen menar att ÖP 2045 i flera avseende beskriver och synliggör den problematik som finns kopplad till förorenade områden, men att det tydligare kan framgå vad för risker som faktiskt avses. Vidare saknar Länsstyrelsen kommunens bedömning av om något av de potentiellt förorenade objekten är en källa till särskilt komplicerad föroreningsproblematik. Länsstyrelsen kan exempelvis konstatera att det finns potentiellt förorenade områden med mycket dyra och svårhanterade föroreningar, som PFAS och klorerade lösningsmedel inom Bromölla kommun. Det vore önskvärt att ÖP 2045 ger tydligare vägledning kring hur sådana föroreningar kan hanteras i det fortsatta arbetet, samt vilka konsekvenser detta eventuellt kan medföra kopplat till den föreslagna markanvändningen.

Länsstyrelsen vill upplysa om att det i EBH-portalen finns 83 objekt registrerade i Bromölla kommun. Av dessa är inga placerade i riskklass 1, men 6 st är placerade i

riskklass 2 – stor risk. Av dessa kan objekt ID 118381, Sågverk i Gualöv, objekt ID 118382, Sågverk i Näsrum, objekt 184437 Våstanå kvarn, och objekt ID 189711, Bromölla Valjetippen beröras av ändrad markanvändning, då de ligger i eller i anslutning till områden som pekas ut i ÖP 2045.

Utöver objekten i EBH-portalen kan det finnas objekt som inte är inventerade av Länsstyrelsen, men som ändå kan innebära en risk för människors hälsa eller som kan påverka genomförande av planförslag. Föroreningar som kan utgöra en risk för människors hälsa och säkerhet behöver inte enbart ha sitt ursprung från objekt som industrier eller bensinstationer, utan kan även ha kommit från andra källor, såsom fyllnadsmaterial, jordbruk, diffusa utsläpp osv. Det behöver belysas i översiktsplanen.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats med information om att föroreningar även kan ha sitt ursprung från källor som fyllnadsmaterial, jordbruk och andra diffusa utsläpp.

I översiktsplanen finns ett ställningstagande som säger att i samband med planering för ändrad markanvändning ska förekomster och risker för spridning av föroreningar i mark och vatten utredas. Kommunen bedömer att detta inte behöver skrivas igen i utbyggnadsområdena som ligger intill områden med riskklass 2.

Dricksvattenförsörjning

Av hållbarhetskonsekvensbedömningen utläser Länsstyrelsen att kommunen av säkerhetsskäl inte vill redovisa vattenskyddsområden i ÖP 2045. Samtidigt kan Länsstyrelsen konstatera att flera av de föreslagna utvecklingsområdena är placerade inom vattenskyddsområden. Det kan också förväntas ske fler tunga transporter inom vattenskyddsområden i kommunen vid ett genomförande av ÖP 2045.

Länsstyrelsen delar bedömningen i hållbarhetskonsekvensbedömningen, att det finns risk för att vattenkvaliteten påverkas negativt om kommunen inte tydliggör hur hänsyn ska tas till vattenskyddsområdena. Även om kommunen väljer att inte redovisa vattenskyddsområdena menar Länsstyrelsen att det av ÖP 2045 tydligare behöver framgå hur kommunen avser att hantera frågan i efterföljande skeden, och vid behov redovisa åtgärder för att vattenkvaliteten inte ska riskera att påverkas negativt. Om det finns utbyggnads- eller utvecklingsområden där kommunen bedömer att det är särskilt viktigt att hänsyn tas till vattenskyddsområdena menar Länsstyrelsen att detta bör framgå av ÖP 2045.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats med vägledande ställningstaganden för vattenskyddsområden i kapitel 4.7.2 Vattenskyddsområden.

Transport av farligt gods samt trafikbuller

ÖP 2045 redovisar rekommenderade vägar för farligt gods på karta och nämner dessa i text. ÖP 2045 anger också ställningstagande att kommunen ska göra en särskild utredning vid planering av bebyggelse närmare än 150 meter från transportled för farligt gods. För att underlätta för efterföljande planering kan ÖP 2045 med fördel synliggöra sådana områden där särskild uppmärksamhet krävs i förhållande till risker från transport av farligt gods. Kopplat till detta behöver kommunen även förhålla sig till transporter som sker på järnväg, samt särskilda målpunkter för transporterna.

Länsstyrelsen kan exempelvis konstatera att antalet tunga transporter till Iföverket kommer att öka, samtidigt som ÖP 2045 möjliggör för utvecklad bebyggelse inom Bromölla tätort.

Länsstyrelsen menar att ÖP 2045 med fördel även kan tydliggöra sådana områden som kräver särskild uppmärksamhet utifrån trafikbuller. Och vid behov ge platsspecifik vägledning för hur frågan ska hanteras i efterföljande planering och prövningar.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats och tillägg har gjorts i kapitel 6.5.3. Tung trafik och farligt gods med information om att även järnvägen är en transportled för farligt gods.

Ställningstaganden i kapitel 6.5.4. Buller har också reviderats för att ge mer vägledning vid framtida planering och prövning kring trafikbuller. Kommunen håller med om att områden som kräver särskild uppmärksamhet med fördel skulle kunna tydliggöras i översiktsplanen. Ett sådant tydliggörande har dock lämnats till framtida arbete och utelämnats i översiktsplanen då kommunen, utifrån sina resurser, valt att prioriterat andra tillägg till översiktsplanen som bedömts vara av större vikt i nuläget.

Samordning mellan kommuner

Länsstyrelsen menar att ÖP 2045 redovisar relevanta frågor som kräver mellankommunal samordning. En av dessa aspekter är vattenförsörjning. Kopplat till detta vill Länsstyrelsen lyfta fram att Ivösjön är en regionalt viktig vattenresurs, även om den idag inte nyttjas för allmän dricksvattenproduktion. Ivösjön har stor potential sett till kapaciteten som ytvattenresurs men även sett till vattenkvaliteten. Behovet av kommunal och länsöverskridande samverkan kommer att öka, inte minst utifrån ett

framtida förändrat klimat. Minskad grundvattenbildning, högre vattenuttag till jordbruk, översvämningar och försämrad vattenkvalitet är förväntade konsekvenser till följd av detta som kan leda till brist på dricksvatten på sikt. Se även avsnitten MKN vatten och Dricksvattenförsörjning i yttrandet.

Kommunens bemötande

Kommunen har samsyn med Länsstyrelsen om Ivösjöns vikt som eventuell framtida vattenresurs och ser positivt på en ökad kommunal och länsöverskridande samverkan kring vattenförsörjning.

Länsstyrelsens rådgivning

Rådgivning god hushållning

Utgångspunkten för den fysiska planeringen är att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov.

Företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning. Länsstyrelsen kan av ÖP 2045 inte utläsa vilket behov som motiverar de markanspråk som föreslås för ny bebyggelse. Länsstyrelsen menar att detta är en prioriterad fråga för kommunen att utreda i det fortsatta arbetet med ÖP 2045.

ÖP 2045 anger att ny bebyggelse i första hand ska ske genom förtätning av kommunens tätorter, utifrån deras unika förutsättningar och med hänsyn till grönområden. I andra hand kan ny bebyggelse tillkomma som nya utvecklingsområden i anslutning till befintliga tätorter. Länsstyrelsen ser positivt på en sådan prioritering och råder kommunen att inför granskningen tydliggöra vilken potential som finns att tillskapa nya bostäder och verksamheter genom förtätning, för att undvika att ianspråkta ny mark i onödan. Detta behöver också relateras till en tydlig beskrivning av vilket behov av bostäder respektive verksamheter som kommunen ser fram till 2045, vilket nu saknas i ÖP 2045. I sammanhanget påminner Länsstyrelsen om att den kommunala handlingsplanen för bostadsförsörjning ska vara vägledande för kommunens planläggning av bostäder.

ÖP 2045 pekar ut nya områden för bostäder i Bromölla, Edenryd, Gualöv, Nymölla och Näsum. ÖP 2045 anger också att stora delar av kommunens befintliga bebyggelseområden ska kunna utvecklas genom förtätning, och att ny bebyggelse kan tillkomma på landsbygden. Det framgår samtidigt att kommunen har en god planberedskap och att kommunen har utmaningar kopplat till en minskande befolkning. Utifrån detta ser Länsstyrelsen stora risker att ÖP 2045 inte uppfyller plan-

och bygglagens och miljöbalkens bestämmelser om god hushållning, och att kommunen behöver se över antalet utbyggnadsområden. Utifrån kommunens strategi att i första hand arbeta med förtätning menar Länsstyrelsen att det vore värdefullt om ÖP 2045 ger fördjupad vägledning kring detta, exempelvis genom att redovisa särskilt lämpliga förtättningsområden.

Länsstyrelsen påminner också om att brukningsvärd jordbruksmark endast får ianspråktagas för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och om detta behov inte kan tillgodoses någon annanstans. Att kunna redovisa ett tydligt behov är därför centralt i sammanhanget. ÖP 2045 redovisar ett antal nya utbyggnadsområden på jordbruksmark, både för bostäder och för verksamheter.

Länsstyrelsen menar att kommunen inte har redogjort för hur dessa områden kan ianspråktagas utifrån bestämmelserna i miljöbalken. Om nya markanspråk kvarstår på jordbruksmark till granskningen av ÖP 2045 behöver det tydligt framgå hur kommunen anser att bestämmelserna i 3 kap. 4 § MB tillgodoses.

Likt jordbruk är skogsbruk av nationell betydelse. Utöver föreslagna utbyggnadsområden norr om Bromölla (se avsnittet Riksintresse för friluftslivet i yttrandet) ser Länsstyrelsen behov av att särskilt lyfta utbyggnadsområde Likstenen. En exploatering i detta område skulle innebära en helt ny årsring för Bromölla och att tätorten växer ut öster om väg 116. Länsstyrelsen ser utifrån detta kumulativa risker som behöver hanteras i ÖP 2045, då detta skulle kunna innebära incitament för ytterligare bebyggelse öster om väg 116. Området berörs också av Länsstyrelsens synpunkter i avsnittet Dricksvattenförsörjning i yttrandet.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats och den jordbruksmark som tas i anspråk har minskats betydligt. Utbyggnadsområdena Edenryd och Östergatan har tagits bort medan utbyggnadsområde Valje minskats med ungefär två tredjedelar. Även utbyggnadsområden som påverkar skogsbruket negativt har minskats. Utbyggnadsområde Stenen och Likstenen har tagits bort. Utbyggnadsområde Likstenen som avsåg verksamhetsfunktioner med inriktning på handel har ersatts av ett nytt utbyggnadsområde med inriktning på handel som bedöms medföra en minskad påverkan på skogsbruket jämfört med Likstenen.

Rådgivning energi och elförsörjning

Länsstyrelsen är positiv till att energiberedskap och trygg elförsörjning tillsammans med ökad lokal energiproduktion lyfts fram som kommunövergripande ställningstaganden i planförslaget. Länsstyrelsen har dock svårt att se hur ÖP 2045 kan

bidra till att nå dessa ambitioner i den utsträckning som krävs. Länsstyrelsen efterfrågar därför ett utförligare resonemang kring kommunens framtida planer för produktion och distribution av el. Detta särskilt eftersom kommunen inte ser nya storskaliga vindkraftsanläggningar som ett alternativ.

Av ÖP 2045 framgår att kommunen ska verka för en ökning av fossilfria energikällor och energilagring, exempelvis på etableringsytor med färre målkonflikter. Länsstyrelsen menar att det vore värdefullt om kommunen förtydligar vilka energikällor respektive vilken energilagring som avses, och att ÖP 2045 ger fördjupad vägledning genom att redovisa områden som skulle kunna vara särskilt lämpliga att utreda sådana etableringar för.

Länsstyrelsen är mycket positiv till kommunens ställningstagande om att möjliggöra för aktörer att etablera laddinfrastruktur och tankställen för fossilfria bränslen. Här kan en övergripande plan för laddinfrastruktur i kommunen vara ett viktigt underlag.

Länsstyrelsen vill i detta sammanhang påtala betydelsen av att kommunen har en aktuell energiplan som kan utgöra ett konkret planeringsunderlag för att hantera utmaningar kring tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. Här är det viktigt att ta tillvara underlag och erfarenheter från projektet ELmer som kommunen medverkar i tillsammans med övriga kommuner inom samarbetsorganisationen Skåne Nordost.

Länsstyrelsen har i uppdrag att stödja kommuner i arbetet med energiplanering. Vi ser därför fram emot en fortsatt dialog i kommunens arbete med att ta fram en ny energiplan.

Kommunens bemötande

Bromölla kommun har per 2025-05-27 via beslut i kommunfullmäktige inrättat en särskild tillfällig beredning med uppdrag att ta fram ny energiplan för Bromölla kommun. Eftersom kommunen arbetar med energifrågan i en särskild tillfällig beredning tas i översiktsplanen inte upp mer utförliga resonemang hur våra ambitioner ska uppfyllas förrän detta arbete är färdigt. Det är rimligt att anta att kommunen framgent kommer att vara i behov av att kontakta Länsstyrelsen för dialog kring specifika frågor i arbetet med att ta fram en ny energiplan.

Transmissionsnätet

Bromölla berörs av en 400 kV-ledning tillhörande transmissionsnätet, vilken behöver förnyas innan den tekniska livslängden uppnås. För närvarande planerar Svenska kraftnät hur förnyelsen ska utföras. Ledningen utgör även ett riksintresse för

totalförsvarets civila del. Detta, och hur kommunen tillgodoser anläggningen, behöver framgå av ÖP 2045. Se vidare i avsnittet Riksidresse för totalförsvarets anläggningar (3 kap. 9 § MB) i yttrandet. Länsstyrelsen upplyser i sammanhanget om att samråd ska hållas med Svenska kraftnät när åtgärder planeras inom 500 meter från transmissionsnätet.

Utöver förnyelsen av befintlig 400 kV-ledning har Svenska kraftnät tidiga planer på att bygga ytterligare en 400 kV-ledning mellan Hörby och Olofströms kommuner, utifrån åtgärdsplanen i den regionala nätutvecklingsplanen som planeras under perioden 2036- 2045. Utifrån dagens bedömning skulle detta för Bromölla kommun innebära att ledningen byggs parallellt med befintlig ledning.

Bromölla kommun kan underlätta för kommande provningar genom att beskriva och ge vägledning för områden som berörs av den planerade förstärkningen av nätstrukturen i ÖP 2045. För mer information hänvisar Länsstyrelsen till Nätutvecklingsplan 2024–2033 som finns publicerad på Svenska kraftnäts webbplats. Mer information om nätförstärkning i Skåne finns också i NET-rapporten Skånes rustar för framtiden – så säkrar vi Skånes elförsörjning tillsammans.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats med ett nytt ställningstagande i kapitel 6.1.6.

Riksidresse för totalförsvaret om att Svenska kraftnät ska samrådas vid planläggning, utveckling och åtgärder inom 500 meter från transmissionsnätet.

Vindkraft

Av ÖP 2045 framgår att storskaliga vindkraftsanläggningar inte är möjliga i kommunen utifrån andra motstående intressen.

Länsstyrelsen konstaterar att kommunens ställningstagande är generellt och att en mer platsspecifik bedömning hade gett tydligare vägledning. Kommunen kan med fördel också tydliggöra vad som avses med storskaliga vindkraftsanläggningar; om det är antalet verk, höjden på verken eller en kombination av dessa aspekter som kommunen menar är styrande för tillåtligheten.

ÖP 2045 anger att småskalig vindkraft kan vara möjlig i flera områden i kommunen. Länsstyrelsen konstaterar att det hade underlättat för efterföljande provningar om kommunen förtydligar vad som avses med småskalig vindkraft, samt ge fördjupad vägledning för vilka områden som skulle kunna vara särskilt lämpliga att utreda sådana etableringar för.

Kommunens bemötande

Översiktsplanens ställningstaganden utgår ifrån Bromölla kommuns vindkraftpolicy som anger mer specifika riktlinjer för handläggning av bygglovsärenden avseende vindkraftverk samt från det kommuntäckande underlag för vindbruk som togs fram 2012. Kommunen ser det inte som nödvändigt för översiktsplanen att ge mer vägledning än den som redan finns.

Rådgivning beredskapshänsyn i samhällsplaneringen

Hur kommunen beaktar totalförsvarets civila intressen kan med fördel utvecklas och tydliggöras i ÖP 2045. Bland annat kan målet för det civila försvaret beaktas som stöd och utgångspunkt i det arbetet. Vidare kan slutsatser ur kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA) samt identifieringen av samhällsviktig verksamhet utgöra underlag till arbetet med att omhänderta totalförsvarets intressen.

Även hänsyn till befolkningsskyddet (så som skyddsrum, skyddade utrymmen och trygghetspunkter) är exempel på andra relevanta aspekter att belysa och beakta i ÖP 2045.

Läs mer om hur totalförsvarets civila intressen kan beaktas i samhällsplaneringen och den fysiska planeringen på Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps webbsida Totalförsvarets civila intressen i samhällsplaneringen.

Kommunens bemötande

Kommunen tackar för rådgivningen men bedömer att det inte finns ett behov av utveckling eller tydliggörande kring de aspekter som nämnts ovan.

Rådgivning nationella och regionala mål, planer och program

Länsstyrelsen är positiv till redovisningen av nationella och regionala miljö- och klimatmål som utgångspunkt för vilka samhällsmål ÖP 2045 behöver förhålla sig till. Miljömålen utgör den miljömässiga dimensionen av Agenda 2030 och pekar ut inriktning och vad vi behöver uppnå för en miljömässigt hållbar utveckling. Att nå miljömålen är därför avgörande för genomförandet av Agenda 2030.

I avsnitt 4.7.9 Energi finns en referens till det tidigare energipolitiska målet om att elproduktionen ska vara 100 procent förnybar år 2040. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att detta mål har ändrats till 100 procent fossilfri år 2040 genom riksdagens beslut om vårändringsbudgeten för 2023 (prop. 2022/23:99).

Länsstyrelsen noterar att det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen 2022–2025 nämns i avsnitt 2.2.6 Regionala miljömål, men saknar en redovisning av hur ÖP 2045 tar

hänsyn till och samordnas med åtgärdsprogrammet och Klimat- och energistrategin för Skåne. Båda dessa regionala program innehåller åtgärder som är relevanta att beakta i den fysiska planeringen och som även konkretiserar flera av planeringsstrategierna i Regionplan för Skåne 2022-2040.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats och i kapitel 4.7.9. Energi refereras till 100 procent fossilfri år 2040.

Angående det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen 2022–2025 och Klimat- och energistrategin för Skåne har dessa använts som underlag och har beaktats vid framtagandet av översiktsplanen.

Regionplan för Skåne 2022-2040

Länsstyrelsen menar att ÖP 2045 beskriver relevanta ställningstaganden från Regionplan för Skåne 2022-2040 och i flera avseenden knyter an till dess planeringsstrategier. Länsstyrelsen menar dock att ÖP 2045 behöver utvecklas för att tydligare gå i linje med Regionplanens ställningstaganden om vikten av en resurseffektiv markanvändning (se vidare i avsnittet Rådgivning god hushållning i yttrandet).

Kommunens bemötande

De markanspråk för ny bebyggelse som kommunen föreslår utgår från kommunens vision om ett attraktivt och växande Bromölla. Översiktsplanen anger även att bostadsutveckling ska motsvara behov och efterfrågan i kommunens olika delar. Medan kommunens vision är mer framåtsträvande och syftar till att skapa nya attraktiva bostäder ställer ställningstagandet krav på att detta görs i en takt som är förankrad i efterfrågan. Kommunen bedömer således att översiktsplanen inte går emot Regionplanens ställningstaganden om vikten av en resurseffektiv markanvändning.

Rådgivning social hållbarhet

Länsstyrelsen ser mycket positiv på att kommunen i arbetet med att ta fram ÖP 2045 genomfört en hållbarhetskonskvensbedömning utifrån de globala hållbarhetsmålen. Det visar på en vilja att belysa social hållbarhet och ger kommunen goda möjligheter att höja sina ambitioner ytterligare. Länsstyrelsen menar också att ÖP 2045 anger många övergripande ställningstaganden som kan innebära positiva konsekvenser i sammanhanget, till exempel att prioritera och utveckla gång-, cykel- och kollektivtrafiken; att utveckla friluftslivet på naturens villkor; att det ska finnas

grönområden inom 300 meter från bostäder, skolor och förskolor. Länsstyrelsen menar att det tydligare kan framgå av ÖP 2045 hur dessa ställningstaganden relaterar till den föreslagna mark- och vattenanvändningen, samt vilka konkreta åtgärder som kommunen ser behov av. Länsstyrelsen kan i sammanhanget exempelvis konstatera att det finns risk för att vissa föreslagna utbyggnadsområden står i konflikt med höga natur- och rekreationsvärden (se andra delar av yttrandet, t.ex. Riksintresse för naturvärden och Riksintresse för friluftslivet), och att nya utbyggnadsområden föreslås i delar av kommunen med låg tillgänglighet till kollektivtrafik (t.ex. Nymölla och Edenryd).

Kommunens bemötande

De ställningstaganden som nämns ovan ska vägleda framtida utveckling i kommunen. För att uppnå en sådan utveckling ser kommunen idag inget behov av att i mark- och vattenanvändningskartan peka ut konkreta åtgärder, utöver redan utpekade framtida cykelstråk. Arbetet med detta kommer ske fortlöpande med ställningstagandena som vägledning.

Gällande kollektivtrafik till kommunens orter utan kollektivtrafik vill kommunen att kollektivtrafik ska vara tillgängligt i kommunens samtliga orter. En del i att få till stånd sådan kollektivtrafik är att möjliggöra för orterna att växa genom utbyggnadsområden, vilket kommer öka kollektivtrafikens underlag.

Rådgivning naturmiljö

Strandskydd samt områden med höga naturvärden Länsstyrelsen noterar att några utbyggnadsområden överlappar med strandskydd. Det gäller hela Gualövs strandskog samt mindre delar av Allarpsvägen och Stenen. Länsstyrelsen konstaterar att det i ÖP 2045 saknas motivering till lokalisering inom strandskydd. Länsstyrelsen påminner om att det är förbjudet att uppföra byggnader och många typer av anläggningar inom strandskydd. Om marken är tillgänglig för allmänheten och växt- och djurlivet i dagsläget, och det går att välja ytor utanför strandskydd, kommer det sannolikt saknas särskilda skäl. Länsstyrelsen ser att hinder kan finnas mot ett genomförande av de delar av utbyggnadsområdena som ligger inom strandskydd, och råder kommunen att undanta dessa från ÖP 2045. Se även Länsstyrelsens synpunkter i avsnittet Riksintresse för friluftslivet i yttrandet.

I Näsrum redovisas ett område för verksamheter och industri med utvecklad användning. Hela området är idag inte utbyggt, utan centralt i området finns obebyggd mark inom strandskydd utmed Fäbrobäcken, vilket bör framgå av ÖP 2045. Ytorna runt ån är även utpekade i länets naturvärdesöversikt. Länsstyrelsen menar att dessa ytor inte är att betrakta som verksamhetsmark idag, och kan vara olämpliga för utbyggnad.

Länsstyrelsen påminner också i sammanhanget om att utveckling av andra befintliga områden där höga naturvärden finns, som till exempel verksamhetsområdet vid Nymölla, behöver ske med hänsyn till befintliga värden och skydd.

Länsstyrelsen vill i sammanhanget lyfta ett mellankommunalt perspektiv på kustområdet. Exempelvis vore det positivt för Valjeviken om ÖP 2045 lyfter fram kustremsan i Valje som en viktig naturmiljö för restaurering och aktivt återskapande och gynnande av naturvärden. Området är också utpekad som högsta naturvärde i Skåne läns naturvärdesöversikt (BRO002 Edenryd).

Under rubriken 5.2.3 Ivöstrand i ÖP 2045 beskrivs en önskan om att utveckla ett besökscentrum vid Ivösjön, med möjlighet till sötvattensforskning och undervisning. Det framgår inte om beskrivningen hänvisar till ett specifikt område, och något markanspråk för detta finns inte heller redovisat på mark- och vattenanvändningskartan. Länsstyrelsen menar att då det saknas information om lokalisering, omfattning och miljöpåverkan av anläggningen, går det inte att ta ställning till dess genomförbarhet.

Kommunens bemötande

Kommunen bedömer att i de fall utbyggnadsområden är lokaliserade innanför strandskyddet så är dessa områden förenliga med strandskyddets syfte och att platserna, utifrån ett samhällsbyggnadsperspektiv, är lämpliga att bebygga.

Översiktsplanen har reviderats med att verksamhetsområdet i Näsrum har korrigerats. Det obebyggda området inom strandskyddet är ändrat från verksamhetsområde till landsbygd. Vidare har även den beskrivning av besökscentrum som beskrivs under rubriken 5.2.3 Ivöstrand strukits.

Naturreservat

Länsstyrelsen upplyser om att det tidigare naturreservatet Ljungryda – Östafors bruk, heter numera enbart Östafors bruk.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats med korrekt benämning av naturreservatet Östafors bruk.

Rådgivning klimatanpassning

ÖP 2045 lyfter genomgående närvaron och betydelsen av blå- och gröna strukturer i kommunen och hur dessa ska respekteras där förändrad markanvändning planeras; som klimatanpassningsytor för flöde och rening av vatten men även andra värden och funktioner som skönhet, hälsa, biologisk mångfald och rekreation.

Länsstyrelsen ser också positivt på att kommunen uppmärksammar utmaningar med extremvärme där exempelvis byggnader ska placeras på ett sätt som minskar uppvärmningen av dem, samtidigt som de ger skugga med en särskild hänsyn vid platser där utsatta grupper vistas. Samt att det vid planering av den fysiska miljön ska gröna och blå element beaktas för att framtida värmeböljors effekter ska mildras.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Noteras.

Rådgivning kulturmiljö samt fornlämningar

Det är positivt att kommunen i ÖP 2045 lyfter att hänsyn ska tas till orternas olika bebyggelsekaraktärer och kulturmiljövärden vid ny bebyggelse, för att stärka ortens identitet. Länsstyrelsen kan dock konstatera att frågan om hur detta ska ske lämnas till kommande planering och prövningar.

I Edenryd framgår att bebyggelsen fortfarande har karaktären av radby. Det är oklart med vilken typ av bebyggelse som orten avses förtätas med, men Länsstyrelsen ser att det finns risk för att en tät samlad bebyggelse här gör att denna karaktär försvinner. Se även avsnittet Riksintresse för naturvården i yttrandet.

Länsstyrelsen uppmärksammar att ställningstagandet i ÖP 2045 om att förtätning i centrala Bromölla ska ske på höjden kan leda till en stor förändring av den befintliga stadsbilden. Länsstyrelsen vill kopplat till detta lyfta vikten av att förtätning även sker med varsamhet.

Kapitel 6.4.3 i ÖP 2045 lyfter särskilt värdefulla kulturmiljöer. Det bör förtydligas om kommunen menar att dessa miljöer i sin helhet är särskilt värdefull i enlighet med 8 kap. 13 § PBL eller om rubriken enbart syftar på värderingen i Länsstyrelsens regionala kulturmiljöprogram.

I ställningstagandet på sidan 104 står att inför planläggning, exploatering och byggnation ska tidigt samråd ske med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet. Länsstyrelsen vill i sammanhanget förtydliga att kulturmiljöenheten ska kontaktas vid samrådsbegäran och/eller tillståndsansökan enligt 2 kap. Kulturmiljölagen (1988:950).

Kommunens bemötande

Angående karaktären radby i Edenryd så har översiktsplanen reviderats och utvecklingsområde Edenryd har tagits bort för att känslan av radby inte ska förvanskas.

De miljöer som redovisas i kapitel 6.4.3 Särskilt värdefulla kulturmiljöer syftar till värderingen i Länsstyrelsens regionala kulturmiljöprogram. Eftersom dessa miljöer inte beskrivs som särskilt värdefulla i enlighet med 8 kap. 13 § PBL i översiktsplanen bedömer kommunen att det är tydligt att kommunen inte menar att de är det och ser därav inget behov av att tydliggöra detta.

Översiktsplanen har reviderats och ställningstagandet om samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet har tagits bort.

Rådgivning transportsystem

Länsstyrelsen menar att ny infrastruktur som redovisas på markanvändningskartan bör vara genomförbar inom planperioden, genom kommunal eller statlig finansiering (Nationell plan för transportsystemet eller Regional infrastrukturplan för Skåne). Ny infrastruktur som inte kommer att vara genomförbar inom planperioden kan med fördel redovisas som en övergripande strategi.

Av ÖP 2045 framgår att kommunen avser verka för nya stationer längs med Blekinge kustbana, att Blekinge kustbana ska vara dubbelspårig genom kommunen samt för en planskild passage över järnvägen i Gualöv. Länsstyrelsen konstaterar att detta är åtgärder som inte finns med i Trafikverkets ekonomiska planering. Det vore därför lämpligt att det tydligt framgår av ÖP 2045 att detta är kommunala önskemål och inte planerade åtgärder.

Det är positivt att gång- och cykelvägar genomgående finns med som en förutsättning i ÖP 2045. För nya gång- och cykelvägar i de stråk som berör statlig, regional väg behöver dialog föras i första hand med Region Skåne som svarar för prioritering av utbyggnad för gång och cykelvägar. Det gäller även önskemål om att rusta upp befintliga cykelvägar till supercykelstråk.

Kommunens bemötande

Kommunen anser att det är tydligt att det är kommunens önskemål när det i översiktsplanen är beskrivet att kommunen ska verka för något och bedömer inte att det finns ett behov att tydliggöra detta.

Rådgivning civil luftfart

ÖP 2045 saknar information om flyghinder för den civila luftfarten och bör kompletteras med följande information:

Alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, vindkraftverk, skyltar, konstverk, byggnader etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan ska remitteras till Luftfartsverket oavsett position på svenskt territorium. Befinner sig objektet till havs eller i insjö ska även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats med information i kapitel 4.6.4 Flygtrafik om remittering till Luftfartsverket och Kustbevakningen i Karlskrona.

Rådgivning översiktsplanens konsekvenser samt miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Länsstyrelsen menar att Hållbarhetskonsekvensbedömningen med tillhörande bilaga redovisar många relevanta slutsatser och förslag till förbättringar, som kommunen behöver beakta i det fortsatta arbetet med ÖP 2045. Länsstyrelsen påminner i sammanhanget om att planens väsentliga konsekvenser också behöver framgå av själva översiktsplanen.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats med ytterligare resonemang om de konsekvenser den ändrade markanvändningen kan medföra.

Rådgivning planförslaget läsbarhet

I mark- och vattenanvändningskartan har de nya utbyggnadsområdena angivits med namn, men Länsstyrelsen uppmärksammar att namnen inte används i textbeskrivningen av utbyggnadsområden för respektive ort i ÖP 2045. Länsstyrelsen saknar även namn för områden med utvecklad användning. För att förbättra planförslagets läsbarhet bör alla områden med ny eller utvecklad användning ha ett namn eller nummer, och att detta även anges när områdena beskrivs i ÖP 2045.

Kommunens bemötande

Kommunen håller inte med om de förslag Länsstyrelsen ger om läsbarhet och översiktsplanen har inte reviderats kring detta.

Remisshantering

Länsstyrelsen har i aktuellt ärende hört följande myndigheter:

- Försvarsmakten
- Havs- och vattenmyndigheten
- Länsstyrelsen i Blekinge län
- Luftfartsverket
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Post- och telestyrelsen
- Sjöfartsverket
- Skogsstyrelsen
- Statens geologiska undersökning
- Statens geotekniska institut
- Svenska kraftnät
- Trafikverket

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Ola Melin med planhandläggare Tony Davidsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Hanne Romanus, enhetschef och länsarkitekt medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Länsstyrelsen Kronoberg

Vi har mottagit er begäran om att lämna yttrande på samrådsförslaget till "Översiktsplan 2045 Bromölla kommun" enligt information i bilagt missivbrev. Länsstyrelsen i Kronoberg avstår från att yttra oss i ärendet. Vid förfrågan om synpunkter för ÖP i angränsande län brukar remiss komma från berörd länsstyrelse.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Noteras.

Övriga statliga myndigheter

Energimyndigheten

Energimyndigheten deltar generellt inte i samråd enligt miljöbalken inför prövning av enskilda verksamheter. Vi svarar dock gärna på specifika frågor, särskilt avseende myndighetens utpekade riksintresseanspråk enligt miljöbalken 3 kap. 8 §. På våra sidor "Tillstånd och prövning" hittar du samlad information om olika prövningar och vägledning i tillståndprocessen för produktionsanläggningar." Tillstånd och prövning (energimyndigheten.se) Vi svarar bara på samråd från Länsstyrelsen när det gäller kommunala detaljplaner och översiktsplaner.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Noteras.

I sammanhanget kan nämnas att Bromölla kommun per 2025-05-27 via beslut i kommunfullmäktige inrättat en särskild tillfällig beredning med uppdrag att ta fram ny energiplan för Bromölla kommun. Det är därför rimligt att anta att kommunen framgent kommer att vara i behov av att kontakta Energimyndigheten för att få svar på specifika frågor.

Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten tackar för möjligheten men avstår från att lämna yttrande.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Noteras.

Lantmäteriet

Vid genomgång av planförslagets handlingar (daterade 2025-01-31) har följande noterats:

Lantmäteriet har av nedanstående skäl inte granskat den aktuella översiktsplanen och lämnar därför inga synpunkter i denna typ av ärenden. Lantmäterimyndigheten har ingen lagstadgad skyldighet att granska översiktsplaner och dessa berör normalt sett endast indirekt Lantmäteriets kommande arbete. Många av de ställningstaganden som beskrivs i översiktsplaner kommer i och för sig att innebära förändringar i fastighetsindelningen eller att fastighetsanknutna rättigheter (servitut, ledningsrätter, gemensamhetsanläggningar etcetera) kommer att bildas eller ombildas. Omfattningen av dessa behov kommer dock att konkretiseras i senare skeden, till exempel då

områden detaljplanearbete. Lantmäteriet genomför däremot granskning i detaljplaneprocessen.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Noteras.

Luftfartsverket

Luftfartsverkets yttrande är sekretessbelagt.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Eftersom Luftfartsverkets yttrande är sekretessbelagt kommer inte kommunen bemöta yttrandet i samrådsredogörelsen då detta riskerar att sekretessen bryts.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) avstår från att yttra sig till kommunen i rubricerat ärende, med hänvisning till att myndigheten lämnar underlag och synpunkter till Länsstyrelsen vid behov. För vidare information om vilka ärenden MSB önskar få på remiss, se webbsidan Remittering av plan- och byggärenden. Länsstyrelsen har ansvar för att företräda och samordna statens intressen i planprocesser samt tillhandahålla planeringsunderlag. Länsstyrelsen utövar tillsyn och ska särskilt bevaka frågor rörande riksintressen, hälsa och säkerhet samt risken för olyckor, översvämning och erosion. Länsstyrelsen är dessutom geografiskt områdesansvarig myndighet med uppgifter enligt förordningen (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter inför och vid höjd beredskap. Länsstyrelsen ska enligt förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion bevaka att risk- och beredskapshänsyn tas i samhällsplaneringen. Information om MSB:s planeringsunderlag och metodstöd finns på www.msb.se.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Kommunen har i samrådsredogörelsen besvarat de synpunkter Länsstyrelsen i Skåne har framfört och hänvisar således MSB dit för eventuella yttranden som kommer från er.

Riksantikvarieämbetet

Riksantikvarieämbetet har mottagit underrättelsen. Riksantikvarieämbetet hänvisar i detta skede till Länsstyrelsen som företrädare för de statliga kulturmiljöintressena.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Kommunen har i samrådsredogörelsen besvarat de synpunkter Länsstyrelsen i Skåne har framfört och hänvisar således Riksantikvarieämbetet dit för eventuella yttranden som kommer från er.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen har fått möjlighet att yttra sig i rubricerat ärende.

Den nya översiktsplanen ger ett mycket väl genomarbetat intryck och tar bland annat upp värdet och betydelsen av biotopskydd, naturvårdsavtal, nyckelbiotoper och ädellövskog vilket är mycket positivt.

Det är också mycket positivt att planen tar upp den stora betydelsen av att värna och vårda grön- och blåstruktur samt att kommunens unika och värdefulla naturmiljöer enligt presenterat underlag ska bevaras och utvecklas både för biologisk mångfald och friluftsliv.

Vi vill uppmärksamma er på att sedan planen skrevs kan nya områden ha skyddats som biotopskyddsområden och naturvårdsavtal.

Aktuella uppgifter om miljövärden i skogen, finns på www.skogsstyrelsen.se/skogensparlor. Dessa register fylls kontinuerligt på med nya områden.

Om biotopskyddsområden beslutade av Skogsstyrelsen, berörs av åtgärder som riskerar att skada naturvärden inom dessa ska en ansökan om dispens skickas in till Skogsstyrelsen.

Vi har inga ytterligare synpunkter på presenterat underlag och inte heller någon ytterligare information att tillföra som har bäring på detta.

Skogsstyrelsen ansvarar för frågor om skogsbruket och har till uppgift att verka för att landets skogar sköts på ett sådant sätt att de skogspolitiska målen nås. Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken gällande skogliga åtgärder på skogsmark (mark som lyder under SVL.). Vidare ingår bland våra uppgifter att medverka i frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.

Ett likalydande yttrande har också skickats till länsstyrelsen.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Noteras.

Sveriges geologiska undersökning (SGU)

Yttrande avseende planremisser

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 2025-01-31 tagit emot rubricerad remiss.

SGU avstår i detta fall på grund av hög arbetsbelastning från att lämna ett platsspecifikt yttrande i samrådsskedet, men hänvisar till bifogat yttrande.

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har tagit emot en planremiss enligt rubricerat ärende i tillhörande epost. Som ett led i SGUs arbete med att effektivisera myndighetens remisshantering avger SGU generellt sett inte yttranden i denna typ av ärenden. SGU avstår därför från att yttra sig och hänvisar till nedanstående allmänna riktlinjer. För att uppfylla plan- och bygglagens intentioner om en hållbar mark- och vattenanvändning bör planen behandla nedanstående frågor.

SGU har en checklista gällande kommunala planer som är till hjälp för att hitta till relevant information på vår hemsida.

<https://www.sgu.se/samhallsplanering/planering-och-markanvandning/kommunal-planering/>

Risker

Marklutning, jordart, jorddjup och bergart samt grundvattennivå kan ha betydelse för riskbild vid samhällsplanering och därmed påverka såväl lämplig markanvändning som grundläggning och därmed erforderliga geotekniska lösningar och resulterande byggkostnader. Strandnära byggnation, tex. i LIS-områden, kan medföra specifika risker. I strandnära läge bör risk för översvämning och ev. ras och skred beaktas. Det förtydligas i PBL att det inom kommunal planering skall framgå "kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade, samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra" (PBL 3 kap. 5 §).

SGU har utfört relevanta karteringar och analyser som är tillgängliga i kartvisarna "Förutsättningar för skred i finkornig jordart", "Jordskred och raviner" samt "Stränders jordart och eroderbarhet". <https://apps.sgu.se/kartvisare/> Dessa data tillhandahålls även genom andra myndigheters karttjänster.

MSB Kartportal: <https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/>

Sgi Kartvisare Ras, skred, Erosion: <http://gis.swedgeo.se/rasskrederosion/>

För att kunna följa Boverkets uppdaterade riktlinjer om kommunal planering i översvämningskänsliga områden (2018) bör en analys av höga vattenflöden för berörda avrinningsområden och hur de kan påverka befintliga och planerade strandnära byggnader samt tillhörande infrastruktur utföras. Myndigheten för samhällskydd och beredskap (MSB) utför kartering och beräkning av översvämningsrisk som visas i Portalen för översvämningshot. <https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/>

Att betänka är att beräkning av översvämningsrisk ännu inte har utförts rikstäckande och att det därför kan finnas ytterligare riskområden inom kommunens övriga avrinningsområden. Därtill bör kommunal planering ta hänsyn till samlad påverkan från tex. skyfallskartering i kombination med risk för höga flöden och översvämning.

SGU har även utvecklat användarstöd för flera områden, bland annat hur geologiska frågor kan påverka kommunal planering. <https://www.sgu.se/anvandarstod-for-geologiska-fragor/>

SGU har tagit fram en checklista för vilken information vi anser bör redovisas i en MKB gällande påverkan på grundvattenförekomst: <https://www.sgu.se/grundvatten/vattenforvaltning/checklista-paverkan-grundvattenforekomst/>

Riksintressen för värdefulla ämnen och material

Bestämmelserna om riksintressen finns i miljöbalken. I kommunal planering skall aktuella riksintressen redovisas tillsammans med en beskrivning av hur kommunen avser att tillgodose de utpekade riksintressena.

SGU är den myndighet som pekar ut fyndigheter som innehåller värdefulla ämnen eller material som riksintressen. I samhällsplanering skall förekomst av Riksintressen för värdefulla ämnen eller material, liksom andra typer av riksintressen redovisas, lämpligen på karta. Redogörelsen skall innehålla en beskrivning av dessa, samt hur kommunen avser att tillgodose de utpekade riksintressena.

Läs mer om Riksintressen på Boverkets webbplats.

Läs mer om Riksintressen i Miljöbalken (svensk författningssamling)

Mineralresurser, gruv- och täktverksamhet

En översiktsplan bör innehålla en beskrivning och redovisning i karta av pågående gruv- och täktverksamhet (malmer, krossberg, naturgrus, sand, industrimineral och torv)

samt eventuella undersökningstillstånd och bearbetningskoncessioner inom kommunen. Om relevant bör ett resonemang om hur samhället ska planeras för att möjliggöra ett hållbart nyttjande av dessa mineralresurser föras.

Relevanta SGU kartvisare är ”Malm och mineral”, ”Mineralrättigheter”, ”Torv” och ”Ballast”. <https://apps.sgu.se/kartvisare>

MKN

Miljö kvalitetsnormer är ett juridiskt instrument för att skydda grund- och ytvattenförekomster och se till att god (grund-)vattenstatus uppnås eller upprätthålls. Statusklassificering görs i slutet av varje förvaltningscykel för att ta reda på om vattendirektivets målsättning om god grundvattenstatus har uppnåtts.

I samhällsplanering ska det framgå hur kommunen avser att följa att gällande miljö kvalitetsnormer (MKN) för de grund- och ytvattenförekomster som berörs av planen – till exempel vid bebyggelse eller annan exploatering. Hur mark- och vattenanvändningen ser ut har stor betydelse för möjligheterna att upprätthålla eller förbättra statusen hos yt- och grundvatten. Kommunerna har därför en viktig roll som genomförare av vattenförvaltningens målpuppfyllelse.

Läs mer om SGUs föreskrifter om miljö kvalitetsnormer och statusklassificering för grundvatten på SGUs Användarstöd för geologiska frågor

Läs mer om Miljö kvalitetsnormer i Plan- och bygglagen (Svensk författningssamling)

Ladda ned Boverkets orientering för handläggare Miljö kvalitetsnormer i fysisk planering

Materialförsörjning.

SGU anser att krossat berg eller morän ska användas istället för naturgrus vid byggnation. Kännedom om regional och lokal bergkvalitet, framförhållning vid tillståndsgivning för täktverksamhet och utvisande av lämpliga områden för täktverksamhet inom kommunal planering är viktiga komponenter i materialförsörjning. Lokal tillgång på lämpligt bergmaterial kan minska klimatpåverkan.

Materialförsörjningen av ballast och masshantering (d.v.s. all typ av hantering av jordar, berg och schaktmassor) i en storstad är ett tydligt och betydande exempel på ett av samhällets försörjningssystem som måste fungera, men som vi idag tar för givet och ofta nedprioriterar till fördel för byggande av nya bostadsområden, vägar mm. Men materialförsörjningsfrågan är i sig ävenså aktuell för övriga delar av landet. Aktuell diskussion om hållbarhet och cirkulär ekonomi aktualiserar frågan om och hur samhället använder rätt naturresurser och att det sker på ett resurseffektivt sätt. Hur

frågan hanteras påverkar inte minst uppsatta klimat- och miljömål och kan skapa betydande klimat- och samhällsvinster.

Materialförsörjning är en del av fysisk planering

Materialförsörjningsplanering påverkas av varierande geologiska förutsättningar, befolkningsfördelning, regionens struktur och -materialbehov. På kommunal, regional- och länsnivå uppdateras översiktlig planering med jämna intervall. Vid framtagande av dessa översiktsplaner bör frågor som berör material-försörjning tas upp.

Materialförsörjning är ofta regional till sin natur och det kan därför vara naturligt att behandla den som en mellankommunal fråga i översiktsplaneringen. Då tillståndsgivning för täktverksamhet är tidsbunden bör även framtida försörjningsläge beaktas och vid behov lämplig mark utpekade. Frågan är komplex och berör många olika områden, som tex. samhällsplanering, täkter, miljö och grundvatten.

Länsstyrelsen levererar underlag som används i kommunal översiktsplanering. Då materialförsörjning bör ses i ett regionalt- eller länsperspektiv är det naturligt att materialförsörjningsplaner tas fram på läns- eller regionnivå. Sveriges län har grusförsörjningsplaner, dock är de genomgående av äldre datum, har ofta snävt fokus och behov och terminologi kan ha ändrats sedan de togs fram.

Materialförsörjningsfrågan inbegriper masshantering, men ser även på återvinning, framtida tillgång och efterfrågan och beaktar också nyproduktion av jungfruliga material. Hur påverkar detta tex. markanvändning, Sveriges miljömål, miljö kvalitetsnormer mm. ur kommunalt, men också regionalt

perspektiv. Dessa frågor sammanfattas lämpligen i en materialförsörjningsplan, som liksom kommunala översiktsplaner revideras med jämna mellanrum för att hålla den aktuell.

Materialförsörjningsplan

Syftet med en materialförsörjningsplan är att planera för möjligheterna att långsiktigt ha tillgång till byggnadsmaterial i form av krossat berg, grus och sand, s.k. ballastmaterial, för att utveckla infrastruktur och bostadsbyggande. Bergmaterial är tungt att transportera och långa fraktvägar kan orsaka stora utsläpp. En materialförsörjningsplan bör därför utvisa områden lämpliga för framtida materialförsörjning, där utpekade områden dels skall kunna möta framtida efterfrågan, dels möjliggöra så kort transportsträcka till användare som möjligt.

För cirkulära flöden med tex. hantering av entreprenadberg och återvinning av jord- och bergmassor krävs lämpliga, strategiskt placerade upplagsplatser.

Materialförsörjningsplanen behövs också för att se till att de nödvändiga täkterna placeras i ett sådant läge att erforderlig produktkvalitet erhålls, samtidigt som brytningen, men även transporterna förorsakar minsta möjliga skada för miljön och inte

påverkar tex. grundvattenförekomster. Genom att planera för en hållbar materialförsörjning kan de kvarvarande naturgrusavlagringarna sparas för naturskydd och framtida dricksvattenförsörjning. En materialförsörjningsplan är således ett viktigt strategiskt styrmedel för att se till att samhällets försörjning av ballastmaterial kan tillgodoses på ett hållbart och resurseffektivt sätt (SGU 2015).

Lagrum för materialförsörjning enligt Miljöbalken, miljömålen och plan- och bygglagen

Enligt miljöbalken (MB 9 kap. 6f §) får en täkt i naturgrus inte komma till stånd om:

- det med hänsyn till det avsedda användningsområdet är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt att använda annat material,
- naturgrusförekomsten är betydelsefull för nuvarande eller framtida dricksvattenförsörjning och täkten kan medföra en försämrade vattenförsörjning eller
- naturgrusförekomsten utgör en värdefull natur- och kulturmiljö.

Inom miljömålet Grundvatten av god kvalitet ingår bevarandet av naturgrusavlagringarna som en av sex preciseringar formulerat på följande sätt: ”Naturgrusavlagringar av stor betydelse för dricksvattenförsörjning, energilagring, natur- och kulturlandskapet är fortsatt bevarade.”

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/grundvatten-av-god-kvalitet/>

Lämplig placering av täkter och terminaler för bergmaterial sker i första hand i förhållande till berggrundens givna förutsättningar att kunna leverera rätt produktkvalitet. Täktplacering och materialbehov (kvalitet och mängd) påverkar fler av Sveriges Miljömål, tex. Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Säker strålmiljö. Det är därför viktigt att avstånd mellan täkt eller terminal och avsättningsområde hålls så kort som möjligt för tunga transporter.

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/begransad-klimatpaverkan/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/frisk-luft/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/giftfri-miljo/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/saker-stralmiljo/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/grundvatten-av-god-kvalitet/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/god-bebyggd-miljo/>

I plan- och bygglagen (PBL) står att det av en översiktsplan ska framgå ”hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar

utveckling inom kommunen” (PBL 3 kap. 5 §). Det förtydligas att det av översiktsplanen skall framgå ”kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade, samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra” (PBL 3 kap. 5 §).

Enligt miljöbalken 3 kap. 7 § ska mark- och vattenområden som innehåller värdefulla ämnen och material så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra utvinningen av dem. Enligt PBL 3 kap. 4 § skall det i översiktsplanen framgå hur kommunen anser att ev. riksintressen ska tillgodoses.

Referenser materialförsörjning

Grånäs, Karin, 2015: Metodbeskrivning för regional materialförsörjningsplanering. Sveriges geologiska undersökning, rapport 2015:05.

<http://resource.sgu.se/produkter/sgurapp/s1505-rapport.pdf>

Miljöbalken

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808

Lundberg, Göran; Frostell, Björn & Bo Svedberg, 2012: Slutrapport. Hållbar materialförsörjning i Stockholms län 3. Optimass Rapport 2012-05-17, uppdragsnummer 2010-020.

<https://www.optimass.se/publikationer/hallbar-materialforsorjning-i-stockholms-lan-3-hmfs3/>

Plan- och Bygglag (PBL)

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/plan--och-bygglag-2010900_sfs-2010-900

Schoning, Kristian, 2017: Slutrapport - Metodutveckling för materialförsörjningsplanering. Sveriges geologiska undersökning, rapport RR1702.

<http://resource.sgu.se/produkter/regeringsrapporter/2017/RR1702.pdf>

SGU, 2018: Behovet av ballast - prognos till 2040.

<https://www.sgu.se/samhallsplanering/bergmaterial-for-byggande/svensk-ballastproduktion/ballastanvandning---prognos-till-2040/>

SGU önskar dock i tillägg framföra följande synpunkter för samhällsplanering inom Skåne län:

- Bergmaterial är tungt och långväga transporter kan skapa stora utsläpp och därmed onödig miljöpåverkan. Olika typer av bergmaterial för samhällsbyggande förbrukas i stora mängder, men få kommuner i Skåne producerar själva bergmaterial av lämplig kvalitet. En orsak är att berggrundens beskaffenhet inte alltid är lämplig.
- Därav följer ett stort ansvar för de kommuner i länet som har lämplig berggrund och täktverksamhet att möjliggöra långsiktig försörjning av grannkommunerna.
- Viss täktverksamhet är till sin natur nödvändig för samhället, men inverkar samtidigt störande på omgivningen i de kommuner där de finns. Då det likaså finns kommuner utan möjlighet att etablera erforderlig täktverksamhet kan en diskussion om mellankommunalt ansvar och samverkan i materialförsörjningsfrågor och vid etablering av omgivningspåverkande verksamhet, som exempelvis täkter, eller vindkraftsanläggningar vara lämplig.

Generella synpunkter rörande planremisser:

Det är av stor vikt att eventuella naturrisker som utgår från jordart, bergart i kombination med vattendrag, topografi och påverkan genom ett ändrat klimat beaktas vid all samhällsplanering, likaså hållbar (åter-)användning av naturresurser som förbrukas av samhället. SGU ser generellt positivt på åtgärder som bidrar till sanering av förorenad mark, klimatanpassning och hållbar energiproduktion för grön omställning. I områden med brant topografi och nära vattendrag bör risk för, erosion och skred beaktas, speciellt i områden med finkorniga jordarter. Risk för höga flöden, översvämning och havsnivåhöjning bör generellt beaktas och utvärderas.

Oavsett om kommunen är självförsörjande på bergmaterial eller ej, behöver fysisk planering tillgodose materialförsörjning till byggande och infrastruktur på både kort och lång sikt, exempelvis genom masshantering, mellankommunala samarbeten och regional materialförsörjningsplanering. Materialåtervinning får härvidlag inte endast ses som en avfallsfråga, utan kan vara en resurs bestående av tex. bergmaterial. Då täktverksamhet kan innebära avsevärd påverkan på omgivningen och samtidigt i många fall ställer specifika krav på råvara och lokalisering, kan det vara klokt att redovisa dylik verksamhet i plankartan om sådan förekommer för att visualisera ev. konkurrerande markanvändning och påverkan. Täkter kan härvid även i plantexten nämnas vid namn och typ av verksamhet/ omfattning kan kort beskrivas.

SGU har även den 2025-03-08 svarat Länsstyrelsen Skåne rörande ÖP 2045 Bromölla (Lst dnr. 3727-2025, SGU dnr. 33-230-2025).

Kommunens bemötande

Tack för ert svar, vilket beskrivs som ett standardsvar med allmänna riktlinjer, kompletterat med ett tillägg där synpunkter för samhällsplanering inom Skåne län

lämnas. SGU har även lämnat svaret till Länsstyrelsen Skåne enligt ovan angivna diarienumrering. Inget platsspecifikt yttrande har lämnats i samrådsskedet av SGU.

Kommunen tackar SGU för det inkomna svaret och för det kompletterande yttrandet gällande samhällsplanering inom Skåne län. Kommunen tackar SGU för checklistor, riktlinjer, anvisningar, användarstöd och lagrumshänvisningar och använder sig av denna kunskapsbank i det fortsatta arbetet.

Kommunen bemöter SGU:s punkter i de fall de lämnats av Länsstyrelsen Skåne.

Trafikverket

Trafikverket har tagit del av samrådshandlingarna för rubricerat ärende.

Trafikverket yttrar sig i egenskap av ansvarig för transportslagsövergripande och långsiktig planering av det samlade transportsystemet i regionen och som ansvarig för den statliga infrastrukturen i kommunen.

Trafikverket har tillsammans med andra aktörer en viktig roll i planeringen och utvecklingen av samhället. Samspelet mellan planering av transportsystemet och bebyggelseplanering är en förutsättning för hållbara städer och regioner. Trafikverkets medverkan i samhällsplaneringen är fokuserad på de tidiga skedena där kommunernas översiktsplaner utgör ett viktigt planeringsunderlag för utvecklingen. Det är i översiktsplaneringen som kommunen har möjlighet att lägga grunden för en planering som bidrar till en utveckling i linje med de transportpolitiska målen. Hur kommunen väljer att styra lokaliseringen av bostäder och verksamheter får stora konsekvenser på det framtida trafikarbetet, på såväl det kommunala som det statliga vägnätet.

Generellt anser Trafikverket att alla behov av investeringar i infrastrukturen ska planeras utifrån fyrstegsprincipen, som är ett centralt förhållningssätt och en planeringsmetodik för att hushålla med resurser och minska transportsystemets negativa påverkan. Infrastrukturinvesteringar som berör det statliga infrastruktursystemet ska föregås av en åtgärdsvalsstudie där berörda aktörer deltar. Om det är tänkt att staten eller regionen ska bekosta hela eller delar av någon åtgärd så måste den normalt finnas med i nationell eller regional infrastrukturplan. Det finns dessutom många steg 1 och steg 2 åtgärder som lämpar sig för genomförande inom det kommunala vägsystemet och som kan få goda effekter på både hållbara res- och transportval och för trafikarbetet ut mot det statliga vägnätet.

Enligt överenskommelse om samverkansmodell mellan Sjöfartsverket och Trafikverket redovisas Sjöfartsverkets synpunkter gällande översiktsplaner till Trafikverket som avger ett trafikslagsövergripande yttrande. Sjöfartsverket har inga synpunkter på aktuell plan.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar, kommunen noterar att Sjöfartsverket inte har några synpunkter på samrådsförslaget.

Yttrandet från Trafikverket bemöts av kommunen avsnitt för avsnitt, i den följd synpunkterna avlämnats.

Riksintresse kommunikationer

I Bromölla kommun finns följande riksintressen för kommunikationer, E22, Blekinge kustbana och en mindre del av väg 15. Samtliga presenteras i översiktsplanen. Utpekade riksintressen ska skyddas mot åtgärder som kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna nu och i framtiden. Det är viktigt att översiktsplanen tydliggör hur riksintressena och dess influensområden avses tillgodoses i planeringen utifrån den utveckling som föreslås i planen. I översiktsplanen ska avväganden mellan eventuellt motstridiga intressen göras där kommunens ställningstaganden, och de konsekvenser som planen kan tänkas få på riksintressenas funktion ska framgå.

I översiktsplanen uttrycker kommunen i ett ställningstagande att Riksintressena för infrastruktur tillgodoses genom att Bromölla kommun verkar för att utveckla och förstärka dessa och deras funktioner. Det är positivt att kommunen vill utveckla och förstärka riksintresset men det är även av vikt att kommunens utveckling inte påverkar möjligheterna till nyttjande och framtida utveckling av dessa anläggningar.

Kommunens bemötande

Översiktsplanen har reviderats med information för de utbyggnadsområden som finns intill riksintresset om att riksintresset för kommunikation ska beaktas genom att exploatering nära transportanläggningar inte får påverka möjligheterna till drift, underhåll och framtida utveckling av anläggningarna.

Funktionellt prioriterat vägnät

Trafikverket har tillsammans med länsplaneupprättarna tagit fram ett underlag och pekat ut ett funktionellt prioriterat vägnät som bedöms vara av särskild vikt för nationell och regional tillgänglighet. I Bromölla kommun är E22 utpekad som nationellt och internationellt viktig väg, väg 116 utpekad som kompletterande regionalt viktig väg och väg 15 som regionalt viktig väg. Det funktionellt prioriterade vägnätet utgör ett samlat

planeringsunderlag bland annat för prioriteringar av åtgärder och hur vägarna ska hanteras i samhällsplaneringens olika skeden och i avvägningar mellan olika intressen. I det utpekade vägnätet är Trafikverket restriktiva till åtgärder som påverkar framkomligheten, tillgängligheten eller säkerheten negativt.

Kommunens bemötande

Kommunen noterar Trafikverkets inställning till åtgärder vid nationell eller internationellt viktig väg som påverkar framkomligheten, tillgängligheten eller säkerheten negativt.

Kommunens föreslagna utveckling och trafikalstring

Planförslaget innebär en utveckling av ny bebyggelse som kan få konsekvenser i statlig infrastruktur. För att gå vidare med planeringen av områden som sannolikt innebär ökade trafikflöden behöver trafiksituationen och kapacitetsutnyttjandet kopplat till utvecklingen utredas i ett större sammanhang. Innan eller senast när kommunen påbörjar förekommande detaljplaner bör trafiksituationen ha utretts där det i planprocessen tas höjd för de eventuella åtgärder som kan krävas.

Kommunens bemötande

Kommunen har noterat ert svar.

Kommunens önskemål om åtgärder i statlig infrastruktur

Kommunen avser verka för nya stationer längs med Blekinge kustbana, att Blekinge kustbana ska vara dubbelspårig genom kommunen samt för en planskild passage över järnvägen i Gualöv. Detta är åtgärder som inte finns med i Trafikverkets ekonomiska planering. Det är bra att det framgår i översiktsplanen att detta är kommunala önskemål och inte planerade åtgärder.

Kommunens bemötande

Kommunen är medveten att dessa inte är med i Trafikverkets ekonomiska planering men bedömer inte att det finns ett behov att förtydliga att detta är kommunala önskemål då kommunen anser att detta framgår tydligt.

Generella avstånd samt trafikbuller

För allmänna vägar gäller generellt ett byggnadsfritt avstånd på 12 meter från vägens vägområde. Länsstyrelsen har för vissa större vägar beslutat om utökat byggnadsfritt

avstånd, där 50 meter gäller för E22. Även för järnvägen råder ett säkerhetsavstånd till bebyggelse där en bedömning om lämplig lokalisering görs inom ramen för detaljplaneprocessen eller bygglovsprövning. Ny bebyggelse tillåts normalt inte inom 30 meter från järnvägen. Med hänsyn till risk för olycka med farligt gods kan ytterligare säkerhetsavstånd krävas för både väg och järnväg. Trafikverket anser att rådande säkerhetsavstånd och de byggnadsfria avstånden utgör en viktig utgångspunkt i planeringen, både utifrån trafiksäkerhet och människors hälsa där bullerfrågan är en viktig aspekt i lämplighetsbedömningen.

Trafikverket anser att gällande riktvärden för buller och vibrationer ska uppfyllas vid nybyggnation, större ombyggnader och förändrade användningsområden. Vid bedömningen ska hänsyn till prognostiserade trafikflöden för minst 20 års framtid tas.

Kommunens bemötande

Kommunen tackar för information och håller med Trafikverket om att gällande riktvärden för buller och vibrationer ska uppfyllas.

Gång- och cykelvägar

Det är positivt att gång- och cykelvägar genomgående finns med som en förutsättning i planen. Trafikverket anser att det är viktigt att gång- och cykelvägar får en hög prioritet vid planering av nya områden och att förutsättningar för gena och trafiksäkra stråk ges. För nya gång- och cykelvägar i de stråk som berör statlig, regional väg behöver dialog föras i första hand med Region Skåne som svarar för prioritering av utbyggnad för gång och cykelvägar. Det gäller även önskemål om att rusta upp befintliga cykelvägar till supercykelstråk.

Kommunens bemötande

Kommunen har i sin granskningshandling tagit bort önskemålet att rusta upp befintliga cykelvägar till supercykelstråk.

Övrigt

I översiktsplanen tar kommunen upp problematik med överskridna hastigheter på väg 116. Trafikverket tar tillfället i akt och informerar om att vi har installerat fartkameror på flertalet platser längs väg 116 för att förhindra höga hastigheter.

Trafikverket vill uppmärksamma kommunen på att Trafikverket 2024 tog fram en ny basprognos med prognosår 2045. Kommunen bör utgå från den nya basprognosen i utredningar som berör statlig infrastruktur.

Kommunens bemötande

Kommunen tackar för informationen. Kommunen kommer att utgå från den nya basprognosen i utredningar som berör statlig infrastruktur.

Avslutningsvis vill Trafikverket informera om rapporten [Transportsystemet i samhällsplaneringen : Trafikverkets underlag för tillämpning av 3–5 kap. miljöbalken och av plan- och bygglagen](#) Det är en sammanställning av de behov och krav som behöver tillgodoses inom den fysiska planeringen för att drift, underhåll och utveckling av transportsystemets anläggningar ska fungera. Rapportens innehåll är inte begränsad till de områden som omfattas av plan- och bygglagen och miljöbalken, utan tar upp flera områden där det finns en koppling mellan Trafikverkets verksamhet och den fysiska planeringen. I rapporten redovisas vilka krav kommunerna kan räkna med att Trafikverket kommer att ställa när Trafikverket deltar som sakägare i planärenden. Den fysiska planeringen av transportsystemet är ett komplext arbete som sker i växelverkan mellan många olika aktörer, med olika finansieringsformer och enligt flera lagar. Syftet med rapporten är att ge stöd så att transportsystemets behov beaktas i arbetet med översiktsplaner, detaljplaner, bygglov och tillstånd enligt miljöbalken.

Kommunens bemötande

Kommunen tackar för informationen. Kommunen kommer att tillgodogöra sig rapporten i det fortsatta arbetet med fysisk planering.

Transportstyrelsen

Transportstyrelsen avstår från att lämna synpunkter på den aktuella stadsplanen då den av naturliga skäl är hållen på en mycket övergripande nivå.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Noteras.

Regioner och regionala instanser

Region Skåne

Region Skånes synpunkter

Region Skåne är sammantaget positiv till planförslaget och ser att det på många sätt förhåller sig väl till den regionala planeringen. Nedanstående synpunkter ska framför allt ses som fördjupad information och förslag till hur planförslaget kan utvecklas ytterligare. Region Skånes yttrande utgår från Regionplan för Skåne 2022–2040.

Mellankommunalt och regionalt perspektiv Region Skåne ser positivt på att Bromölla kommun lyfter vikten av att samverka både regionalt och mellankommunalt, utifrån kommunens läge och roll i den regionala utvecklingen. Planförslaget identifierar sju mellankommunala frågor som stämmer väl överens med strategierna i Regionplan för Skåne 2022–2040. Utifrån förändringar i omvärlden sedan regionplanen antogs 2022 och den rådande geopolitiska situationen kan listan med fördel vidareutvecklas kring frågor om beredskap och resiliens i ett regionalt och mellankommunalt perspektiv.

Region Skåne vill uppmärksamma Bromölla kommun på att Regionfullmäktige den 3 december 2024 har antagit en ny regional utvecklingsstrategi - Det öppna Skåne. Planhandlingarna bör därför uppdateras utifrån den nya strategin.

Utveckla flerkärnigheten och stärka samspelet mellan stad och landsbygd

- Bebyggelsestruktur. Regionplan för Skåne 2022–2040 lyfter vikten av att koppla samman regionala kärnor, tillväxtmotorer och strategiska noder. Den fysiska planeringen kan samordna utvecklingen av bebyggelse, arbetsplatser, service, gång- och cykelvägar, kollektivtrafik och rekreation. Planförslagets utvecklingsinriktning för Bromölla centralort samt Näsrum ligger väl i linje med den regionala bebyggelsestrukturen i syfte att stärka samspelet mellan stad och landsbygd. Även kransorterna Gualöv, Nymölla och Valje har förutsättningar att växa på ett hållbart sätt.
- Bebyggelseutveckling och bostadsförsörjning. Det anges i planförslaget att ny bebyggelse i första hand ska ske genom förtätning av kommunens tätorter, med hänsyn till grönområden. I andra hand kan ny bebyggelse tillkomma som nya utvecklingsområden i anslutning till befintliga tätorter. Region Skåne ser positivt på planförslagets inriktning på bebyggelseutveckling som planeras ske främst genom förtätning, skapandet av attraktiva, hållbara livsmiljöer med hänsyn till natur- och kulturmiljön samt nära kollektivtrafiken. Kommunens inriktning för bostadsutveckling som möter behov och efterfrågan samt motverkar segregation genom blandade bostadsformer uppskattas också.

Region Skåne anser att kommunen med fördel kan utveckla ett resonemang kring framtida vård och omsorgsbehov inom planområdet. Framtidens hälso- och sjukvård

och omsorg utgår från att fler personer med vårdbehov kommer att fortsätta bo hemma eller i kommunala vårdboenden. Detta ställer bland annat ökade krav på kommunerna vad gäller dimensionering av särskilda boenden och korttidsboenden.

- **Befolkning.** Sett till kommunens mål för befolkningsökning och bostadsbyggande vill Region Skåne lyfta Statistiska Centralbyråns (SCB) senaste prognoser från 2024. Aktuella prognoser är markant nedjusterade jämfört med tidigare år, vilket gäller nästintill alla kommuner i Sverige. I planförslaget beskrivs kommunens negativa trend gällande befolkningsutveckling. Detta kan påverka utbyggnadstakt och bedömt behov av bostäder och service. Region Skåne anser därför att kommunens ställningstaganden, som lägger vikt på en bostadsutveckling anpassad till behov och efterfrågan är relevanta, särskilt i de utvecklingsområden där planen förväntas ha negativa konsekvenser för hushållning med jordbruksmark och livsmedelsförsörjning.

Stärka tillgängligheten och binda samman Skåne

- **Kommunikationer.** Region Skåne ser positivt på att Planförslaget lyfter vikten av att planera gång- och cykelvägar, järnväg samt väg som ett samordnat, integrerat och samverkande transportsystem med bra tillgänglighet och möjligheter till samåkning. Det är också positivt att i planförslagets nya bebyggelse till stor del prioriteras i kollektivtrafikhöga läge. Detta stämmer väl överens med utvecklingsinriktningen i Regionplan för Skåne 2022–2040. Detsamma gäller för hantering av konflikter i trafiken, där punkter där barn, fotgängare och cyklister kommer i konflikt med bilar prioriteras, och i andra hand konfliktpunkter för bilar.
- **Cykeltrafik.** Planförslaget betonar behovet av sammanhängande cykelvägnät i tätorter och ortssammanbindande nät för att underlätta pendling och fritidsresor. Sträckan mellan Bromölla och Fjälkinge är i regionplanen även utpekad som ett potentiellt stråk för supercykelväg. Region Skåne prioriterar cykelvägar längs det regionala vägnätet (där Trafikverket är väghållare) och ser fram mot fortsatt dialog kring vilka cykelvägar som prioriteras till Regional transportinfrastrukturplan 2026–2037 tillsammans med Trafikverket.
- **Vägtrafik.** Region Skåne ser positivt på kommunens viljeinriktning öka säkerheten och minska antalet olyckor på Väg 116. Region Skåne fortsätter gärna den goda dialogen som förts med Bromölla kommun om kommunens prioriteringar till kommande process för den regionala transportinfrastrukturplanen.

Gällande Sydostlänken är Region Skånes uppfattning att banan har sin betydelse för godstransporter, men att sträckan trafikeras bäst för persontransporter med regionbuss.

Region Skåne är allmänt positivt till Planförslaget viljeinriktning planera i kollektivnära läge. Det är några få områden som ligger i sämre lägen, men dessa bör säkras upp med goda anslutande cykelvägar för att möjliggöra tillgänglighet till kollektivtrafiken trots längre avstånd till hållplatsen.

Järnväg. I planförslaget anger kommunen önskan av en dubbelspårig järnväg genom kommunen. Detta med syfte att få ännu bättre persontrafik och lättare kunna trafikera godstrafik. I nuläget finns dock inga planer på att bygga ut dubbelspårig järnväg genom kommunen däremot driver Region Skåne till kommande nationell plan 2026-2037 dubbelspår på sträckan Kristianstad-Hässleholm vilket skulle för Bromölla kommun innebära förbättrad persontrafik.

- Tillgänglighet till hälso- och sjukvård. Framtidens hälso- och sjukvård samt omsorg kommer utgå från att fler personer med vårdbehov kommer att fortsätta bo hemma med vård i hemmet eller i kommunala vårdboenden. Detta innebär att frågor om tillgänglighet och andra hänsyn behöver beaktas och utvecklas utifrån dessa nya förutsättningar. Med detta anser Region Skåne anser att Bromölla kommun med fördel kan vidareutveckla sitt resonemang kring framtida vård och omsorgsbehov inom planområdet.

Stärka mångfalden av attraktiva och hälsofrämjande livsmiljöer med tillgång till rekreation

- Gestaltad livsmiljö och kultur. Region Skåne ser positiv på planförslagets ställningstaganden som anger att goda gestaltade livsmiljöer ska genomsyra hela planeringskedjan. Det samma gäller för involvering av barn, unga, funktionsnedsatta och äldre i samhällsplaneringen samt uppmuntran till att skapa attraktiva offentliga miljöer. Detta är i linje med Regionplan för Skåne 2022–2040.

- Grön- och blåstruktur, friluftsliv och rekreation. Region Skåne arbetar aktivt för att främja hälsa och förebygga både fysisk och psykisk ohälsa. För att planera för hälsofrämjande livsmiljöer behöver Skåne öka kunskapen om hälsoeffekter av buller och luftföroreningar samt grönstrukturens betydelse för befolkningens hälsa. Det är också viktigt att öka förutsättningarna för fysisk aktivitet och rekreativa värden i den fysiska planeringen.

Med det ovanstående ser Region Skåne positivt på planförslagets ställningstaganden som syftar till att säkerställa att grön- och blåområden uppfyller biologiska, sociala och klimatanpassningsbehov samt har god tillgänglighet. De betonar också vikten av att kompensera för borttagna grönytor, skydda naturen, synliggöra vattenområden i kommuner och samarbeta gränsöverskridande med övriga planeringsaktörer. Region Skåne anser dock att planförslaget saknas mer detaljerade riktlinjer för hur kommunen

ska arbeta med att stärka grönstrukturen och ekosystemtjänster, både inom och mellan tätorterna.

- Friluftsliv och rekreativa leder. Region Skåne är huvudman för Skåneleden, som består av sex delleder som går genom Skånes mest besöksvärda natur- och kulturområden. Region Skåne ansvarar också för de nationella cykellederna Sydkustleden och Sydostleden, som tillsammans med den regionala Cykelled Skåne bildar ett nät av vandrings- och cykelleder som passerar både städer och landsbygder. Vilket gör dem till en viktig del av regionens turism, rekreation och attraktivitet samt möjliggör för en hälsosam och aktiv vardag.

Sydostleden och Skåneleden passerar i och i anslutning till Bromölla kommun. Region Skåne anser därför att de rekreativa lederna med fördel kan beskrivas i planförslaget under avsnittet 4.5 Kultur, fritid och rekreation, och visualiseras i tillhörande kartan. Det är också av stor vikt att cykel- och vandringslederna får en direkt koppling till boendemiljöer och till den service som finns i tätorter och byar. Detta kan lyftas tydligare.

Växa effektivt med en balanserad och hållbar mark- och vattenanvändning

- Jordbruksmarkens värde. Regionplanen framhåller vikten av en balanserad och effektiv markanvändning med sammanhållen bebyggelse. Att värna Skånes värdefulla jordbruksmark är en förutsättning för en hållbar markanvändning. Även ur beredskapsperspektiv är det viktigt att vara restriktiv med exploatering som gör det omöjligt att vid behov återställa mark för livsmedelsproduktion. När Skåne utvecklas kommer värdefull mark ibland att behöva tas i anspråk och det är då viktigt att detta sker efter noggrant övervägande och analys av effekterna av exploateringen. Vid ett förändrat klimat och yttre påverkan behöver den lokala försörjningen av bland annat livsmedel öka för att Skåne ska vara en robust och attraktiv region. I framtiden beräknas den svenska jordbruksmarken också bli mer värdefull än idag. Region Skåne menar att de kumulativa konsekvenserna av exploateringen av jordbruksmark måste ses i ett mellankommunalt, regionalt och nationellt sammanhang över tid och beaktas i den fysiska planeringen.

Region Skåne är positiv till planförslagets ställningstagande att bevara jordbruksmark för framtida matproduktion. Samtidigt pekar konsekvenserna av planförslaget på förväntade negativa effekter på kommunens jordbruksmark och livsmedelsförsörjning. Region Skåne anser dessutom att planförslaget saknar tydliga riktlinjer för hur dessa negativa effekter ska motverkas.

Planera för en god miljö och hållbar resursanvändning

- Klimatanpassning. Regionplanen lyfter fram att samhällsplaneringen måste skapa möjligheter som minskar avtrycken på miljön och klimatet. Hur samhället möter de utmaningar som ett förändrat klimat medför är en viktig framtidsfråga för Skåne. Region Skåne är positiv till planförslagets ställningstaganden gällande klimatförändring och anpassning. Planförslaget kan dock med fördel kompletteras med tydligare konkreta åtgärder och riktlinjer för hur kommunen kan bidra till regionala och nationella klimatmål för att minimera konsekvenserna för samhället.

- Energiproduktion- och distribution. Energimyndigheten visar i framtagna scenarier att framtidens kraftiga elektrifiering inte är möjlig utan goda förutsättningar för samtliga fossilfria kraftslag, där landbaserad vindkraft pekas ut som ett kraftslag med stor potential. Utbyggnaden av landbaserad vindkraft i Skåne har varit begränsad under den senaste tioårsperioden och Region Skåne ser att den fysiska planeringen behöver utreda de tillgängliga ytor som finns i Skåne. En underlagsrapport som Region Skåne har tagit fram visar att det finns potential för etablering på flera mellankommunala ytor som kan tillgängliggöras genom samordning och planering över kommungränserna.

Översiktsplanen bör enligt Region Skånes uppfattning inte innehålla allt för begränsande riktlinjer för etablering av vindkraft, utan lämna platsspecifika avvägningar kring skyddsavstånd till den efterföljande tillståndsprövningen. I planförslaget anger kommunen att de vill verka för en ökning av fossilfria energikällor, men inte har identifierat ytor för detta. Region Skånes analys pekar på att det finns viss potential för landbaserad vindkraft, och det finns även ett pågående projekt vid gränsen till Blekinge.

Stärka Skånes relationer med omvärlden

- Omvärldsperspektiv. Region Skåne ser positivt på att Bromölla kommun ser sin roll i ett större sammanhang och utnyttjar sitt geografiska läge, vilket skapar strategiska kopplingar till Blekinge, Kronoberg och resten av Skåne. Det är också bra att planförslaget lyfter fram vikten av gemensamma frågor på mellanregional nivå, särskilt med grannkommuner i Blekinge och södra Småland. Region Skåne anser att detta kan visualiseras i utvecklingsinriktningskartan, där orternas strategiska samband kan lyftas fram även på gränsöverskridande nivå. På samma sätt kan kommunikationer för sjöfart och flygtrafik visualiseras.

Ur ett framtids- och utvecklingsperspektiv vore det intressant om planen även resonerar kring de möjligheter som närheten till Danmark och Tyskland ger, inte minst med tanke på kommande Fehmarn bältförbindelse. Detta gäller bland annat turism, besöksnäring och rekreation, där översiktsplanen exempelvis anger ställningstaganden om att ”utveckla friluftslivet på naturens villkor och bidra till Bromöllas attraktivitet för besöksverksamheter och naturturism”.

Digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen Region Skåne anser att en större digital enhetlighet inom den översiktliga planeringen underlättar för regionala analyser samt skapar förutsättningar för ett effektivt mellankommunalt och regionalt samarbete. Region Skåne ser positivt på att planförslagets struktur och kartinformation utgår från Boverkets ÖP-modell 2.1. Region Skåne vill informera kommunen att de nödvändiga tekniska resurserna för den nya ÖP-modellen (3.0) är nu tillgängliga på Boverkets webbsida. ÖP-modell (3.0) utgår från de nya antagna föreskrifterna för översiktsplan, vilket gäller från den 1 november 2024 för planer som påbörjas efter den 31 december 2026. Det är dock möjligt att redan nu tillämpa föreskrifterna även för översiktsplaner som är påbörjade innan dess.

I samband med antagandet av översiktsplanen önskar Region Skåne att få ta del av den GIS-data som ligger till grund för kartorna i planen.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Kommunen tackar för informationer om den nya regional utvecklingsstrategi - Det öppna Skåne.

Kommunen håller med Region Skåne om att kommunen med fördel kan vidareutveckla sitt resonemang kring framtida vård och omsorgsbehov inom planområdet men kommer av resursskäl inte göra detta utan tar med sig synpunkten till det kontinuerliga arbetet med översiktsplanen.

Vidare så har översiktsplanens utbyggnadsområden reviderats och den jordbruksmark som tas i anspråk har minskats betydligt.

Angående regionens synpunkter angående energiproduktion- och distribution har Bromölla kommun har per 2025-05-27 via beslut i kommunfullmäktige inrättat en särskild tillfällig beredning med uppdrag att ta fram ny energiplan för Bromölla kommun. Eftersom kommunen arbetar med energifrågan i en särskild tillfällig beredning tas i översiktsplanen inte upp mer utförliga resonemang hur våra ambitioner ska uppfyllas förrän detta arbete är färdigt.

Avslutningsvis vill kommunen tacka för informationen om ÖP-modell (3.0) och föreskrifterna men kommer av resursskäl inte ändra granskningshandlingen utifrån föreskrifterna.

Region Blekinge

Region Blekinges uppdrag är att främja en hållbar utveckling i hela Blekinge. Våra ansvarsområden är hälso- och sjukvård, folkhälsa, regional tillväxt, infrastruktur, kollektivtrafik, samt kultur och bildning.

Bromölla kommun har bjudit in till samråd för förslag till översiktsplan 2045 Bromölla kommun. Svar önskas senast den 31 mars 2025.

Region Blekinge har i egenskap av regionalt utvecklingsansvarig i Blekinge tagit del av förslag till översiktsplan 2045 Bromölla kommun och detta är vårt svar.

Avgränsning

Region Blekinge har i sitt yttrande valt att fokusera på aspekter kopplade till lagen om kommunal energiplanering och den nationella energi- och klimatpolitiken som idag lägger mycket ansvar på kommuner för att möjliggöra samhällets elektrifiering.

Bromölla kommun angränsar till Olofströms och Sölvesborgs kommuner och är nära förbundet genom en gemensam arbetsmarknad, gemensamma utmaningar inom elförsörjningen, ett elnät med en utsträckning som inte följer administrativa gränser och ett behov av mellankommunal samverkan för ny fossilfri elproduktion.

Synpunkter

På såväl regional nivå, genom Skånes effektkommission, som på nationell nivå genom den nationella energipolitiken, finns beskrivningar av att Sverige behöver mycket mer av såväl kärnkraft, solkraft som vindkraft för att vidmakthålla och fortsätta att utveckla en robust energiförsörjning som bygger på de tre pelarna i energipolitiken – försörjningstrygghet, konkurrenskraft och ekologisk hållbarhet. Bromölla kommuns roll i sammanhanget är att utifrån sitt planansvar och planeringen av mark- och vattenanvändningen överväga möjligheter för etablering av ny elproduktion inom kommunens geografi och vilka kompromisser och andra överväganden det skulle kräva. Oavsett om det är kärnkraft, vindkraft, kraftvärme, storskalig solkraft eller någon annan elproduktion som avses. Det följer av den nationella energipolitiken och lagen om kommunal energiplanering.

Energimyndigheten skriver i sin vägledning för kommunal energiplanering:

Om en kommun väger mellan olika intressen när det gäller mark- och vattenanvändning så bör kommunen ta hänsyn till hur vägvalet påverkar möjligheterna att uppnå energi-, klimat- och miljömål. Att exempelvis säga nej till ny elproduktion kan vara ett beslut som försämrar möjligheterna att nå dessa mål.

Region Blekinge håller med om behoven av samverkan kring ett antal mellankommunala frågor. Vi samverkar redan idag med Skåne Nordost i energifrågor.

I kapitel två redogörs för nationella miljö- och klimatmål samt regionala miljömål. Här saknas en koppling till den nationella energipolitiken och mål på energiområdet. Dessa

mål är idag nära sammanlänkade till klimatpolitiken, då elektrifiering är utpekat som huvudvägen för Sveriges klimatomställning.

I kapitel fyra, avsnittet om teknisk försörjning och specifikt energi, hänvisas till målet om 100% förnybar elproduktion till 2040. Målet avser numera fossilfri elproduktion.

Det finns tydliga beskrivningar av de viktiga värden som finns i de stora och sammanhängande gröna och blå strukturerna i kommunen. Behovet av ny fossilfri elproduktion i Sydsverige medför att det vore värdefullt med resonemang om hur olika typer av elproduktion kan ta plats i landskapet, hur kompromisser kan göras för att låta flera värden samexistera.

Förslaget till översiktsplan innehåller egna beskrivningar av olika kraftslags för- och nackdelar i kraftsystemet. Beskrivningen kan sägas motsäga ÖP strategiska prioritering 3 – hållbart och innovativt. Översiktsplanen har en planeringshorisont till 2045. Redan idag hanteras väderberoende energi i mycket stor skala i energisystem globalt, så även i det svenska. Utvecklingen av affärsmodeller, smart styrning, energilagring med mera har alla förutsättningar att lösa även framtida utmaningar i våra kraftsystem, inte minst fram till 2045.

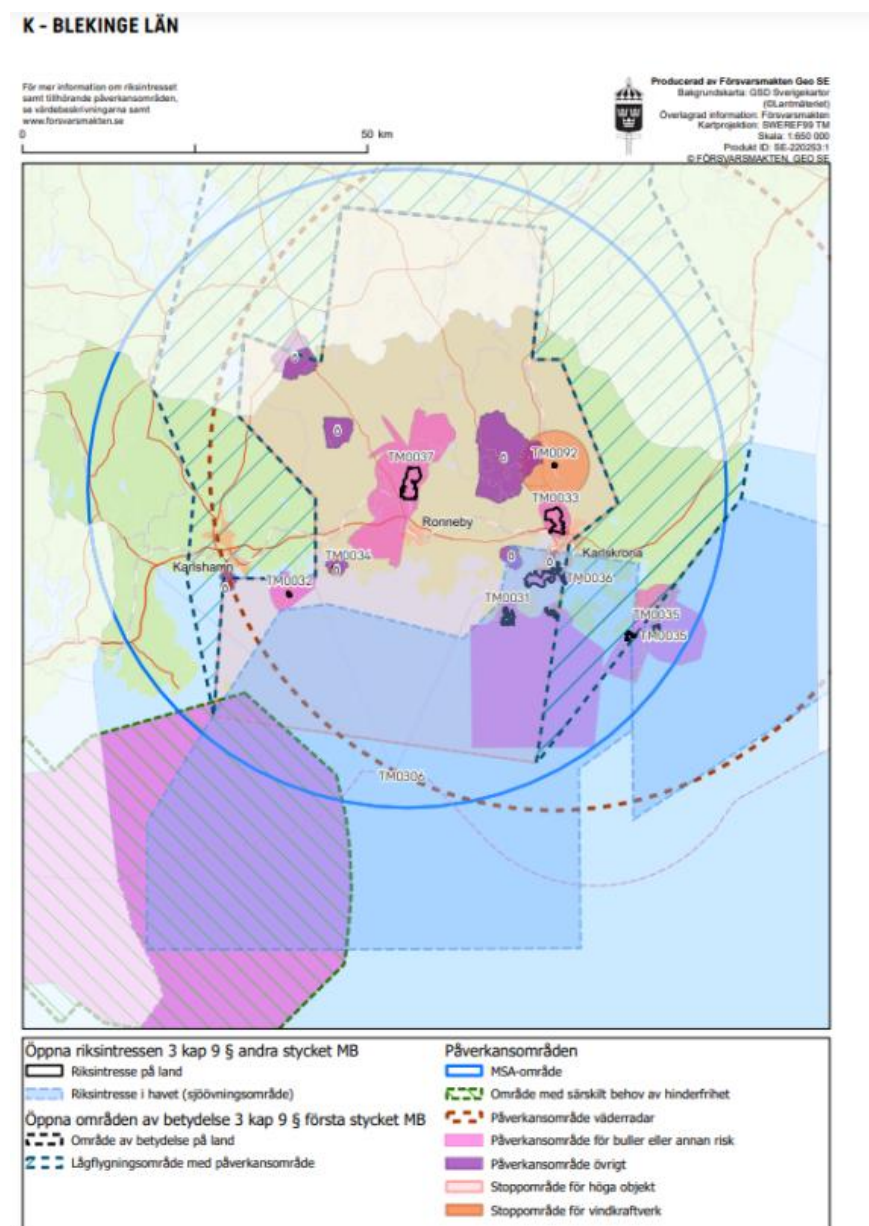
SOM-institutet vid Göteborgs universitet har en lång serie av undersökningar kring Svenska folkets åsikter om olika energikällor genom MEK – Den svenska miljö-, energi- och klimatopinionen. Där framgår att en klar majoritet anser att mer av både vindkraft och solkraft är välkommet. Även stödet för ny kärnkraft har ökat de senaste åren, om än på lägre nivåer.

Regeringens budgetproposition för 2025 pekar ut att *”vindkraften kan på kort sikt stå för majoriteten av tillkommande elproduktion. Den spelar därmed en viktig roll för att elektrifieringen inte ska tappa tempo, för att möjliggöra klimatomställningen och för att uppnå målet om nettonollutsläpp senast 2045”*.

ÖP inbegriper behovet av en levande landsbygd med dess levande näringsliv. Markägare har numera möjlighet att skapa nya affärer genom energiproduktion, antingen på egen hand eller genom upplåtelse av mark. Med nuvarande formuleringar i ÖP försvåras den möjligheten.

Området i gränslandet mellan Olofströms och Bromölla kommuner är ett område som översiktligt har förutsättningar för etablering av landbaserad vindkraft. Sådan etablering kan vara av väsentlig betydelse för industrins fortsatta konkurrenskraft i regionen. Det är också ett av få områden i Blekinge och Blekinges närhet som saknar intresseområden för totalförsvarets militära del, se karta på nästa sida. Därav är det av vikt att området kan prövas för landbaserad vindkraft. En vindkraftpark med 5-10

moderna vindkraftverk i området kan innebära 35-70 MW installerad effekt och 100-200 GWh årlig elproduktion.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Översiktsplanen har reviderats och informationen om förnybar elproduktion har ändrats till fossilfri.

Angående regionens synpunkter och rådgivning om energiproduktion har Bromölla kommun per 2025-05-27 via beslut i kommunfullmäktige inrättat en särskild tillfällig beredning med uppdrag att ta fram ny energiplan för Bromölla kommun. Eftersom kommunen arbetar med energifrågan i en särskild tillfällig beredning tas i

översiktsplanen inte upp mer utförliga resonemang hur våra ambitioner ska uppfyllas förrän detta arbete är färdigt.

Regionmuseet Skåne

Synpunkter på förslaget

I den nya översiktsplanen för Bromölla kommun finns intentioner att bevara och skydda befintliga natur- och kulturmiljöer. Kommunen har till stor del tagit hänsyn till både riksintressen, natura-2000 områden och andra skyddsbestämmelser. Parallellt med framtagandet av översiktsplanen har Sweco arbetat fram en hållbarhetskonsekvensbedömning. Det finns dock utvecklingsområden där inte tillräcklig hänsyn tagits till kommunens natur- och kulturmiljövärden.

Den föreslagna översiktsplanen för Bromölla kommun föreslår att nybyggnation bör genomföras genom förtätning och genom att bygga på höjden. Att utveckling ska ske främst inom och i direkt anslutning till befintliga orter och samhällen behöver inte innebära en negativ påverkan på landskapsbilden. Däremot kan höga byggnader riskera att påverka den befintliga karaktären och landskapsbilden negativt om de inte anpassas väl till omgivningen. Höga byggnader kan förhindra naturliga siktlinjer och minska känslan av öppna landskap, vilket är särskilt problematiskt i mer naturnära områden. I hållbarhetskonsekvensbedömningen framgår att planförslaget riskerar att ge negativa konsekvenser på kulturmiljö och landskapsbild. Regionmuseet ställer därför frågan: hur säkras att planeringen sker på ett sätt så att ny bebyggelse anpassas och ger hänsyn till befintlig kulturmiljö och landskapsbilden? Hur säkras att antikvarisk kompetens kommer in i tid i plan- och byggprocesser? Vid exploatering av mångfunktionell bebyggelse i exempelvis områdena Stenen (48), Östergatan (49) och Gualövs strandskog (50) bör natur- och kulturvärden beaktas i högre grad.

Kommunen nämner att innan exploatering sker bör utredning göras kring påverkan på närliggande Natura 2000-område och dess skyddade arter och naturtyper. I Swecos hållbarhetskonsekvensbedömning framgår det att det finns stora risker för negativa konsekvenser vid en utbyggnad av området. Kommunen bör även i sådana känsliga områden ta hänsyn till hur närliggande områden skulle påverkas rent visuellt och förändra landskapsbilden, vilket delvis nämns i Natur-, kultur- och rekreationsprogrammet.

Vad gäller Östergatan (49) berörs området dessutom av ängs- och betesmarksinventeringen som finns redovisad i Jordbruksverkets databas TUVa och redovisar värdefulla natur- och kulturmiljövärden. Flera områden innehåller även

rödlistade arter, vilket framgår i artportalen. En förändrad markanvändning genom upprättande av mångfunktionell bebyggelse bör inte genomföras eftersom dessa typer av områden tillhör de artrikaste miljöerna i Sverige. De har ett mycket högt skyddsvärde, är mycket örtrika och kan ibland hysa ovanliga växter. Vi vill göra er observanta på detta och att kommunen noga utreder konsekvenserna.

Området Stenen (48) är ett stort område som berörs av ändrad markanvändning från ett större naturområde till mångfunktionell bebyggelse. Eftersom området är så pass stort kommer det med mycket stor sannolikhet att påverka landskapsbilden negativt, trots att området delvis i de södra delarna byggs ut genom förtätning. I kommunens natur-, kultur och rekreationsprogram nämns området ha en bevarandevärd landskapsbild. Kommunen bör tydliggöra, i det fortsatta arbetet med planering och utveckling, hur landskapsbilden kommer att påverkas och vilken hänsyn som vidtas för att minimera påverkan i detta utbyggnadsområde. Regionmuseet ställer sig undrande till hur man säkrar att rätt kompetens anlitas för att göra denna typ av utredning?

Mark- och vattenanvändningskartan behöver ses över och korrigeras. Till exempel beaktas inte alla fornlämningar inom de planerade utbyggnadsområdena. Det är även värt att nämna att landskapselement, såsom stengärdesgårdar och småskaliga odlingsstrukturer, utgör en del av områdets natur- och kulturhistoriska värden och bidrar till en helhet av den samlade kulturmiljön. Dessa element kan ha ett högt värde och skyddas av kulturmiljölagen, även om de inte är registrerade som fornlämningar i Riksantikvarieämbetets söktjänst Fornsök. Det förekommer även felaktig användning av riksintresse för kulturmiljövården i områden som inte omfattas av detta skydd i mark- och vattenanvändningskartan.

Översiktsplanen bygger delvis på äldre underlag som behöver uppdateras. Kommunens Natur-, kultur- och rekreationsprogram är över tio år gammalt. Bebyggelseutveckling i Bromölla kommun – ett kunskapsunderlag är utfört 2013, dvs över 10 år, och är begränsat till några miljöer som formade Bromölla under 1900-talets första sex decennier. Det bör revideras samt kompletteras med ett kunskapsunderlag som genomlyser kommunens bebyggelseutveckling i sin helhet och med ett vidgat tidsrum.

Under Särskilt värdefulla kulturmiljöer i översiktsplanen återges beskrivningar från länsstyrelsens kulturmiljöprogram med tolv "särskilt värdefulla kulturmiljöer" och en miljö som ingår i ett kulturmiljöstråk. Beskrivningarna utgår från ett äldre material, 2006, som inte har uppdaterats sedan dess. För att säkra beskrivningarnas användbarhet i kommunens planerings- och byggprocesser bör en genomgång och uppdatering göras. Kommunen bör även diskutera hur dessa miljöer ska hanteras juridiskt. Motsvarar de vad som beskrivs som "särskilt värdefulla kulturmiljöer" i PBL 8:13?

Aktuella naturvärdesinventeringar saknas för de områden där exploatering planeras, exempelvis för område Stenen (48), Gualövs strandskog (50), Edenryd (82) och Nymölla (107), vilket innebär en risk för att naturvärden går förlorade. Det är angeläget att sådana inventeringar genomförs och inkluderas i den framtida planeringen för att säkerställa en hållbar utveckling inom det ekologiska hållbarhetsperspektivet. Regionmuseet ställer därför frågan: hur säkras att planeringen sker på ett sätt så att naturvärden beaktas?

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Angående frågan om hur kommunen ska säkra att planeringen sker på ett sätt så att ny bebyggelse anpassas och ger hänsyn till befintlig kulturmiljö och landskapsbilden har kommunen ställningstaganden om att förtätning ska ske utifrån de olika orternas förutsättningar. Att planera utifrån orternas förutsättningar innefattar att planera med hänsyn till kulturmiljö och landskapsbild. Bromölla kommuns orter är alla unika med olika förutsättningar vilket innebär att en avvägning kommer få göras vid framtida planering hur dessa miljöer värnas. Översiktsplanen anger även att nya landmärken kommer att skapas, vilket kan innebära att landskapsbilden, främst i centralt i centralorten, kan komma att utmanas i framtiden. Kommunen bedömer i varje fall om antikvarisk kompetens behövs vid planläggning, något kommunen har för avsikt att göra även i framtiden. Vidare har utbyggnadsområde Stenen, Östergatan, Edenryd och Gualövs strandskog tagit bort från översiktsplanen och översiktsplanen bedöms således inte påverka några naturvärden negativt på dessa platser längre.

Kommunen håller inte med Regionmuseet Skåne om att mark- och vattenanvändningskartan behöver ses över och korrigeras, förutom att riksintresset för kulturmiljövården söder Näsum tagits bort eftersom det inte längre är aktuellt. Kommunen bedömer det som rimlig att ha med de fornlämningar som är registrerade i Riksantikvarieämbetets söktjänst Fornsök och anser det vara en rimlig avgränsning för översiktsplanen. Kommunen är medveten att det i verkligheten kan finnas fler fornlämningar och andra element vilket kommer att undersökas ytterligare när mer detaljerad planering sker.

Vilka planeringsunderlag som kommunen kommer att se över i framtiden är inte något som anges i en översiktsplan. Kommunen håller dock med Regionmuseet om att en översyn av de underlag som finns behöver göras. Vidare avser kommunen inte 8 kap. 13 § PBL i kapitlet särskilt värdefulla kulturmiljöer.

Andra kommuner

Hässleholms kommun

De delar av planförslaget som berör Hässleholms kommun handlar om järnvägen och Skånebanan. Bromölla station trafikeras av persontågstrafik i form av Öresundståg som

går mellan Karlskrona och Köpenhamn, dessa tåg stannar även på Hässleholms centralstation. Bromölla kommun beskriver i förslaget att de önskar verka för att järnvägen genom Bromölla kommun ska utvecklas genom att bland annat bli dubbelspårig, ha ökad trafiksäkerhet samt ha samma status och prioritering som Skånebanan. Bromölla kommun beskriver även att de önskar verka för att korta restiden till orterna i Skåne och Blekinge.

Yttrande

Hässleholms kommun tackar för möjligheten att yttra sig över förslag till ny översiktsplan för Bromölla kommun.

Hässleholms kommun ser positivt på en utvecklad järnvägsinfrastruktur som skulle kunna innebära kortare restider mellan Skåne och Blekinge. Hässleholms kommun ser det dock som viktigt att Noden Hässleholm först utvecklas, då det här finns brister i kapaciteten vilket påverkar samtliga banor som sträcker sig till och från Hässleholm, vilket därmed inkluderar Skånebanan och Öresundståget som trafikerar Bromölla station.

Hässleholms kommun har i övrigt ingen erinran på planförslaget.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Bromölla kommun är samstämmiga med Hässleholms kommun gällande utveckling av Noden Hässleholm. Hässleholm C är en viktig nod med stor relevans för resenärer från och till Bromölla. Att säkerställa kapaciteten i Noden Hässleholm är av väsentlig betydelse för hela Skåne nordost.

Kristianstad kommun

Synpunkter

Det råder överensstämmelse mellan kommunernas avvägningar avseende markanvändning som sträcker sig över och i anslutning till kommungränsen mot Kristianstad.

I den tydliga sammanställning av de mellankommunala frågorna som inleder planbeskrivningen saknas området för riksintresse för friluftslivet som omfattar Åhus-Valje med Rinkaby skjutfält.

Att värden för friluftslivet lyfts fram i planförslaget är positivt. Det pågår ett gemensamt arbete att tillvarata och stärka värden för friluftslivet inom de fem SKNO kommunerna.

I infrastrukturbeskrivningen saknas de planerade objekten dubbelspår Kristianstad-Hässleholm, Stambanans utbyggnad Lund-Hässleholm samt Hässleholms C, vilka bör ha betydelse för Bromölla under planperioden.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Sammanställningen av de kommunala frågorna har kompletterats med riksintresse för friluftsliv (Kusten Åhus-Valje med Rinkaby skjutfält). Vidare nämns i granskningshandlingen ovan nämnda objekt.

Olofströms kommun

Vi avstår denna gången, trodde detta meddelats vilket jag ber om ursäkt för.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Noteras.

Sjöbo kommun

Samhällsbyggnadsnämnden har mottagit en remiss över Översiktsplan 2045, Bromölla kommun och har inget att erinra.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Noteras.

Sölvesborgs kommun

Bromöllas samrådsförslag till kommunövergripande översiktsplan 2045 har ett tydligt och lättförståeligt upplägg. Planen ger en positiv bild av kommunen och dess möjligheter till utveckling.

I kapitel 2.4 pekar Bromölla kommun ut de mellankommunala frågor där samverkan anses nödvändig. Sölvesborgs kommun saknar följande intressen:

- Handel, arbetsmarknad och näringsliv – aspekter som påverkar förutsättningarna utanför kommunernas gränser.
- Materialförsörjning – kommunens täkter av berg, grus och sand kan vara relevant i ett regionalt perspektiv.
- Miljökvalitetsnormer – en handlingsplan för hur normerna ska uppnås kräver samordning med grannkommunerna.

Inga utbyggnadsområden för bostäder och verksamheter eller förändringar i pågående mark- och vattenanvändning som kan ha påverkan på Sölvesborgs kommun planeras i närheten av kommungränsen.

Enligt texten i kapitel 4.6 Transportinfrastruktur ställer sig Bromölla kommun positiva till Sydostlänken, vilket är glädjande. Sydostlänkens utbyggnad utgör en viktig utveckling för gods- och persontransporter i hela södra Sverige och bör därför nämnas även i kapitel 3.1 Utvecklingsinriktning. Vidare i kapitlet omnämns utvecklingsåtgärder, kortare restider och spridning av turer över dygnet för ökad trafikerings av kollektivtrafiken generellt i närregionen och på Blekinge kustbana. Sölvesborgs kommun ser positivt på en sådan utveckling och ställer sig bakom föreslagna åtgärder. Ett nytt stationsläge föreslås i Valje. Det skulle öka tillgängligheten till kollektivtrafiken för boende i Valje och Edenryd, men fångar i övrigt inte upp så många resenärer i närområdet. Ytterligare ett stationsläge kommer att öka restiden västerut från Sölvesborg och därmed försämra tågets konkurrenskraft jämfört med bilen. Effekterna måste utredas noggrant och fördelar vägas mot nackdelar. I samma kapitel föreslås en ny cykelväg genom Valje. Sölvesborgs kommun ifrågasätter det då det redan finns en fullgod cykelväg längs med Blekingevägen. Om det endast är trafiksäkerhetshöjande åtgärder som avses, bör detta nämnas i texten för själva åtgärden. Sölvesborgs kommun ser gärna att eventuella åtgärder samordnas mellan kommunerna för likartad standard längs med hela cykelstråket.

I kapitel 6.1 beskrivs de riksintressen som berör kommunen. Flera riksintresseområden för naturvården, friluftslivet, kustzonen, kommunikationer, totalförsvaret och Natura 2000-områden ligger i direkt anslutning till Sölvesborgs kommun eller utgör delar av större riksintresseområden som berör Sölvesborgs kommun. Bromöllas generella ställningstaganden gällande dessa riksintressen är att värdena ska skyddas och att åtgärder som kan påverka värdena ska göras med hänsyn till riksintresseområdena. Sölvesborgs kommun har inga synpunkter på detta men vill lyfta värdet av samarbete mellan kommunerna för att öka och utveckla värden och förutsättningar.

I kapitel 6.6 Klimatförändringar benämns teckenförklaringen till kartan OP_Dagvattenstrategi och är inte heltäckande.

I hållbarhetskonsekvensbedömningen anges att ett nytt vattenverk ska

byggas i kommunen för att försörja delar av kommunen samt Sölvesborg. Detta omnämns inte i planförslaget, vilket är en brist då det är en viktig förutsättning för dricksvattenförsörjningen av befintlig och kommande bebyggelse.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Kommunen ser idag inget behov av att utveckla kapitel 2.4 mellankommunala frågor med de punkter Sölvesborgs kommun föreslår. Vidare så håller kommunen inte med Sölvesborgs kommun om att Sydostlänken bör nämnas i kapitel 3.1 Utvecklingsinriktning eftersom detta kapitel främst fokuserar vad kommunen vill göra kopplat till sin egen mark- och vattenanvändning.

Bromölla kommun är positivt inställd till att Sölvesborgs kommun lyfter värdet av samarbete mellan kommunerna kopplat till riksintresseområden som påverkar båda kommunerna.

Den nya cykelväg som är utpekad längs med Sölvesborgsvägen har tagits bort. Kommunen avser således inte att bygga en ny cykelväg genom Valje mot Sölvesborgs kommun. Vidare har kommunen förståelse för att Sölvesborgs kommun vill ha så korta restider som möjligt men är av åsikten att samhällsnyttan för Valje och Edenryd är så pass stor att önskan att få ett nytt stationsläge i Valje kvarstår.

Avslutningsvis bedömer kommunen att det av säkerhetsskäl inte är lämpligt att peka ut vattenverk i översiktsplanen och tackar för informationen om teckenförklaringen till kartan i kapitel 6.6.

Östra Göinge kommun

Ordförandebeslut - Yttrande i remiss gällande Bromöllas översiktsplan 2045

Beslut

- Yttrandet fastställs och överlämnas till Bromölla kommun.

Beslutet är fattat enligt kommunstyrelsens delegationsordning om ordförandebeslut.

Sammanfattning av ärendet

Östra Göinge kommun har tagit del av samrådsförslaget till översiktsplan för Bromölla kommun 2045.

Yttrande

Förslaget beskriver på ett överskådligt och pedagogiskt sätt den avsedda utvecklingen av mark- och vattenanvändningen ur ett långsiktigt och övergripande perspektiv. Den kartmanér som presenteras i planen är också tillfredsställande och trevlig för läsaren.

Östra Göinge kommun har en samverkan med Bromölla kommun inom flera områden och vi ser följande mellankommunala intressen som särskilt intressanta att framhålla i planen:

- I takt med den pågående utbyggnaden av väg 19 skapas nya möjligheter vad gäller smidigare och snabbare kommunikationer. Östra Göinge kommuns strategiska plan tar utgångspunkt i ett starkt stråk längs väg 19 och Helgeådalens från Kristianstad i söder till Älmhult i norr. När väg 19 är fullt utbyggd blir stråket även en viktig länk mellan östra Skåne, västra Blekinge, Växjö och vidare E4:an norrut mot Stockholm.
- Samarbetet kring mellankommunala frågor är av stor vikt för att kommunerna ska ta sig an framtida utmaningar. Skräbeåns avrinningsområden nämns i planen som ett exempel, med fokus på att minska diffusa utsläpp till mark och ytvatten samt klimatanpassning med berörda kommuner och länsstyrelsen. Östra Göinge kommun vill understryka potentialen kring att arbeta med förbättringsåtgärder i våra gemensamma vattendrag. Lika så är sjön Immeln av särskilt intresse då den berör flera kommuner. Vattendrag som Lilleån och därmed också Holjeån, påverkas av vad vi gör inom våra kommungränser, eftersom Lilleån är sammanbunden med Raslången som har vattenflöde till Immeln. Frågor kring bland annat vattenkvalitet och översvämningsrisk kommer vara än mer på agendan framöver. Vi som grannkommuner bör dra nytta av varandra och samarbeta när så krävs med tanke på att det är frågor som inte stannar inom respektive kommungräns.

Energiplanering i stort och olika energislag, framför allt kopplingen till ledningsnät och transformatorstationer, batteriparker med mera, är potentiella mellankommunala frågor som kan kräva mer samarbete framöver i takt med att vi ser nya utmaningar kopplat till energiförsörjningen och effektbrist även i vårt geografiska område.

Hållbar utveckling av besöksnäringen, attraktiv boendemiljö, landsbygdsutveckling samt det rörliga friluftslivets behov är ytterligare några exempel där gemensamma insatser kan ske mellan kommunerna.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Kommunen håller med Östra Göinge kommun om att mellankommunala frågor är av stor vikt och välkomnar ett utökat samarbete kring både frågor som direkt påverkar vattenkvaliteten som andra planeringsfrågor där kommunerna kan dra nytta av varandra. Kommunen håller med om den beskrivning som görs av väg 19 men ser inget behov av att väg 19 ska framhållas i översiktsplanen. Att göra så skulle

innebära att kommunen, för att vara konsistenta, behöver framhålla ett flertal riksvägar i nordöstra Skåne, Blekinge och Kronobergs län.

Interna instanser och politiska partier

Liberalerna i Bromölla

Synpunkter på förslag till Översiktsplan 2045

Liberalerna i Bromölla anser i stort att förslag till översiktsplan är bra men det finns synpunkter från oss på förslaget.

Under punkt 5.4 Gualöv vill vi ha med i ställningstaganden att vi ska

- "verka för att skapa en tunnel under järnvägen alternativt en annan säker lösning att ta sig till badplatsen vid Ivösjön (Guastrand)."

Kopplat till samma kapitel vill vi lägga till att

- "vi verkar för att strandsområdet i Gualöv (Guastrand) sammankopplas med Ivöstrands området med en strandpromenad."

Liberalerna i Bromölla ser även att området 6.4 Kulturmiljövärden får ett större fokus. I texten lyfts vikten av vår kulturmiljö och att den är en del av kulturen i samtiden. Kulturarvet ökar förståelsen för Bromöllas identitet både i det förflutna och i den framtida utvecklingen.

Vi i Liberalerna saknar dock i ställningstaganden en plan för hur vi ska visa upp samt föra kulturarvet vidare. Vi önskar att

- "vi upprättar en plan över hur vårt kulturarv ska synliggöras samt hur vi verkar för att vårt kulturarv förs vidare i generationer."

Det kan exempelvis handla om att olika kulturmiljöer markeras tydligare på plats men även enkelt kan hittas via kommunens webbplats. En del i planen kan/bör involvera grundskolan och ämnet historia där möjligheter till studiebesök blir en del av skolans årshjul.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Efter samrådet har ett nytt utbyggnadsområde adderats till översiktsplanen, Strandskogen. En eventuell tunnel under järnvägen eller annan lösning för att ta sig till badplatsen vid Ivösjön kommer att få utredas vidare i framtiden i samband med att utbyggnadsområdet Strandskogen planeras och utvecklas.

Kommunen håller med om att kulturmiljövärden skulle med fördel kunna få en större plats i översiktsplanen. Kommande lagändring om kulturmiljövärden vid lovgivning och i översiktsplanering kan påverka vilken typ av beskrivning och underlag som behöver tas fram. Denna osäkerhet medför att kommunen bedömer att det är rimligt att skjuta på arbetet till det kontinuerliga översiktsplanearbetet, då lagändringarna är på plats i sin

helhet och kommunen vet vilka nya krav som ställs på kulturmiljövärden i översiktsplanen. Avslutningsvis bedömer kommunen att ett ställningstagande om att upprätta en plan över hur vårt kulturarv ska synliggöras inte ska tas med i översiktsplanen med samma argumentation som ovan.

Miljöpartiet i Bromölla

Planen upplevs som genomarbetad och inkluderande, med tydligt fokus på rekreation och bevarande av naturvärden

- Den övergripande upplevelsen av Bromöllas Översiktsplan (BÖ45) är att det är ett genomarbetat material. Trots att materialet är mycket omfattande, och tillsammans med tillhörande dokument såsom konsekvensanalyser är något tungrott, så har man underlättat för gemene man att få tillgång till innehållet genom en digital, ”bläddervänlig” version.
- Det är glädjande att planen fokuserar mycket på barn och familjer med närhet till grönområden och rekreation.
- Kommunens fantastiska natur, både växter, djur och miljöer är av riksintresse. Det är glädjande att planens ambition är att skydda och bevara dessa.

Planen missar många ingångsvärden som kunnat förbättra strategisk relevans

- Det finns översiktliga, strukturella aspekter som inte alls, eller i mycket liten mån, har beaktats i detta dokument. Det är naturligt att man måste begränsa sig i en sådan här plan, men ibland kan begränsningarna leda till ineffektiva eller olyckliga resultat. Här listas en del utav dessa:
 - Inflöden och utflöden av resurser, produkter och tjänster i Bromölla kommun är inte i någon större mån identifierade. Från ett långsiktigt och visionärt perspektiv svårgör det för möjliga synergier för framtiden att nyttjas. Det kan till exempel röra sig om samplanering för affärsutveckling, konkurrenskraft och allmännyttig beredskap. Möjligheter att utvärdera är till exempel:
 - Hur restprodukter från kommunens största industrier kan finna bättre miljö- och energiutnyttjande, såsom slam från reningsverk, ligninrester från pappersbruk, och leravfall från porslinsfabriker
 - Småskalig och distribuerad biogasproduktion
 - Cirkuläret beträffande kommunens avfall
 - Det syns inte i planen hur existerande industrier strategiskt kan utvecklas tillsammans med bygden. Till exempel är Geberits pågående planering kring en transportdepå inte med i planen. Andra möjliga visioner kring transport och logistik för bygdens industrier som skulle kunna beaktas är till exempel:
 - Möjlig sjöanknytning till Sylvamo för framtida sjötransporter
 - Återetablering av transportjärnväg till Sylvamo

- Kartläggning av hur framtida godstransporter kan ankomma orter i kommunen via närliggande hamnar behövs, för att konkretisera transporteffektivisering: Planen nämner att hamnar i området kan ge effektivisering utan att redogöra för möjligheter. Bromöllas närmsta hamnar Karlskrona (färjetransport och industrihamn), Karlshamn (större hamn, trafiknod för omlastning), Sölvesborg (småskalig general cargo) och Åhus (bulk och container) är sinsemellan mycket olika, både i storlek och specialisering.
- Avyttrande av sjöliggande industrimark hos Geberit för att förbättra allmänhetens tillgång till Ivösjön
- Läkemedelsrening i kommande reningsverk

Visioner för Bromölla kommun har ingen tydlig förankring i framtidsscenarier

- Visioner kring framtida energianvändning verkar ta utgångspunkt i hushållsbehov. Det saknas reflektioner kring hur kommunens industrier och övrigt företagande kan komma att ha förändrade energibehov, inte minst rörande accelererande digitalisering och användning av ”smart data”. Användandet av artificiell intelligens skapar exponentiella energibehov, och kommer vara viktiga för företagarnas konkurrenskraft på orten.
- Kommunens många obrukade lokaler skulle eventuellt kunna användas för dataservrar och batteriparker, och därigenom också skapa attraktionskraft för nyetablering av framtida företag.
- Strategier hur man klarar en framtida kris saknas helt.

Planen reflekterar inte tillfredsställande tydligt på ”hur”

- Det är på många ställen inte synligt i planen hur det är tänkt att man ska ”verka för” en viss utveckling i regionen, och då speciellt med avseende på vilken tillgång på data och information man behöver tillgång till, och hur mer specifikt man behöver samverka, för att kunna ta effektiva beslut. Det är speciellt viktigt när det gäller skyddande av naturvärden, vattentillgångar och biologisk mångfald.
- Åtgärder ska vara mätbara, man måste ha en plan när man ska göra avstämningar.

Planens geografiska begränsning skapar i vissa fall en strategisk tröghet och möjligt synergibortfall

- Det är förståeligt att planen är begränsad till kommunens gränser, men det skapar en olycklig tröghet och ineffektivitet när man beaktar hur regionen rent geografiskt är beskaffad. Hela Ivösjön och hela Ryssberget och den förlängda kusten ner mot både Sölvesborg och Åhus är områden som bör ses på mer sammantaget när det gäller planering av t.ex. kollektivtrafik, miljösamverkan och turism.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. En översiktsplan är ett strategiskt vägledande dokument för frågor kopplade till kommunens mark- och vattenanvändning. Översiktsplanen inte ska vara för detaljerad då den ska ge en målbild för framtiden och fokusera på vad kommunen vill uppnå. Detta medför att många av de goda förslag Miljöpartiet lämnat inte är lämpliga att införliva i översiktsplanen. Vidare så bedömer kommunen att det inte är lämpligt att i översiktsplanen planera eller driva frågor kring privata företag om det inte finns ett uttalat intresse från företagen att så ska ske. Kommunen är således, som kommunen alltid varit, positivt inställda till ett gott samarbete med nämnda företag men bedömer i dagsläget inte att det är aktuellt för kommunen att driva dessa frågor i översiktsplanen.

Angående kartläggning av hur framtida godstransporter för transporteffektivisering är detta en god idé som kommunen tar med sig till det kontinuerliga arbetet med översiktsplanen i framtiden. Att påbörja en sådan kartläggning mellan samrådet och granskningen och sedan införliva det i översiktsplanen bedöms allt för tidskrävande och får således undersökas vidare i framtiden.

Angående energianvändning har Bromölla kommun per 2025-05-27 via beslut i kommunfullmäktige inrättat en särskild tillfällig beredning med uppdrag att ta fram ny energiplan för Bromölla kommun. Eftersom kommunen arbetar med energifrågan i en särskild tillfällig beredning tas i översiktsplanen inte upp mer utförliga resonemang hur våra ambitioner ska uppfyllas förrän detta arbete är färdigt.

Moderaterna i Bromölla

Vi, Moderaterna i Bromölla, anser att teamet bakom ÖP har gjort ett bra arbete, speciellt det nya digitala verktyget hjälper till att överblick över planen.

Våra prioriteringar, även styrets prioriteringar, handlar om att vi måste öka Bromöllas attraktivitet, bland

annat genom att skapa attraktiva tomter att bebygga. Nedan ser ni våra föreslagna ändringar/tillägg;

1. Tomter ska planeras mellan Bromölla och Gualöv, hela vägen ut. Kan bli en riktig drömkust med olika typer av bostäder. Om något så skulle detta öka vår attraktionskraft, troligtvis den enskilt sett största lockelsen i hela ÖP:en. Se rödmarkerat på kartan;

2. Gamla E22 är vårt skyltfönster och det bör planeras för att göra detta attraktivt.

Vårt fina läge utmed motorvägen gör att vi bättre skulle kunna använda passagen som ett attraktivt skyltfönster. Ett skyltfönster för det goda familje-, förenings- och näringslivet. Ett liv som andas en god framtid med hög kvalitet.

3. Vid Campingplatsen skapa möjlighet för fler sommarboende, tomt för en stugby, åretruntboende i privatägda stugor. En natur i fin miljö och nära sjö kommer att locka många till Destination Bromölla. Lägg därtill de utom- och inomhusaktiviteter som finns nära och som är överraskande bra så är det perfekt för en aktiv familj, oavsett var de kommer ifrån;

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Ett nytt utbyggnadsområde, Strandskogen, har adderats till översiktsplanen på samma plats som bild ett pekar ut. Vidare håller kommunen med om att passagen vid E22:an med fördel kan användas som skyltfönster. Avslutningsvis bedömer kommunen att ytterligare exploatering vid Ivösjön/Gualövs strandskog som föreslås i bild tre som olämpligt. För att möjliggöra för det nya utbyggnadsområdet, Strandskogen, bedömer kommunen det som lämpligt att inte bygga på skogsremsan närmast Ivösjön. Denna del bedöms vara lämpligt som naturområde både för djur- och artlivets skull samt för friluftslivet.

Skåne Blekinge Vattentjänst AB (SBVT)

Skåne Blekinge Vattentjänst AB (SBVT) har tagit del av inkomna handlingar och har inget att erinra utöver tidigare samrådsmöten och inskickade synpunkter till projektledare.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Noteras.

Sverigedemokraterna Bromölla

Bakgrund

Vårt remissvar lyfter fram frågor som vi bedömer som särskilt avgörande för att säkerställa utvecklingen av vår kommun – både för dagens invånare och framtida generationer.

Vi välkomnar digitaliseringen av översiktsplanen. Det är ett steg i rätt riktning för att modernisera planeringsprocessen, öka transparensen och stärka medborgarnas möjlighet till insyn och delaktighet.

Som politiskt parti ser vi översiktsplanen som ett centralt verktyg för att styra kommunens långsiktiga utveckling. Det är således glädjande att flera förslag i planen syftar till att stärka kommunens attraktivitet – både som bostadsort och som plats för företagande.

Vi ser särskilt positivt på att kommunen i sin lokalplanering antar ett helhetsperspektiv som främjar samutnyttjande av lokaler mellan olika verksamheter. Det är ett klokt och resurseffektivt förhållningssätt som ger ökad flexibilitet och bidrar till hållbar samhällsbyggnad över tid.

Att Bromölla kommun prioriterar strategiska markförvärv och en stark planberedskap är helt avgörande. Det ger kommunen verktyg för att stå väl rustad inför framtida behov och utveckling.

Vi ser det även som positivt att översiktsplanen tar tydlig ställning i flera aktuella frågor. Däribland att kommunen uttalar en positiv hållning till utvecklingen av kommersiell flygtrafik i delregionen, och samtidigt intar en restriktiv linje kring storskalig vindkraftsetablering.

Sammantaget har beredningens ledamöter och tjänstemän arbetat fram ett bra förslag. Nedan listar vi i Sverigedemokraterna våra konkreta synpunkter på förslaget strategiska fokusområden och ställningstaganden.

Synpunkter på strategiska fokusområden

Kommentar: Beredningen har kommit fram till goda och relevanta strategiska fokusområden som väl knyter an till styrmodellen.

Synpunkter på ställningstaganden

4.1.1 Bostäder och bostadsförsörjning

Kommentar: För att säkerställa en god stadsbild bör ny bebyggelse anpassas höjdmässigt till den omgivande strukturen. En alltför avvikande byggnadshöjd riskerar att skapa obalans i stadsbilden och kan påverka både boendemiljön och platsens identitet negativt.

4.6.1 Gång och cykel

Kommentar: Slopa ordet "supercykelvägar" - istället bör upprustning och drift av nuvarande GC-vägar prioriteras.

4.6.4 Flygtrafik

Kommentar: Väldigt bra att översiktsplanen uttalar sig positivt till att den kommersiella flygtrafiken bör utvecklas i delregionen.

4.7.9 Energi

Kommentar: Bra att Bromölla kommun uttryckligen uttalar sig negativt om storskalig vindkraft och positivt om samtliga fossilfria energislag - däribland kärnkraft.

5.2 Bromölla

Kommentar: Våldigt bra att översiktsplanen uttryckligen skriver att kontakten mellan Ivösjön och centralorten ska utökas.

5.3 Edenryd

Kommentar: Edenryd bör vara prioriterad när det gäller framtida bostadsbyggnation. Med sin närhet till havet har området en unik naturmiljö och goda förutsättningar att attrahera nya invånare. Skrivelsen om att inte bebygga kustsidan av Östersjövägen bör ses över.

5.4 Gualöv

Kommentar: Ställningstagandet om en supercykelväg mellan Kristianstad och Bromölla ska tas bort (se kommentar under 4.1). Utöver det ser vi det som positivt att kommunen ska verka för en badplats i Gualöv.

Beredningen bör peka ut skogsområdet norr om järnvägsspåret i Gualöv för bostadsbyggnation. Detta kan skapa attraktiva sjönära tomter.

5.7 Valje

Kommentar: Valje bör vara prioriterad när det gäller framtida bostadsbyggnation. Med sin närhet till havet har området en unik naturmiljö och goda förutsättningar att attrahera nya invånare.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Tillägg har gjorts i ställningstagande om förtätning på höjden, 4.1.1 Bostäder och bostadsförsörjning, om att det främst är centralt i centralorten som gatubilden kan komma förändras. Benämningen supercykelväg har tagits bort från översiktsplanen när kommunen beskriver sin önskade utveckling. Prioritering av framtida utbyggnad, Edenryd, Valje eller annan plats, är inte något som tas upp av översiktsplanen eftersom detta är något som sker i samband med andra aktörer och utifrån efterfrågan, och är således inte något kommunen vill styra i översiktsplanen. Vidare har ställningstagande i kapitel 5.3.1. ändrats och beskriver nu att ingen ny exploatering ska göras på sjösidan om Östersjövägen, för att inte hindra nuvarande fastighetsägare att utveckla sina befintliga fastigheter. Kommunen avser dock inte att ta bort ställningstagande om att ny exploatering inte ska ske på sjösidan. Avslutningsvis har ett nytt utbyggnadsområde, Strandskogen, pekats ut norr om järnvägsspåret i Gualöv.

Föreningar och företag

Anonym företagare 1

Alla evenemang så som sker i bromölla borde vara ett ypperligt tillfälle för kommunen att visa upp representanter. De saknas ofta på fotbolscupper, dansuppvisningar, gymnastikuppvisningar mm.

Ett sommar turist tåg, buss likt man har på nöjesparker eller på orter som värnar om turismen och ser sig som sommarstäder.

Skjutas runt på turister genom bromölla och låt dem få uppleva vyerna av sjön, och naturen och även vad vi kan erbjuda dem som flyttar hit.

Stadsbussförbindelse morgon och kväll inom kransorterna och byns yttre delar som norreskog, iveofta, skogen, östra områdena. Bara för att visa att ni värna om bra kommunikationer till tåg, skola, vardagslivet i bromölla. Minskar utanförskap och skapar kontakter på dessa resor för barn och unga samt äldre framförallt.

Sammanhållning, enkelhet, känna att allt är nära.

Öka belysning på Motionsslingor, skogsområden med gc väg så man vågar röra sig friare inom dessa sträckor under kväll och natt.

Stå på er mot länsstyrelsen om att få nyttja ivösjön och Levräsjön mer både för tillgängligheten för bad och vattensport samt turism och fiske. Ge inte upp för att man får ett nej pga en skyddad groda eller fisk. Behövs en angoringsbrygga eller ett trevligt gångstråk längs vattnet så ska det bara lösas.

Vill kommunen framåt så måste det hända saker, inte bara pratas om dem.

Vårda de företag som vill utvecklas i Bromölla och hjälp dem framåt över stock och sten. det är enklare än att hitta nyförvärv som vill etablera sig.

Vårda era kunder så stannar de kanske längre.

Skräm inte bort folk från byn med parkeringsböter och bakåtsträvande ideal att det ska va som det alltid har varit. Tänk nytt, lyssna på barnen och ungdomarna, för det är dem som ska ta er plats en dag.

Knyt ihop buss och tågförbindelser så man vill vågar och kan ta sig till och från bromölla lätt och säkert dygnet runt.

Vad vill bromölla känneteckna sig som? Kurort, Idrottsort, Upplevelseort, innovationsort, bästa boendeort?

Kommunens bemötande

Tack för ert svar.

Frågor som berör kommunens platsvarumärke, evenemangsutveckling och identitet hanteras av förvaltningen inom ramen för dess verksamhetsuppdrag och är inga frågor som behandlas i översiktsplanearbetet. Detta gäller även frågor kring belysning av specifika leder och/eller slingor samt synpunkter kring näringslivsutveckling och strategier för etablering. Synpunkterna lämnas till berörda enheter (utvecklingsenheten och samhällsbyggnadsenheten).

Synpunkterna kring parkeringsplatser och dess avgiftsbeläggning lämnas till berörd enhet (samhällsbyggnadsenheten).

Beträffande synpunkterna om kommunikationer och buss/tåg så är kollektivtrafiken samordnad för hela Skåne genom Region Skåne och Skånetrafiken. Kommunen är emellertid med i denna planering och bevakar kommunens och regiondelens intressen. I planförslaget anges fortsatt ställningstagandena att kommunen ska verka för en spridning av turer med kollektivtrafiken över dygnet som är anpassad till såväl arbets-, nöjes- och fritidsresor som besöksnäring samt att kommunen ska verka för att buss ska kunna ha turer till samtliga av kommunens orter.

Bifogar kartor till övriga förslag

Kartorna nedan är upprättade av förvaltningen i det kartprogram som används i verksamheten och återger de kartbilder och den text som är inskickade av synpunktslämnaren. Kommunens bemötande läses under respektive kartbild.

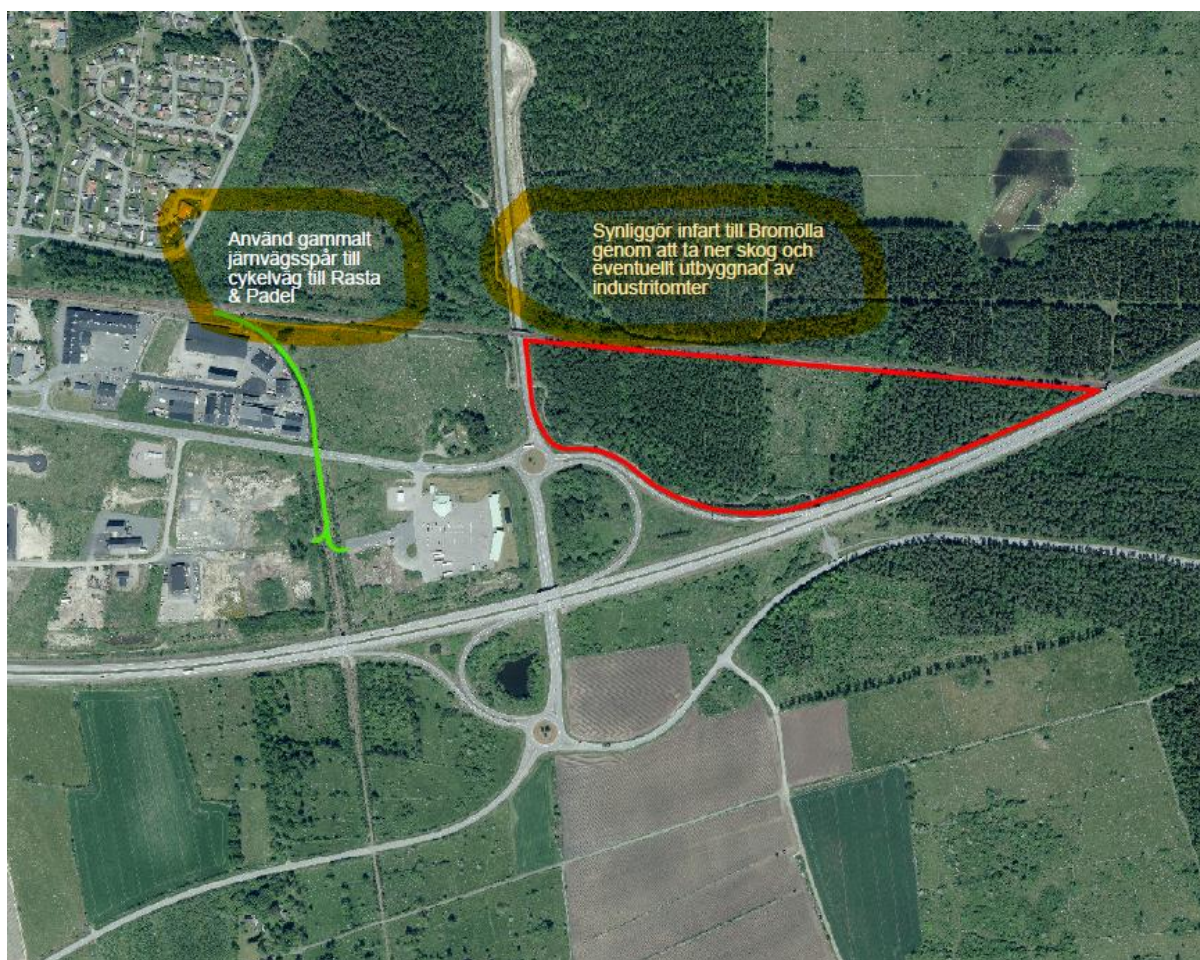
Kommunens bemötande

Planförslaget innehåller nytt utvecklingsområde mellan Bromölla och Gualöv och den del av pekas ut i bild ovan avses bevaras som naturområde för rekreation.

Kommunens bemötande

Synpunkterna kring belysning, rastbänkar och synliggörande av sjön omfattas inte av den översiktliga fysiska planeringen utan har vidarebefordrats till berörd enhet i förvaltningen (samhällsbyggnadsenheten).

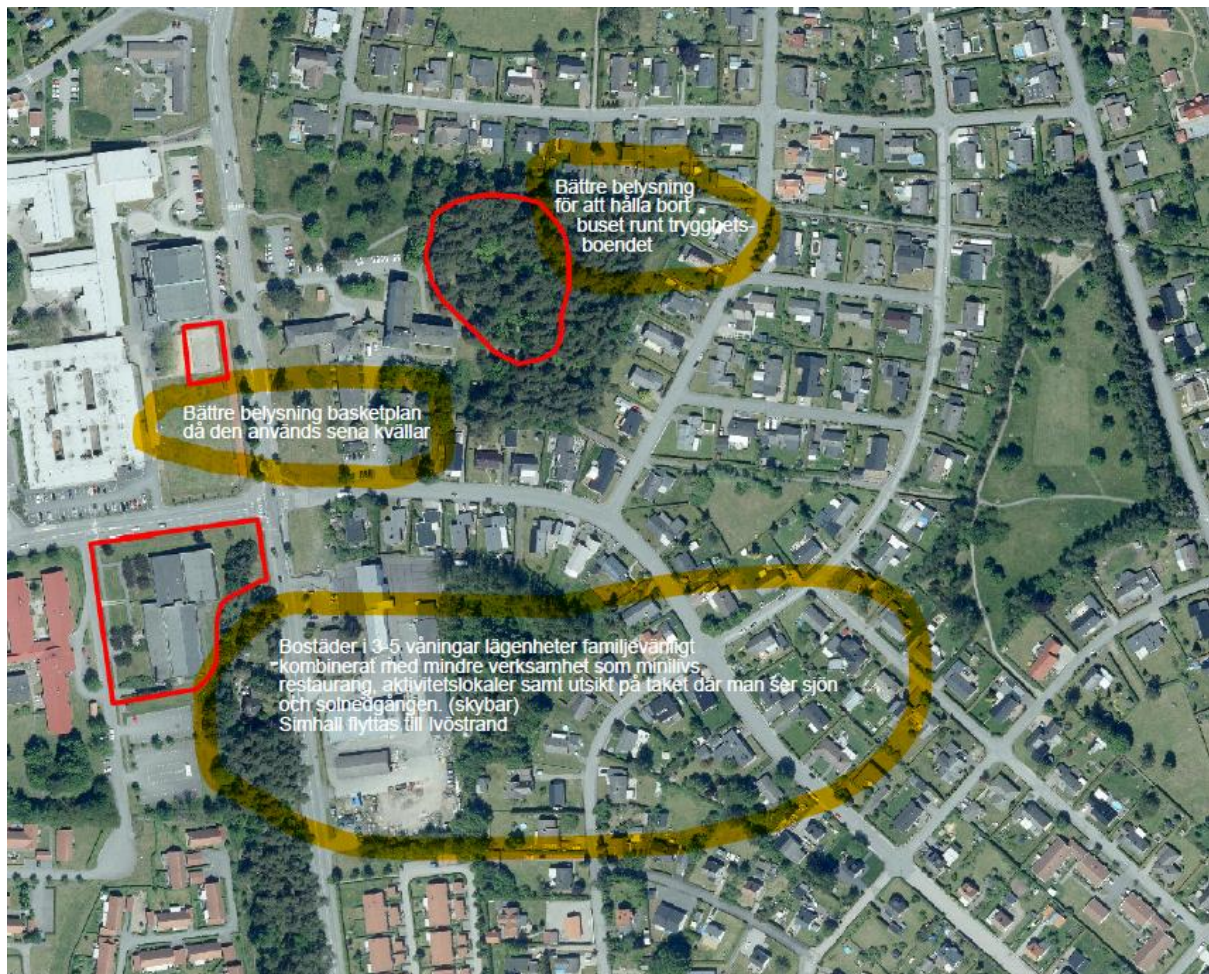
Kommunens bemötande

Kommunen ställer sig positiv till att planera för utbyggnad av verksamhetsmark enligt förslagsställarens yttrande. Ett utvecklingsområde för verksamheter har lagts till enligt förslaget.

Kommunens bemötande

Kommunen har inga planerade insatser för inrättande av ställplatser och parkeringsytor enligt det föreslagna området. Frågan om eventuell nybyggnation av simhall bereds i kommunfullmäktiges tillfälliga simhallsberedning.

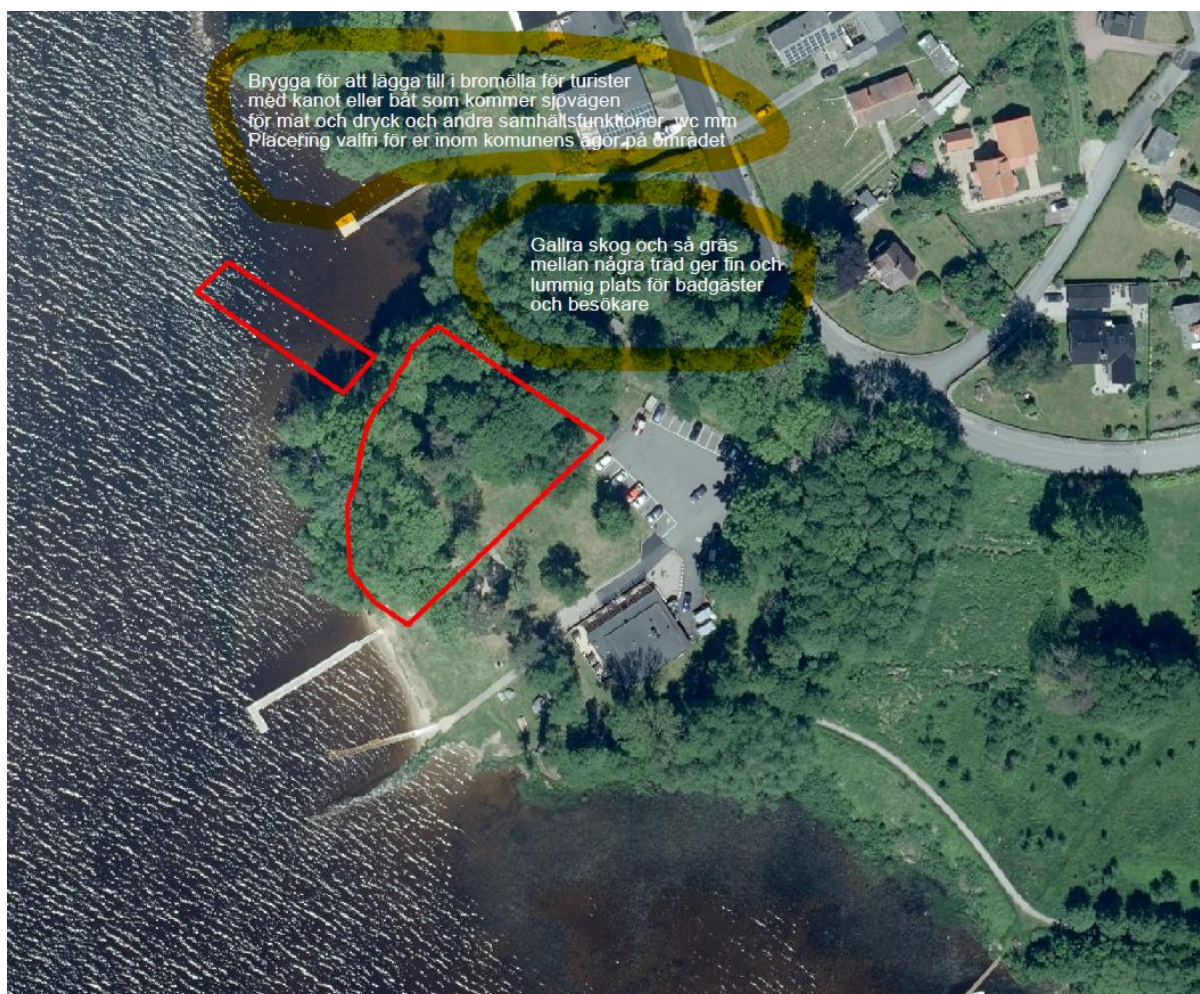
Kommunens bemötande

Frågor om belysning omfattas inte av den översiktliga fysiska planeringen utan har vidarebefordrats till förvaltningen (samhällsbyggnadsenheten). Ingen bostadsbebyggelse/aktivitetslokal/verksamhet/skybar finns planerad där simhallen idag är lokaliserad.

Kommunens bemötande

Kommunen har inga planerade insatser för inrättande av ställplatser enligt det föreslagna området. Frågor om framkomlighet omfattas inte av den översiktliga fysiska planeringen utan har vidarebefordrats till förvaltningen.

Kommunens bemötande

Ingen ny brygga planeras enligt förslaget men idén har lämnats vidare till förvaltningen. Frågor om gallring omfattas inte av den översiktliga fysiska planeringen utan har vidarebefordrats till förvaltningen.

Bromölla Pastorats Kyrkoråd

Tack för en väl genomarbetad och ömsint plan. Då tänker vi särskilt på hur man värnat om barn och familjers boende till ett bra liv. I våra barn- och ungdomsverksamheter möter vi många av dem.

I vår kommun har vi en fantastisk natur, både växter, djur och miljöer är av riksintresse. Vi ser att man verkligen vill bevara och skydda detta.

I Pdf-versionen fanns inget om våra kyrkor. I den digitala versionen var de namngivna men inte mer. Men de är väl av Riksintresse? Vi anser att de borde uppmärksammas mycket mer i ÖP2045! Kyrkan i Gualöv är från 1100-talet, tornet i Ivetofta kyrka är från 1200-talet och Näsums kyrka invigdes 1871.

Dessutom byggdes en Katolsk kyrka 1933 i Bromölla. Den har ett unikt byggsätt med pressade halmplattor.

Våra unika kyrkor bör ha en sökbar egen sida.

Vore tacksam om vårt remissvar blir ett tillägg i den noggrant gjorda ÖP2045!

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. I samrådsförslaget omnämns kyrkor på flera olika ställen, exempelvis i kapitel 5 under respektive ortsspecifik text (bebyggelsehistorik) samt i kapitel 6 under Särskilt värdefulla kulturmiljöer och Kyrkliga kulturminnen. Inga förändringar kring detta är gjorda i granskningsupplagan.

Hembygdsföreningen Byträffen-Edenryd-Krogstorp-Åby

Synpunkter angående ÖP Bromölla kommun, med sikte på 2045

Edenryd ligger utmed Natura 2000 och följer Östersjövägens sträckning och omfattar strandängarna och öarna utanför kusten, Skånes enda skärgård.

Edenryd är en gammal radby från 1700-talet, där husen låg i rad utmed den gamla landsvägen. Ur kulturhistoriskt synvinkel är det viktigt att byn behåller sin gamla karaktär. Mitt i byn ligger också Rusthållargården med anor från 1700-talet, rusthållaren skulle hålla ryttere och häst år Kronan och Edentyds Gästgiveri, som lydde under Gästgiveriförordningen mellan 1734 - 1933. Resande kunde där få mat och logi, det var även hållplats för postdiligensen. Både byggnaderna finns med i "Bebyggelseutveckling i Bromölla kommun", som ligger som underlag till nuvarande ÖP från 2014. Där byggnaderna bedöms ha ett högt kulturhistoriskt värde.

Här har det bott människor tillbaka på sten/bronsåldern.

I ÖP från 2014 står det "ingen ny byggnation på Östersjövägens sjösida". Samma uttalande görs i förslaget till ny ÖP, förtätning enbart på landsidan.

Vi föreslår: För att Edenryd ska fortsätta behålla karaktären av radby och att vara attraktiv för ny bebyggelse, ska byn förtätas genom bebyggelse på de lucktomter som finns både på sjösidan och landsidan längs med Östersjövägen, där inte hinder föreligger såsom risk för havsnivåhöjningar och strandskydd. Rekreation och skyddsvärde som samhällsintresse är inget argument för att inte bebygga på lucktomter längs med sjösidan av Östersjövägen.

Viktigt är samtidigt ur kulturhistoriskt perspektiv att jordbruksrörelser ska kunna verka i framtiden. Jordbruksmark som brukas ska inte tas i anspråk för villabebyggelse, enligt förslaget i ÖP. En modelltyp som gäller för tätorter. I utpekad bebyggelseplan finns det

dessutom höga skyddsvärden av växter inom området på jordbruksmarken. Jordbruksmark ska odlas, betas och vara möjlig för rekreation. Det är ett samhällsintresse att landsbygden ska leva.

Vår synpunkt är att utveckla villabebyggelse i Edenryd vid redan befintliga villaområden i Strandvik. Låt Edenryds by förtätas som radby.

I bevarande planen för Natura 2000 för området Edenryd påpekas det hur viktigt det är att strandbetesmarkerna utmed Valjeviken/ Edenryd hålls öppna och betas.

Kommunens mark utmed havet, från Östersjövägen 23 och ner mot Valje har de senaste åren varit igenvuxna av bl.a. stora bestånd av nässlor och diverse sly. Marken har tidigare betats av både hästar och nötkreatur. Idag växer marken igen av tät alskog och den vackra vyn över Valjeviken förloras.

Vi har flera fina rekreationsplatser i Edenryd. Vi har Tomsabo badplats och Edenryds kustled.

Badplatsen är även välbesökt av många kommande utifrån på sommaren. Här finns toaletter, grillplatser, bänkar och bord att sitta och njuta vid, även en fin brygga att gå ut och doppa sig ifrån.

Det vi saknar är en bättre badplats för de minsta barnen. Den platsen som de kan bada på är trång och stenig. Den skulle behövas rensas från sten och få lite bredare strandkant. (Sandstrand)

Önskemål är också att få fler lekredskap för barnen, än de två gungorna som finns där.

Toaletterna är stängda på vintern, men det hade varit bra om en av dem hade varit öppen även då. Edenryds kustled börjar vid Tomsabo där man parkerar sina bilar innan vandringen. Det är även många som åker ner till Tomsabo för att grilla och umgås sköna vinterdagar.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Översiktsplanen reviderats och utvecklingsområde Edenryd har tagits bort för att känslan av radby inte ska förvanskas, för att värna om jordbruksmarken och för att värna växtlighet med höga skyddsvärden. Ställningstagande om att ingen exploatering ska ske på sjösidan om Östersjövägen står kvar i granskningshandlingen eftersom kommunen inte anser det som lämplig att bebyggelseutveckling sker där. Söder om vägen finns höga natur-, friluftslivs- och bevarandevärden som skyddas av ett flertal riksintressen.

Frågor om framkomlighet, gallring, toaletters öppettider samt framkomlighet och lekredskap vid badplats omfattas inte av den översiktliga fysiska planeringen utan har vidarebefordrats till förvaltningen.

En översiktsplanering med hänsyn till viltvård, viltförvaltning och biologisk mångfald

Jägareförbundet Skåne vill härmed trycka på vikten av att kommunen tar ett långsiktigt och hållbart grepp om förutsättningarna för en ändamålsenlig viltförvaltning, biologisk mångfald och viltets roll i ekosystemet i samband med att kommunen genom översiktsplanen beslutar om inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön i kommunen med särskild hänsyn till hur mark- och vattenområden ska användas. Jakten och viltvården är centrala verktyg för att säkerställa en livskraftig viltstam med goda biologiska förutsättningar och en viltvård som säkrar tillgången till goda livsmiljöer. Översiktsplanen är ett mycket viktigt inriktningsdokument med stor påverkan på den lokala miljö och hela kommunens utveckling. I den planering som kommunen genomför i användningen av mark och vatten, bör kommunen ta tydliga hänsyn till förutsättningarna för jakt och en god viltvård.

Utifrån Jägareförbundet Skånes perspektiv är det därför särskilt viktigt att kommunen i sin planering säkrar:

- Livskraftiga viltstammar i ett hållbart ekosystem, där viltets behov av variationsrika och produktiva miljöer tillgodoses.
- Stärkta möjligheter för utbildning, träning och fortbildning, inklusive skjutbanor och hundträningsområden.
- Skapar förutsättningar för samverkan mellan jägare, myndigheter och andra aktörer, för att säkerställa en långsiktig och faktabaserad viltförvaltning.
- Främjar brukandet av viltet och viltvården som en resurs, där jakt och viltvårdsrelaterade näringar ges utrymme att bevaras och utvecklas.

En viktig utgångspunkt är Naturvårdsverkets nationella viltstrategi, som förstärker dessa huvudinriktningar genom att fastställa tre huvudprinciper för svensk viltförvaltning som kommunen bör ta större hänsyn till i sin planering:

1. Värna viltarterna och deras miljöer
2. Främja brukandet av viltet som resurs
3. Begränsa skador och problem som viltet kan orsaka

Kommunens översiktsplanering bör aktivt integrera dessa särskilda och generella principer.

Nedan följer en mer utvecklad motivering kring dessa centrala aspekter, som enligt Jägareförbundet Skåne bör beaktas och ges större utrymme i kommunens översiktsplan.

1 Värna viltarterna och deras miljöer

Viltvård och biologisk mångfald som grundläggande principer

Ett varierat och artrikt landskap skapar förutsättningar för såväl klövvilt som småvilt (inte minst fåltvilt som fasan, raphöna och hare som viktiga signalarter för det skånska landskapet).

Kommunen bör i sin översiktsplan fokusera på att skydda och restaurera viktiga viltbiotoper såsom kantzoner, våtmarker, betesmarker och skogsmiljöer. Genom att integrera biologisk mångfald i planeringen kan kommunen säkerställa spridningskorridorer och minimera barriäreffekter från infrastruktur. Kommunen kan då också verka för att i planeringen främja en mångfald av födomiljöer, särskilt i jordbrukslandskap genom att säkra områden och ge tydliga inriktningar för viltåkrar, blommande kantzoner och ekologisk balans.

I Skåne är det av särskild vikt att skapa förutsättningar för fåltviltet genom bevarande av kantzoner, tillgång till föda och för viltet skyddade miljöer. Fåltviltet är en viktig del av Skånes biologiska mångfald och är såväl signalarter som kulturarter för det skånska landskapet.

Planering utifrån beprövad kunskap

Kommunen bör ta större hänsyn till Naturvårdsverkets särskilda vägledningar som stöd i en fysisk planeringen som värna biologisk mångfald och viltvård. Särskilt kan nämnas vägledning för klövvilt och grön infrastruktur i vilken vikten av att inkludera viltets rörelsemönster och levnadsvillkor i samhällsplaneringen betonas. Likaså strategi för svensk viltförvaltning som betonar vikten av att balansera viltförvaltning med markanvändning.

Ett sätt för kommunen att hantera denna inriktning är att fastställa en särskild viltförvaltningsplan som en integrerad del av planeringen.

Biologisk mångfald och viltets roll i ekosystemet

Jakten och viltvården är grundläggande verktyg för att skapa och upprätthålla en balanserad och artrik natur. En välskött viltförvaltning säkerställer att viltstammarna hålls på nivåer som är långsiktigt hållbara för både ekosystemen och samhället.

Jägareförbundet Skåne vill betona att kommunen i översiktsplaneringen bör införliva inriktningar och planeringsförutsättningar som tar hänsyn till viltets behov av variationsrika och produktiva miljöer, eftersom ett varierat landskap med skog, våtmarker och öppna fält skapar livsmiljöer för fler viltarter och stärker den biologiska mångfalden. Viltets naturliga livsmiljöer minskar i takt med att landskapet fragmenteras av exploatering, vilket ökar behovet av aktiv planering och åtgärder för att bevara viltets förutsättningar. Kommunen har därför en avgörande roll i att säkerställa att viltet ges goda livsmiljöer genom en tydlig planering med riktade åtgärder.

Mot bakgrund av ovanstående ger Jägareförbundet Skåne nedanstående exempel som bör beaktas och i så hög grad som möjligt integreras i kommunens planering.

1.1 Skydda och restaurera viktiga viltbiotoper

Varför är detta viktigt?

- Många viltarter är beroende av specifika biotoper, exempelvis våtmarker för andfåglar, betesmarker för rådjur och kantzoner för fältvilt som hare och raphöna.
- Viltbiotoper minskar i snabb takt på grund av exploatering, skogsavverkning och storskaligt jordbruk.
- Bevarande av viltbiotoper gynnar även andra arter, inklusive pollinatörer, groddjur och småfåglar, och bidrar därmed till ett rikare ekosystem.

Kommunens ansvar och åtgärder:

- Säkerställa att kantzoner och gröna korridorer inkluderas i all samhällsplanering för att bevara viktiga spridningsvägar för viltet.
- Integrera våtmarker och naturliga betesmarker i planeringen av grönområden och skydda dessa från exploatering.
- Skapa riktlinjer för att ny bebyggelse och infrastruktur inte förstör viktiga viltbiotoper eller fragmenterar landskapet på ett sätt som hindrar viltets rörelser.

Exempel på god praxis:

- I vissa kommuner har kantzoner längs åkrar och vattendrag skyddats genom lokala riktlinjer, vilket har gynnat både vilt och biologisk mångfald.
- Återskapandet av våtmarker i odlingslandskapet har visat sig vara en effektiv åtgärd, både för vilt och för vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag.

1.2 Integrera biologisk mångfald och viltförvaltning i planeringen

Varför är detta viktigt?

- Viltets överlevnad är beroende av en fungerande grön infrastruktur, det vill säga sammanhängande naturområden som gör att djuren kan röra sig mellan olika habitat.
- En fragmenterad natur leder till isolerade viltpopulationer, vilket kan orsaka inavel och minskad genetisk variation.
- En aktiv planering kan minska konflikter mellan människor och vilt, till exempel genom att styra viltets rörelsemönster bort från trafikerade vägar och tätbebyggda områden.

Kommunens ansvar och åtgärder:

- Använd Naturvårdsverkets vägledningar för planering som tar hänsyn till viltet, exempelvis vägledningen för klövvilt och strategin för grön infrastruktur.
- Integrera viltpassager och ekodukter i vägplaneringen för att minska viltolyckor.
- I planeringen skapa incitament för samarbete för att stärka den biologiska mångfalden, exempelvis genom riktade åtgärdsprogram för fältvilt.

Exempel på god praxis:

- Flera kommuner har skapat gröna korridorer i stadsnära områden, där naturen behålls sammanhängande så att viltet kan röra sig naturligt.

1.3 Främja en mångfald av födomiljöer för viltet

Varför är detta viktigt?

- Brist på naturlig föda är en av de största orsakerna till att vissa viltarter minskar i antal.
- Varierade födokällor skapar en mer balanserad viltstam, vilket minskar behovet av stödutfodring och skydds jakt.

- En varierad och artrik flora bidrar även till pollinering och en hälsosam markstruktur, vilket är gynnsamt för både natur och lantbruk.

Kommunens ansvar och åtgärder:

- Stödja anläggning av viltåkrar och blommande kantzoner i jordbrukslandskapet.
- Se till att skogsbruket tar hänsyn till viltets födobehov, exempelvis genom att bevara buskar och lövträd i skogsmiljöer.
- I planeringen kan kommunen skapa incitament för samarbete med skogsägare och lantbrukare för att säkerställa att viltets behov inkluderas i skogs- och odlingsplaneringen.

Exempel på god praxis:

- I vissa kommuner har markägare och jägare gått samman för att i planeringen av den fysiska miljö skapa förutsättningarna anlägga viltåkrar och kantzoner, vilket har lett till en ökning av till exempel fältviltpopulationerna.

1.4 Bevara och stärka fältviltets livsmiljöer – särskilt viktigt för Skåne

Varför är detta viktigt?

- Fältvilt som raphöna, fasan och hare har minskat kraftigt i Sverige, främst på grund av förändringar i jordbruket och bristen på skyddade livsmiljöer.
- Dessa arter är viktiga delar av ekosystemet och har historiskt haft stor betydelse för naturen och jakten i södra Sverige.
- Genom att bevara viktiga födozoner och skapa skyddade miljöer kan dessa arter få bättre förutsättningar att överleva och föröka sig.

Kommunens ansvar och åtgärder:

- Planera för fler buskage, kantzoner och skyddszoner där fältviltet kan finna skydd och föda.
- Stödja initiativ för viltvänligt jordbruk, där odlingsmetoder anpassas för att gynna viltets livsmiljöer.

- Samverka med lantbrukare och jägare för att skapa fältviltanpassade miljöer, exempelvis genom skyddade remsor av gräs och sly längs åkrar. En viktig förutsättning för detta är att det ges förutsättningar i kommunens fysiska planering.

Exempel på god praxis:

- I flera kommuner har viltvänliga jordbruksprojekt visat goda resultat, där man genom små justeringar i odlingsmetoder har fått en kraftig ökning av fältviltbeståndet.
- I flera kommuner har särskild hänsyn tagits i den fysiska planeringen för att skapa nya och skydda befintliga födo- och skyddsmiljöer för viltet.

Sammanfattningsvis vill Jägareförbundet för att värna viltarterna och deras miljöer, föreslå att kommunen fokuserar på att:

1. Skydda och restaurera viktiga viltbiotoper, inklusive kantzoner, våtmarker och betesmarker.
2. Integrera biologisk mångfald i planeringen och säkerställ att grön infrastruktur bibehålls.
3. Främja en mångfald av födomiljöer för att stärka viltstammarnas överlevnad.
4. Särskilt stärka livsmiljöer för fältvilt genom riktade åtgärder i jordbrukslandskapet.

2 Säkerställ goda förutsättningar för utbildning och fortbildning

Jägarens roll i viltförvaltningen – ett samhällsintresse

Jägarkåren spelar en avgörande roll i svensk viltförvaltning. Utöver att ansvara för etisk och hållbar jakt bidrar jägarna till att minska skador på jord- och skogsbruk, hantera trafikolyckor med vilt och säkerställa en balanserad viltstam (minskar t.ex. konflikterna mellan vilt och människor i tätbebyggda områden och mellan vilt och jord- och skogsbruk). En förutsättning för att jägarna ska kunna utföra detta arbete på ett ansvarsfullt och effektivt sätt är att de har tillgång till rätt utbildning och goda träningsmöjligheter.

Kommunen har en viktig roll i att skapa och bevara dessa förutsättningar, inte minst i den fysiska planeringen. Utbildning och fortbildning av jägare bör ses som en investering i kommunens infrastruktur och säkerhet, snarare än en isolerad jaktfråga.

Kommunen bör därför ta särskild hänsyn i sin planering för att säkerställa:

- Bevarande och utveckling av skjutbanor som en del av den kommunala infrastrukturen.
- Träningsmöjligheter för jakthundar, inklusive spårträning, viltapportering och eftersök.
- Platser för jägarutbildningar och kompetensutveckling, inte minst är det viktigt för träning och utveckling av eftersök vid trafikolyckor och skyddsjakt i till exempel urbana miljöer.

Dessa insatser stärker också förutsättningarna för kommunjägare och eftersöksjägare. Dessa roller är en nödvändig och viktig resurs i viltvården, trafiksäkerheten och hanteringen av vilt i såväl urbana miljöer som på landsbygden.

Mot bakgrund av ovanstående ger Jägareförbundet Skåne nedanstående exempel som bör beaktas och i så hög grad som möjligt integreras i kommunens planering.

2.1 Bevara och utveckla skjutbanor som en del av kommunens infrastruktur

Varför är detta viktigt?

- För att säkerställa en säker och etisk jakt måste jägare ha möjlighet att regelbundet träna skytte och vapensäkerhet.
- En välutbildad jägarkår minskar risken för skadeskjutningar, vilket är avgörande både för djurens välfärd och jaktens acceptans i samhället.
- Skjutbanor används också av kommunjägare och eftersöksjägare, som måste kunna genomföra såväl allmän träning som specialträning för att kunna genomföra sina uppdrag.

Kommunens ansvar och åtgärder:

- Säkerställa att befintliga skjutbanor skyddas från nedläggning och inte drabbas av inskränkningar på grund av närliggande bostadsutbyggnad.
- Aktivt stödja möjligheter för nya skjutbanor, inklusive att identifiera platser där buller- och miljöpåverkan är minimal.
- Möjliggöra utveckling av skjutbanor genom stöd till ljuddämpande åtgärder och uppgraderad fysisk säkerhet.

Exempel på god praxis:

- I flera kommuner har skjutbanor integrerats i planeringsarbetet som en del av idrotts- och rekreationsanläggningar. Exempelvis har vissa kommuner stöttat bulleravskärmning och miljöanpassning för att möjliggöra fortsatt verksamhet.

2.2 Träningsmöjligheter för jakthundar – en förutsättning för god viltförvaltning

Varför är detta viktigt?

- Jakthundar spelar en central roll i viltförvaltningen för att driva vilt men även apportera skjutet vilt samt för att genomföra eftersök.
- En vältränad hund minskar risken för långdragna eftersök och därmed lidande för viltet.
- Jägare behöver ha tillgång till särskilda träningsområden där hundarna kan tränas i vattnet, på spår och i skarpa jaktsituationer.

Kommunens ansvar och åtgärder:

- Identifiera och säkerställa hundträningsområden inom kommunens naturområden, där störning på annan verksamhet och till exempelvis friluftsliv är minimal.
- Tillåta och underlätta anläggning av apporteringsdammar och områden för spårträning av eftersökshundar, vilthägn för träning på bland annat vildsvin.
- Integrera hundträningsområden i kommunens plan för friluftsliv och agrara näringar, så att de kan samexistera med annan naturanvändning.

Exempel på god praxis:

- Flera kommuner har avsatt specifika marker för hundträning i samråd med jägare och markägare, där träningsmöjligheter för bland annat viltspår och apporteringsområden kan nyttjas året om.
- Flera kommuner har i sin planering särskilt värnat möjligheten till områden för vilthägn och även tagit hänsyn till behovet av utveckling av infrastruktur kring vilthägn för att dessa ska ges bästa möjliga förutsättningar för träning inom jägarkåren men också för att de ska kunna utvecklas som besöksmål där vilthägn erbjuder en god möjligheten för allmänheten att möta och lära sig mer om svenska viltarter.

2.3 Jägarutbildning och fortbildning – en säkerhetshöjande åtgärd som behöver ges plats i den fysiska planeringen

Varför är detta viktigt?

- Jägarexamen är en grundläggande utbildning, men för att möta de krav som modern viltförvaltning ställer krävs fortbildning inom viltbiologi, etik, skytte, vapenhantering och eftersök.
- Kommunjägare och eftersöksjägare hanterar skyddsjakt och viltolyckor i tätortsnära områden. De behöver regelbunden träning för att säkerställa att åtgärderna genomförs säkert och effektivt.
- Nya jägare behöver introduktionskurser för att lära sig ansvarsfull jakt och god jaktetik i praktiken.

Kommunens ansvar och åtgärder:

- Samarbeta med Jägareförbundet Skåne och lokala jaktvårdskretsar för att etablera goda platser i kommunen för jakt- och viltförvaltningskurser. Platser för utbildning är särskilt viktigt för nya jägare.
- Säkerställ särskilt att kommunjägare och eftersöksjägare har möjlighet att genomföra återkommande utbildningar på platser som är särskilt lämpliga utifrån jägarnas behov. Inte minst kan tätortsnära och vägnära utbildningsplatser vara viktiga.

Sammanfattningsvis vill Jägareförbundet Skåne föreslå att kommunen fokuserar på att:

1. Skydda och utveckla skjutbanor som en del av kommunens idrotts- och rekreationsinfrastruktur.
2. Möjliggör träningsområden för jakthundar för att säkerställa etiska och effektiva jaktsituationer, både områden i öppna miljöer som kan integreras med till exempel friluftslivet men även mer specifika miljöer för vilthägn etc.
3. Stärk jägarutbildning och fortbildning, särskilt för kommunjägare och eftersöksjägare genom att utbildningsbehov för jägare tas med i den fysiska planeringen.

4. Integrera jägarnas samhällsroll i kommunens viltförvaltningsplan och säkerställ en nära dialog med jaktvårdskretsar i kommunens arbete med den fysiska planeringen.

3. Främja brukandet av viltet som resurs

Viltet som en hållbar naturresurs

Viltet är en av Sveriges viktigaste förnybara naturresurser. Jakten spelar en central roll i att bruka viltet på ett hållbart sätt, samtidigt som den säkerställer en långsiktigt balanserad viltförvaltning. En hållbar viltförvaltning bidrar inte bara till goda ekosystemtjänster och en rik biologisk mångfald, utan har också stora ekonomiska och kulturella värden.

Enligt den nationella viltstrategin ska samhället främja brukandet av vilt som resurs genom att göra det enkelt och hållbart att ta tillvara på viltkött och andra produkter från viltet.

Jägareförbundet Skåne vill också betona vikten av att jaktens samhällsnyttor tillvaratas, och att viltets roll som livsmedel, näring för landsbygden och en del av Sveriges krisberedskap ges en central roll i planeringen.

Viltkött är en högkvalitativ och hållbar resurs. Jakten bidrar till livsmedelsförsörjning, minskad klimatpåverkan och stärker den lokala ekonomin.

Kommunen bör därför i sin planering:

- Stödja utvecklingen av viltkött som en resurs genom att ta hänsyn till de behov som finns i frågan om tillvaratagande av vilt i den fysiska planeringen.
- I den fysiska planeringen underlätta för näringar kopplade till viltet och viltvärden genom att identifiera behov och försöka tillmötesgå dessa för till exempel småskaliga vilthanteringsanläggningar, besöksnäring och andra jaktliga näringar.

Viltet är också en viktig resurs för turism och besöksnäring, vilket skapar arbetstillfällen och stärker den lokala ekonomin. Vid kriser och störningar i livsmedelsförsörjningen kan vilt även vara en viktig resurs.

Kommunen bör därför i sin planering:

- Utveckla förutsättningarna och stödja viltturism genom att stödja förutsättningar för jaktupplevelser, viltobservationsområden och viltparker inom kommunen.
- Planera för natur- och viltbaserade näringar, där jakt och ekoturism samverkar för lokal utveckling.

- Integrera viltförvaltning i sin krisberedskapsplan och i förhållande till den göra kopplingen mot behoven det ställer på den fysiska planeringen.

Mot bakgrund av ovanstående ger Jägareförbundet Skåne nedanstående exempel som bör beaktas och i så hög grad som möjligt integreras i kommunens planering.

3.1 Viltkött – en hållbar och närproducerad livsmedelsresurs

Varför är detta viktigt?

- Viltkött är en av de mest hållbara proteinkällorna – det är lokalt producerat, har låg klimatpåverkan och är fritt från antibiotika, färgämnen, nitrit och andra främmande tillsatser och har höga halter av mineraler, speciellt järn och zink. Det är magert och det fett som finns innehåller höga halter av Omega-3.
- Jakten bidrar till att minska risken för skador på jord- och skogsbruk, samtidigt som den förser samhället med ett hälsosamt livsmedel.
- Offentlig sektor kan spela en viktig roll i att öka efterfrågan på viltkött, exempelvis genom att inkludera viltkött i skolor, äldreomsorg och kommunala restauranger. För att detta ska kunna vara möjligt måste den fysiska planeringen av kommunens mark- och vattenområden ta detta perspektiv i beaktande.

Kommunens ansvar och åtgärder:

- Underlätta och stärk möjligheten till att etablera lokala vilthanteringsanläggningar, där viltkött kan förädlas och säljas lokalt. Samma inriktning bör gälla för markområden som kan vara särskilt lämpliga för jaktliga näringar och till exempel vilthägn som kan skapa en bas för viltet som tillgänglig näringskälla och livsmedelsprodukt. Detta kan inkluderas i kommunens fysiska planering, precis som annan näringsverksamhet tas i beaktande.
- Kommunen kan i sin planering skapa förutsättningar för samarbete med näringslivet och jägarkåren för att stärka förutsättningarna för förädling och distribution av viltkött.

3.2 Viltets roll i landsbygdens näringsliv och besöksnäringen

Varför är detta viktigt?

- Jakt- och viltbaserad turism är en växande sektor, som skapar arbetstillfällen och ekonomiska möjligheter på landsbygden.

- Natur- och viltturism stärker den lokala ekonomin, där besökare kommer för att uppleva svensk natur och vilda djur.
- Många kommuner har outnyttjad potential i att utveckla viltturism, exempelvis genom ekoturism, fotosafaris och guidade jaktupplevelser.

Kommunens ansvar och åtgärder:

- Stödja utvecklingen av viltturism, exempelvis genom att uppmuntra etablering av jakt- och ekoturismföretag.
- Samverka med jägarkåren och näringslivet för att skapa förutsättningar för vilthägn, jaktområden och naturnära boenden för turister.
- Skapa riktlinjer för hur viltförvaltning och besöksnäring kan samexistera, exempelvis genom att i den fysiska planeringen identifiera områden där jakt och naturturism kan bedrivas parallellt.

Exempel på god praxis:

- I vissa regioner har viltturism blivit en stor inkomstkälla, där jakt och viltfotografering skapar nya affärsmöjligheter för lokala entreprenörer. Detta har visat sig vara en framgångsrik inriktning för såväl näringslivsstrategier som för den fysiska planeringen.

4. Begränsa skador och problem som viltet kan orsaka

Balans mellan viltstammar och samhällets behov

För stora eller felbalanserade viltstammar kan orsaka betydande skador på jordbruk, skogsbruk, i trafik och bebyggelse. Kommunens roll är att balansera viltförvaltning med övriga samhällsintressen, och säkerställa att åtgärder vidtas där det behövs.

En aktiv viltförvaltning som är integrerad i alla delar av kommunens planering kan minska skador på jordbruk, skogsbruk och infrastruktur. I många fall ser vi inte minst hur särskilt mindre tätorter eller utkanter av mer exploaterade urbana miljöer kan vara utsatta för skador från framför allt vildsvin.

Kommunen bör därför i sin planering:

- Skapa större incitament och förutsättningar för viltpassager och ekodukter i planering av vägar och järnvägar. Inte minst kan särskilda viltpassager vara ett viktigt instrument för att styra och stödja viltets rörelser vid mindre landsvägar.
- Minska trafikolyckor genom att i den fysiska planeringen ställa krav på till exempel viltvarningssystem och skyltning.

Mot bakgrund av ovanstående ger Jägareförbundet Skåne nedanstående exempel som bör beaktas och i så hög grad som möjligt integreras i kommunens planering.

4.1 Hantera och förebygga viltskador

Varför är detta viktigt?

- Vilt kan orsaka omfattande skador på åkrar, trädplanteringar och betesmarker, vilket drabbar både lantbruk och skogsnäring ekonomiskt. Vilt kan också orsaka stora skador i trädgårdar och tätortsnära naturmiljöer för friluftsliv och rekreation.
- Balansen mellan viltstammar och markanvändning måste upprätthållas genom aktiv förvaltning och god planering.

Kommunens ansvar och åtgärder:

- Samverkan med jägare och lantbrukare för att identifiera förebyggande åtgärder som kan vidtas i den fysiska planeringen för att motverka viltskador.
- Planera med beaktande av de vägledning som finns från bland annat Naturvårdsverket om klövvilt och grön infrastruktur.
- Se till att den fysiska planeringen stödjer riktad jakt på viltarter som orsakar stora skador, exempelvis vildsvin och hjortar i tätortsnära lägen och i känsliga skogs- och jordbruksområden.

4.2 Förebygga viltolyckor i trafiken

Varför är detta viktigt?

- Viltolyckor utgör en stor del av trafikolyckorna i Sverige, med risk för både allvarliga personskador och skador på viltet.

- Kommunen har en central roll i att planera vägar och trafiklösningar som minskar risken för olyckor. Särskilt med beaktande av betydelsen av markområdena omkring transportinfrastrukturen.

Kommunens ansvar och åtgärder:

- Integrera viltskador och viltolyckor i förutsättningar för den fysiska planeringen och identifiera lämpliga åtgärder som kan skapa såväl minskade skador och olyckor som stärka förutsättningarna för viltet.
- Inte minst är det viktigt att skapa förutsättning för att anlägga viltpassager och till exempel ekodukter på olycksdrabbade vägsträckor.
- Fokusera på åtgärder i särskilt identifierade riskområden och ta med förutsättningarna olika typer av varningssystem i den fysiska planeringen.

Jägareförbundet Skåne ser fram emot en fortsatt dialog och samverkan med kommunen för att säkerställa att viltförvaltning, jakt och biologisk mångfald får en tydlig och långsiktig roll i den kommunala planeringen. Genom att integrera dessa frågor i översiktsplanen skapar vi ett mer hållbart och välbalanserat samspel mellan människa och natur, stärker den biologiska mångfalden och säkerställer att viltförvaltningen blir en viktig resurs för framtiden.

Jägareförbundet Skåne och våra lokala jaktvårdskretsar står till förfogande för vidare diskussion och samverkan kring dessa frågor.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Kommunen ser positivt på Jägarförbundet Skånes svar och ser fram emot fortsatt dialog och samverkan. Jägarförbundets omfattande svar innefattar många detaljfrågor som kommunen bedömer är för detaljerade för en översiktsplan. Många synpunkter fokuserat på hur något ska genomföras och inte på vad kommunen vill. Därav bedöms dessa frågor inte vara översiktliga fysiska planeringen utan har vidarebefordrats till förvaltningen eller tas med som underlag till framtida kontinuerliga arbetet med översiktsplaneringen.

Översiktsplanen har reviderats med ställningstaganden om att inte upprätta nya barriärer för spridningssamband i naturen vid förtätning. Vidare har tillägg gjorts i kapitel 4.4.2 Natur- och rekreationsvärden att när kommunen ska verkar för att det finns grön- och blåområden som svarar upp till biologiska och sociala behov kan detta innefatta att

skydda och restaurera viktiga viltbiotoper så som kantzoner, våtmarker, betesmarker och skogsmiljöer.

Kommunala pensionärsrådet (KPR)

ÖVERSIKTSPLAN 4.1.5 TILLGÄNGLIGHET

Det är viktigt att planen är väl genomarbetad, framförallt för äldre i förebyggande syfte.

Involvera gruppen äldre i samhällsplaneringen.

Detta är viktigt eftersom gruppen hela tiden ökar och dessutom har sina egna särskilda behov.

I övrigt delar vi text/synpunkter i STÄLLNINGSTAGANDET sidan 36.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Kommunen delar uppfattningen att det är viktigt att involvera gruppen äldre i samhällsplaneringen.

Naturskyddsföreningen Kristianstad/Bromölla

Naturskyddsföreningen Kristianstad/Bromölla har tagit del av översiktsplanen (ÖPL) som ska vägleda Bromölla kommun fram till år 2045.

Sammanfattning:

Generellt ser föreningen positivt på ÖPL och hur den ska vägleda kommunens långsiktiga utveckling, dock med några tilläggsförslag angående specifika naturområden och en mycket stark varning för ensidig ståndpunkt angående elproduktion. Ståndpunkten om elproduktion kan stå i stark kontrast till översiktsplanens målsättning om hållbar utveckling och bör därför noga genomarbetas och förtydligas. Slutligen: Bromölla kommun är fantastiskt rik på natur- och kulturmiljöer. Låt den förbli det med hjälp av rätt planering.

Särskilt bra inslag i Översiktsplanen:

- Områden som ska förbli tysta planeras in
- Områden som kan bebyggas markeras i hela kommunen (utan krav på detaljplaner)
- Bromölla tätort förtätas med fler flerbostadshus
- Cykelvägar byggs ut speciellt till områden utan kollektivtrafik

Tilläggsförslag (utförligare hänvisningar till plantexten finns under nästa rubrik):

- angående kompensationsåtgärder: Förtydliga att kompensationsåtgärder enbart sker där sådana är lämpliga och inte förstör naturvärden

- angående Bilaga 1 - Riksintressen, skyddade områden och miljökvalitetsnormer. Det är en brist att förekomsten av fältnocken inte alls nämns och lyfts.
- angående ensidigt ställningstagande om planerbar elproduktion. Denna målsättning om elproduktion innebär i praktiken många års väntan på utbyggnad av överföringskapacitet, kärnkraft eller storskalig vattenkraft. Denna väntetid skulle innebära stora CO2-utsläpp och det är därför inte förenligt med målsättningen om hållbarhet. Vi föreslår en noggrann analys av hur Bromölla kommun kan bli självförsörjande på el, som man då kan bygga målsättningar ifrån. Vi undrar även om det är avsikten att bygga ny kärnkraft i Bromölla kommun? Om så är fallet bör det uttryckas tydligare, så att läsaren/medborgaren får möjlighet att ta ställning till det.
- Vi anser att Bromölla kommun bör komplettera översiktsplanen med en Naturvårdsplan som kan utgöra underlag för övrigt planarbete.
- Vi anser att det vore lämpligt att använd GIS för att få in allt på en karta t ex inte fornlämningar i en karta för sig.

Utförliga beskrivningar av ovan listade tilläggsförslag, med koppling till plantexten:

Förtydliga att kompensationsåtgärder enbart sker där sådana är lämpliga och inte förstör naturvärden (punkt 4.4.2):

Kompensationsåtgärder kan vara lämpliga för grönområden med låga naturvärden, men utgör däremot en mycket stor risk vid tillämpning på områden med medel till höga naturvärden. Kompensationsåtgärder måste därför användas med stor försiktighet och noggrann förankring hos aktörer med kunskap om naturvärdena. Även grönområden i stadsmiljö kan hysa rödlistade arter. Vi förespråkar att förtydliga att kompensationsåtgärder enbart sker där sådana är lämpliga och inte förstör naturvärden.

Komplettering av Bilaga 1 - Riksintressen, skyddade områden och miljökvalitetsnormer

I texten nämns i allmänna ordalag att i odlingslandskapet längs *Tostebergakusten*, med *lång hävdkontinuitet och rik förekomst av naturbetesmarker återfinns art- och individrika växtsamhällen. (sid 2) och längre fram (sid 4) att Edenrydområdet innehåller stora arealer betesmark och fuktigare hagar med saltpåverkad flora. Naturtyperna utgörs av laguner, havsstrandängar av Östersjötyp, artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen samt fuktängar med blåttåtel eller starr.* Konsekvenser som SWECO nämner i sin bedömning i Riskbedömningarna är korrekta men till riskerna för Tostebergakusten (Edenryd-Nymölla, områden av Riksintresse samt Natura 2000) bör tillfogas upplysningen att Edenrydsområdet även hyser den antalsmässigt största lokalen för fältnocka i Sverige. Fältnocka är en av kommunens tre ansvarsarter, dvs. kommunens mest sällsynta och hotade art/er Lokalen ägs av kommunen och arten är helt beroende av att betas av kor.

Stark varning angående elproduktion (punkt 4.7.9)

Självförsörjning av el och energi är viktigt att noga tänka igenom angående krisberedskap. Enligt ställningstagandet i ÖVP vill kommunen verka för planerbar elproduktion. Det är svårt att tolka kommunens ställningstagande (inklippta i kursivt nedan) som annat än ett vurmande för kärnkraft eller storskalig lokal vattenkraft inklusive utbyggnad av överföringskapacitet. Avfärdandet av storskaliga vindkraftsanläggningar med formuleringen ”Större delen av kommunen yta anses olämpligt för utbyggnad av vindkraft” (avsnitt 4.7.9. sid 58) och med senare hänvisning till bl a totalförsvarets intresse känns också märkligt. Totalförsvaret lyder under regeringens direktiv och i många länder anses det gå att kombinera försvar med vindkraft – det bestäms alltså inte av någon naturlag utan av vilka direktiv försvaret får av landets regering. Vi anser att det innebär ett grundproblem för en översiktsplan att bygga in ensidiga politiska ställningstaganden angående energifrågan. De kan dessutom visa sig bli omöjligt att efterleva. Vi har svårt att tro att formuleringen i ÖVP om ”Använda lämpliga områden till fossilfri energiproduktion” avser byggnation av kärnkraftverk i Bromölla kommun. Men om det är avsikten är det en omfattande fråga som bör lyftas och förtydligas och förankras hos allmänheten etc. Vi skulle i stället kunna tolka ställningstagandet som ett önskemål att någon annan ska leverera denna el till kommunen och att kommunen därmed inte vill efterleva de inledningsvis vackra orden om att skapa ett hållbart samhälle. Naturskyddsföreningen har nyligen räknat ut att den tid som går fram tills det att planerbar elproduktion i form av kärnkraft står klar, innebär fortsatt stora CO2-utsläpp

<https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/karnkraftsfallan-analys/>. Dessa utsläpp kan Bromölla kommun hindra genom att snabbt bygga ut förnybar elproduktion samt stimulera till utbyggnad av energilagring och därmed arbeta för ett hållbart samhälle.

Ställningstaganden inklippta från ÖVP sid 58:

- Verka för ett leveranssäkert system för en planerbar elproduktion som fungerar även vid tidpunkter då varken vindkraft eller solet kan garanteras.
- Kommunen ska lägga särskilt fokus på energifrågornas koppling till klimatet.
- Bromölla kommun är restriktiv mot storskalig vindkraft.
- Bromölla kommun ser positivt på fjärrvärme och fjärrvärmenätet ska därför efter behov fortsätta byggas ut. Verka för att ny bebyggelse ska ha möjlighet till anslutning till fjärrvärme.
- Verka för en ökning av fossilfria energikällor och energilagring. Använda lämpliga områden till fossilfri energiproduktion och energilagring. Exempelvis etableringsytor med färre målkonflikter, som kontaminerad mark som inte kan användas för bebyggelse eller odling. Hänsyn ska tas till exempelvis bevarandevärden och riskfaktorer.

Särskilt bra inslag i Översiktsplanen

Planen har en bra inriktning på klimatanpassning mot bakgrund av stigande havsnivåer. Detta i sin tur kan styra bebyggelse och skydda värdefulla strandmiljöer.

Förtätning av bebyggelse minskar behovet av ny markexploatering, och medför ett bättre utnyttjande av befintlig infrastruktur som vägar, V/A system, kommunikationer mm. vilket miljömässigt är fördelaktigt.

Grönytor kan ersätta hårdgjorda ytor och öka markens förmåga att omhänderta kraftiga regn. Enligt konceptet 3-30-300 i urbana miljöer finns förutsättningar för den biologiska mångfalden och för att förbättra livskvaliteten för de boende.

Bevarande av naturområden är avgörande för biologisk mångfald, ekosystemtjänster och människors välbefinnande. Detta ska kommunen slå vakt om. Bromölla kommun har flera Natura 2000-områden. Dessa områden är viktiga för att bevara värdefulla naturtyper och biologisk mångfald.

Kommunen har stora möjligheter att utveckla sin attraktionskraft genom att utveckla tillgången på blåa och gröna strukturer. De kan fungera som spridningsvägar för växter och djur, men även skapa rekreationsmöjligheter som cykel- och vandringsleder. Ett sammanhängande nätverk av blågröna korridorer som förbinder kommunens skyddade och oskyddade områden skulle ge effekt. Översiktsplanen kan användas i detta sammanhang för att styra bebyggelsen och skydda värdefulla miljöer.

Kustremsan mellan Valje, Edenryd och Krogstorp har en skärgårdsliknande natur och innanför stranden finns stora öppna strandängar med artrik flora. I området finns ansvarsarten fältnocka vilket dock inte nämns i ÖVP nu.

Övrigt

Eftersom mycket av de synpunkter vi framförde i ett inskickat yttrande redan år 2015, i anslutning till en plan som kommunen gjort för en period fram till 2030, fortfarande är aktuella lägger vi in dem nedan i kursiverad stil. Vi har dock kompletterat och justerat dessa i någon mån, baserat på underlaget till den nya översiktsplanen (dvs den till 2045).

Våra synpunkter på Översiktsplan 2030, Bromölla kommun.

Arbetet ger en ganska klar och tydlig bild av kommunens planer för den närmaste tiden. Underlaget som presenteras är digert, men hade behövt uppdateras vad beträffar aktuella naturförhållanden. Alla uppgifter har ett stort antal år på nacken (se Artportalen).

Kommunen har tre ansvarsarter (se Länsstyrelsen). Den ovanliga kärnockan, som hade landets enda förekomst vid Levräsjön, har ej återfunnits på flera år. Fältnocken finns nästan bara i Bromölla kommun. Den kollas varje år. År 2024 fanns den på fyra lokaler (Råby fanns inte med i underlaget till ÖPL 2030). Tillsammans utgör förekomsterna inom kommunen minst 80 % av Skånes och landets bestånd, varför vi har ett stort ansvar för artens fortlevnad. En ytterligare ansvarsart är den rödlistade luddfingerörten, som har sin huvudsakliga utbredning på välhävdade, relativt torra betesmarker i Bromölla. Till exempel växer den vid samåkningsparkeringen vid Folkets Husgatan. Den blommar i maj men tyvärr övertäcktes platsen redan i maj 2024 av röjningsrester.

Vissa områden som tas upp i Natur, Kultur och rekreation var då föremål för reservatsbildning. De mest värdefulla markerna nordväst om Siesjö har tyvärr inte blivit reservat p.g.a svåra ägandeförhållanden. Gyetorp har blivit reservat. Det förtjänar också att påpekas att Natura-2000 områdena innebär att svenska staten förbundit sig att säkerställa dessa gentemot EU, i normalfallet genom att bilda naturreservat. Översiktsplanen är ett passande ställe att ge uttryck för fler reservat inom kommunen (Bromölla kommun har förhållandevis få). I detta sammanhang bör påpekas att vad som är rapporterat till Artportalen alls inte täcker in allt. Visserligen har kommunens alla delar inventerats avseende flora ideellt på 90-talet. Allt är inte inlagt på nya Artdatabanken och dessutom kanske arten är funnen inom inventeringsrutor men inte rapporterad för mer än en lokal. Denna lokal sammanstämmer kanske inte med eventuellt byggområde. Naturen är mer dynamisk än man kan föreställa sig, varför det oftast är nödvändigt att kontrollera förhållandena på plats.

Riksintressen täcker en mycket stor del av kommunens yta, vilket påpekas ett flertal gånger. Riksintressen är ett uttryck för stora allmänna intressen och därmed något att vara stolt över, istället för att betrakta dem som enbart hinder för exploatering. Den angelägna graderingen i olika grader av värdekärnor som efterlyses kommer inte någon annan att göra. Det är upp till kommunen själv att, genom egna undersökningar och analyser, ta fram förslag till tolkningar som sedan kan diskuteras med länsstyrelsen. Som en produkt av ett sådant arbete skaffar sig kommunen en djupare kunskap om områdena och deras värden, och förhoppningsvis en större förståelse för de allmänna intressena. En naturvårdsplan värd namnet har länge efterlysts.

Hitintills har det bara blivit sammanställningar av vad som har skrivits i andra skrifter. Ingen värdering i olika områden som måste skyddas.

Den pågående satsningar att bygga bostäder i Norreskog-Allarp måste förenas med bra kollektivtrafiklösningar. Kanalstigen vid Skräbe å är en lugn och behaglig oas nära centrum och den alsumpskog som löper norrut därifrån måste bevaras intakt och inte drabbas av nya kollektivtrafiklösningar eller dylikt.

Områden där industrier och andra företag kan förläggas är en nödvändighet för att få hit flera verksamheter och mark för detta finns i stor utsträckning redan idag inom Åbylyckorna. Ängs- och betesmarken i anslutning till Jägartorpet bör bevaras och det finns ingen anledning att börja exploatering öster om väg 116.

Västra porten, mellan gamla och nya E22, bör vara rätt satsning med tanke på störningarna från vägar och järnväg. Den ökningen av ytor där industrier och andra företag kan förläggas bör räcka ett antal decennier.

Grönområden bör kompletteras på några punkter. I Gualövs Strandskog bör även tallskogen norr om järnvägen inkluderas, den är flitigt utnyttjad som strövområde. Norreskog bör läggas till listan – det är den mest tätortsnära bokskogen för Bromölla och mycket omtyckt för kortare utflykter. Östergatan angränsar inte till Branthalla, området är en del av Branthalla, som blivit avskuret av väg 116. Området är botaniskt rikt med t ex backsippa, luddfingerört, St Pers nycklar, lundtrav m fl arter typiska för välhävdade, torra-friska betesmarker.

Områdena Valje strand och Strandvik berör gammal kulturmiljö med hotade arter och naturtyper, vilket måste beaktas vid exploatering.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen låter ju inte så allvarligt om det stannar vid de åtgärder för friluftsliv som skrivs här. Det får dock inte utvecklas till fler villor av större sort som idag skämmer både Orudden och Norreskog.

Cykelvägsutbyggnaden är positiv. En viktig länk i nätet, nämligen längs Levrasjövägen (främst Valje-Håkanrydsvägen där vägren är nästan obefintlig). Bra att den finns med i planen. En sådan länk skulle knyta ihop befintliga cykelvägar på ett bra sätt.

Områden utan störande ljud nämns som önskvärda. Dessa måste ritas in snarast. Så man kan undvika motortrafikbuller m.m. i god tid. Det är få ställen i kommunen där bakgrundsljud inte hörs vid viss vindriktning. För

oljud från motorvägen är det de mest förhärskande sydliga vindarna. Antagligen finns ett riktvärde men även ett svagt ständigt "buller" kan vara störande i en i övrigt fantastisk naturmiljö.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Bromölla kommun per 2025-05-27 via beslut i kommunfullmäktige inrättat en särskild tillfällig beredning med uppdrag att ta fram ny energiplan för Bromölla kommun. Eftersom kommunen arbetar med energifrågan i en särskild tillfällig beredning tas i översiktsplanen inte upp mer utförliga resonemang hur våra ambitioner ska uppfyllas förrän detta arbete är färdigt. Det innebär även att kommunen kommer i framtiden arbeta vidare med energifrågan i det kontinuerliga översiktsplanarbetet som numera är lagstadgat.

Angående kompensationsåtgärder har kapitel 4.4.2 skrivits om i syfte att fokusera på skadelindringshierarkin där kompensering är det sista steget som ska tas endast om de tre tidigare inte går att genomföra. Hur en eventuell kompensationsåtgärd ska genomföras tas inte upp av översiktsplanen eftersom det är ett strategiskt dokument som ska berätta vad kommunen vill och ge vägledning inför kommande steg. Således utreds hur en eventuell kompensation ska genomföras i varje enskilt fall.

Naturskyddsföreningens omfattande svar innefattar många detaljfrågor som kommunen bedömer är för detaljerade för en översiktsplan. Många synpunkter fokuserat på hur något ska genomföras och inte på vad kommunen vill. Därav bedöms dessa frågor inte vara översiktliga fysiska planeringen utan har vidarebefordrats till förvaltningen. Kommunen håller med om att det finns en del underlag som behöver ses över och när kommunens första digitala översiktsplan, Översiktsplan 2045, vunnit laga kraft avser kommunen arbeta vidare med att se över dessa underlag som en del i det numera lagstadgade kontinuerliga arbetet med översiktsplanering.

Vidare så håller kommunen med om att den mark som finns tillgänglig i Åbylyckorna ska utnyttjas så långt som möjligt innan ny mark tas i anspråk. Avslutningsvis har utbyggnadsområde Östergatan tagits bort från översiktsplanen.

Nordöstra Skånes Fågelklubb

Nordöstra Skånes Fågelklubb har tagit del av underlag för översiktsplan för Bromölla kommun 2045. Underlaget är omfattande och fågelklubben yttrar sig enbart i de delar som har bäring på fågelskydd och därtill hörande naturvärden. Några delar nedan som fångat vårt intresse.

4. Kommunövergripande ställningstagande 4.4 Grön och blåplanering. Är väl formulerade. Men måste tillämpas i praktiken

5.1.5 Natur och friluftsliv. Även här väl formulerat. Men måste tillämpas i praktiken.

9.1 HållbarhetskONSEKVENSER. Naturmiljövärden och biologisk mångfald. Här beskriver konsulten, Sweco, mer kritiskt konsekvenserna av översiktsplanen bland annat i MKB:n. Vi delar det som redovisas där och vill särskilt peka på följande områden:

Sid 28: Utvecklingsområde för bostäder Edenryd gränsar till Natura 2000-område, såväl art- som habitatdirektivet. Exploatering av detta utvecklingsområde måste ske med både begränsningar och stor varsamhet.

Sid 29: Gualövs strandskog, att bebygga någon del av detta område kommer att ha stor påverkan på Natura 2000-området i Ivösjön och därmed fågelfaunan. Bör därför tas bort som utvecklingsområde.

Sid 29: Här beskrivs återställning av våtmarker och behovet av att verka för att åstadkomma naturreservat. Vi ser detta som angeläget för bevarande av fågelfaunan.

Tätortsnära naturmiljöer. Strandskogen mellan industriområdet (Geberit) och Ivetofta. Här har vi tidigare gemensamt med kommunen värnat om områdets karaktär som orörd alsumpskog. Detta både för att bevara fågelfaunan och möjligheter att längs promenadvägen med god tillgänglighet uppleva dess naturvärden. Vi ser positivt på möjligheten att utveckla området till naturreservat.

Vi saknar ställningstagande för att bevara och skydda området sydost om Skräbeån mellan gångbron (den s k ankebron) och gamla E 22. Detta område har en liknade karaktär som ovanstående alsumpskog och bör absolut bevaras.

Område för solcellsanläggning. Utpekade område vid ställverket invid väg 116 förefaller vara lämpligt.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Utbyggnadsområde för Edenryd och Gualövs strandskog har utgått från översiktsplanen. Området sydost om Skräbeån är utpekade i mark- och vattenanvändningskartan som ett område av vikt som ska bevaras. Vidare beskrivs i mark- och vattenanvändningskartan att Skräbeåns vattenmiljö ska värnas, något som även innefattar en del av markområdena intill vattnet.

Privatpersoner

Boende i Edenryd

Bromölla kommun föreslår att komma med följande ställningstaganden kring Edenryd:

- Förtäta i lucktomter där det är lämpligt och möjligt på landsidan om Östersjövägen. Spara och utveckla grönytor.
- Bevara karaktären av äldre radby.
- Ingen ny byggnation på sjösidan om Östersjövägen.
- Verka för att befintlig och ny bebyggelse inte ska drabbas av havsnivåhöjningar.

Sedan anger man i 5.3.2 att man vill minimera intrånget på de skyddsvärden som finns i närområdet.

Våra synpunkter kring ovan givna förslag från kommunen:

Trots ambition att behålla radbykaraktären föreslår man två områden i byn som skulle medföra att radbykaraktären fullständigt raderas om de bebyggs. De två föreslagna områdena brukas idag till odling och betesmark av jordbruksrörelse i byn. En levande landsbygd ska säkra livsmedelsförsörjningen i landet och inte utan väsentliga samhällsskäl tas till bebyggelse. Dessutom finns inom området rara växter som bör skyddas.

Förutom att det skulle förstöra hela byns gamla radbykaraktär så får dessa föreslagna områden andra oönskade konsekvenser:

- Ett område av utmärkt odlingsmark förstörs. En enskild lantbrukares och familjs hela näringsverksamhet raderas.
- Ett ännu större område som inte går att beskriva som annat än kulturlandskap med mycket höga skyddsvärden förstörs.

Boverket beskriver: *"Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk."*

Sammanfattningsvis, kommunens förslag skulle förstöra radbyn. Det skulle förstöra en hel näringsverksamhet. Det skulle förstöra kulturlandskap. Dessutom är det uppenbart olagligt då det knappast kan anses tillgodose något väsentligt samhällsintresse.

Det finns således inga andra möjligheter för byn Edenryd att växa än att förtäta kring Östersjövägen. Här kommer ytterligare ett absurt ställningstagande in i bilden:

Att byggnation på havssidan (sjösidan enligt förslaget) per definition inte ska tillåtas. På havssidan finns redan tomter avstyckade för bebyggelse, som inte faller inom strandskyddet och där det inte finns risk för havsnivåhöjning p.g.a. långt avstånd till havet. Dessutom smälter sådan bebyggelse in i radbyns karaktär.

På sina platser är avståndet till havet för kort och därmed uppstår ett strandskydd. Marken ligger dock på betryggande höjdskillnad så någon havsnivåhöjning kan knappast antas hota byn. Det finns inga som helst rimliga skäl till ett sådant ställningstagande! Strandskyddsreglerna gäller där det är tillämpligt och i övrigt försvårar detta ställningstagande, som inte kan bottna i något annat än förlegad avundsjuka (som helt enkelt inte finns representerad hos befintliga bybor) för byns enda lagliga utvecklingsmöjligheter.

Ställningstagandena för Edenryd måste ändras till:

- Förtäta i lucktomter, (bl. a. redan avstyckade tomter) där det är lämpligt och möjligt på båda sidor om Östersjövägen (både havs- och landsidan). Spara och utveckla grönytor.
- Bevara karaktären av äldre radby.
- Verka för att befintlig och ny bebyggelse inte ska drabbas av havsnivåhöjningar.
- Verka för att öka befolkningens mängden i kommunen genom att möjliggöra bosättning på attraktiv och traditionell landsbygd.

De angivna "utbyggnadsområdena" ska strykas i sin helhet! Moderna villaområden hör till tätorter, inte till en äldre radby.

Kommunens bemötande

Tack för ert svar. Mängden jordbruksmark som tas i anspråk har minskats avsevärt till granskningshandlingen, Utbyggnadsområden Edenryd och Östergatan har tagits bort medan Valje har minskats till en tredjedel. Vidare medför ändringen i utbyggnadsområden att känslan av radby i Edenryd bevaras samt att växtlighet med höga skyddsvärden värnas. Ställningstagande om att ingen exploatering ska ske på sjösidan om Östersjövägen står kvar i granskningshandlingen eftersom kommunen inte anser det som lämplig att bebyggelseutveckling sker där, dock har ordet bebyggelse bytts ut till exploatering. Söder om vägen finns höga natur-, friluftslivs- och bevarandevärden som skyddas av ett flertal riksintressen.

Privatperson 1

Arbetet ger en ganska klar och tydlig bild av kommunens planer för den närmaste tiden. Underlaget som presenteras är digert, men hade behövt uppdateras vad beträffar aktuella naturförhållanden. En hel del av uppgifterna har ett antal år på nacken. T ex finns fåltnocka på fler objekt än vad som uppges, nämligen inom områdena 7d Edenryd norr och område 15 Råby. Tillsammans utgör förekomsterna inom kommunen minst 75% av Skånes och landets bestånd, varför vi har ett stort ansvar för artens fortlevnad. En annan ansvarsart för kommunen är dess nära släkting kärnlockan som har landets enda förekomst vid Levrassjön. En ytterligare ansvarsart är den rödlistade luddfingerörten, som har sin huvudsakliga utbredning på välhävdade, relativt torra betesmarker i Bromölla och östra delen av Kristianstads kommuner. Vissa områden som tas upp i Natur, Kultur och rekreation är föremål för resevatsbildning och kan bli naturreservat inom kort, t ex de mest värdefulla markerna nordväst om Siesjö och Gyetorp vid kusten. Det förtjänar också att påpekas att Natura-2000 områdena innebär att Svenska staten förbundit sig att säkerställa dessa gentemot EU, i normalfallet genom att bilda naturreservat. Översiktsplanen är ett passande ställe att ge röst åt kommunens inställning till detta. I detta sammanhang bör påpekas att vad som är rapporterat till Artdatabanken alls inte täcker in allt. Visserligen har kommunens alla delar inventerats avseende flora ideellt på 90-talet. Allt är inte inlagt på nya Artdatabanken och dessutom kanske arten är funnen inom inventeringsrutan men inte rapporterad för mer än en lokal. Denna lokal sammanstämmer kanske inte med eventuellt byggoområde. Naturen är mer dynamisk än man kan föreställa sig, varför det oftast är nödvändigt att kontrollera förhållandena på plats.

Riksintressen täcker en mycket stor del av kommunens yta, vilket påpekas ett flertal gånger. Riksintressen är ett uttryck för stora allmänna intressen och därmed något att vara stolt över, istället för att betrakta dem som enbart hinder för exploatering. Den angelägna graderingen i olika grader av värdekärnor som efterlyses kommer inte någon annan att göra. Det är upp till kommunen själv att, genom egna undersökningar och analyser, ta fram förslag till tolkningar som sedan kan diskuteras med länsstyrelsen. Som en produkt av ett sådant arbete skaffar sig kommunen en djupare kunskap om områdena och deras värden, och förhoppningsvis en större förståelse för de allmänna intressena. En naturvårdsplan värd namnet har länge efterlysts. Hitintills har det bara blivit sammanställningar av vad som har skrivits i andra skrifter. Ingen värdering i olika områden som måste skyddas.

När det gäller fokus för översiktsplanen är tätorten Bromölla nästan helt dominerande, vilket i och för sig inte är orimligt, men den större delen av kommunen borde också ägnas en del uppmärksamhet. Hela kommunen ska leva, inte bara tätorten Bromölla. Genom att förstärka landsbygden minskas trycket på tätorterna och det kan skapas

förutsättningar för en bättre service i form av olika lösningar för kollektivtrafik. Detta gäller i synnerhet de områden som kan anslutas till kommunens VA-nät.

Planerna för bostäder gör anspråk på att vara förtätning, men det är egentligen bara Köpmannen 5 och delar av Ivöstrand som sker på redan exploaterad mark, medan övriga områden tar grönytor, jordbruksmark eller skogsmark i anspråk. Om fler ska bo centralt behöver grönytorna bli fler och större istället för att naggas i kanterna. Speciellt olyckligt är satsningar i Norreskog-Allarp med den dåliga trafiksituationen och klena utsikter till bra kollektivtrafiklösningar. Kanalstigen vid Skräbe å är en lugn och behaglig oas nära centrum och bör bevaras intakt.

Verksamhetsområden är en nödvändighet för att få hit flera företag och mark för detta finns i stor utsträckning redan idag inom Åbylyckorna. Ängs- och betesmarken i anslutning till Jägartorpet bör bevaras och det finns ingen anledning att börja exploatering öster om väg 116. Västra porten, mellan gamla och nya E22, bör vara rätt satsning med tanke på störningarna från vägar och järnväg. Den ökningen av verksamhetsområden bör räcka ett antal decennier. Grönområden bör kompletteras på några punkter. I Gualövs Strandskog bör även tallskogen norr om järnvägen inkluderas, den är flitigt utnyttjad som strövområde. Norreskog bör läggas till listan - det är den mest tätortsnära bostadsskogen för Bromölla och mycket omtyckt för kortare utflykter. Östergatan angränsar inte till Branthalla, området är en del av Branthalla, som blivit avskuret av väg 116. Området är botaniskt rikt med t ex backsippa, luddfingerört, St Pers nycklar, lundtrav m fl arter typiska för välbäddade, torra-friska betesmarker. Områdena Valje strand och Strandvik berör gammal kulturmiljö med hotade arter och naturtyper, vilket måste beaktas vid exploatering. Vissa justeringar av detaljplanerna vore på sin plats.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen låter ju inte så allvarligt om det stannar vid de åtgärder för friluftsliv som skrivs här. Det får dock inte utvecklas till fler villor av större sort som idag skämmer både Orudden och Norreskog.

Cykelvägsutbyggnaden är positiv, men det saknas en viktig länk i nätet, nämligen längs Levrasjövägen (främst Valje-Håkanrydsvägen där vägren är nästan obefintlig). En sådan länk skulle knyta ihop befintliga cykelvägar på ett bra sätt.

Områden utan störande ljud nämns som önskvärda. Dessa måste ritas in snarast. Så man kan undvika motortrafikbuller m.m. i god tid. Det är få ställen i kommunen där bakgrundsljud inte hörs vid viss vindriktning. För ljud från motorvägen är det de mest förhärskande sydliga vindarna. Antagligen finns ett riktvärde men även ett svagt ständigt "buller" kan vara störande i en i övrigt fantastisk naturmiljö.

Sammanfattningsvis:

- En naturvårdsplan upprättas.
- Områden som ska förbli tysta planeras in.
- Områden som kan bebyggas markeras i hela kommunen (utan krav på detaljplaner). Bromölla tätort förtätas med fler flerbostadshus.
- Cykelvägar byggs ut speciellt till områden utan kollektivtrafik.
- Använd GIS för att få in allt på en karta t.ex inte fornlämningar i en karta för sig.

Slutligen Bromölla kommun är fantastiskt rik på natur- och kulturmiljöer. Låt den förbli det med hjälp av rätt planering.

Kommunens bemötande

Tack för ditt svar. Synpunkterna är identiska med det som Naturskyddsföreningen lämnade in till gällande översiktsplan, ÖP 2014 – med sikte på 2030. Översiktsplanen har i vissa delar ändrats, i vissa delar är den det samma. Naturskyddsföreningen har lämnat ett yttrande för samrådshandlingen där de också delvis lämnar samma yttrande som de gjort till gällande översiktsplan. Kommunen har besvarat Naturskyddsföreningen i de delar som bedöms fortfarande vara aktuella, se svar till Naturskyddsföreningen Kristianstad/Bromölla för kommunen svar angående dessa frågor.

Privatperson 2

Har studerat er plan och har en del åsikter om ett område nämligen Kronoparken i Ivetofta. Som Ni kanske förstår av mitt inlägg i detta så hoppas jag verkligen inte att detta bebyggs

Det är i nuläget ett andningshål i naturen för djur fåglar amfibiedjur samt människor. Det är den enda plats i denna kommunen där du kan gå på stigar, (inte anlagda) och njuta av hur ett naturområde skall vara se vitsippor och liljekonvaljer njuta av alla årstider vad de har att bjuda.

Det är ett område med många stora Ekar som har ett stort värde för många insekter som ekoxe och andra insekter och djur.

Det finns ugglor som har sin boplats i skogen och har bott där i många år.' Eftersom det är ett "träskområde med uppsamling av vatten" Är det bra förutsättningar för groddjur som ni kanske förstår.

Många 4-benta djur som har sin tillflyktsort där.

Sist men inte minst är det ett rekreatjonsområde som besöks dagligen av människor på promenad både med och utan hund. Våren är det många barn som plockar vitsippor och hoppar runt på stenar när de skuttar runt där ute.

Bebyggs detta område så gör ni Bromölla till en öken, då finns det inte något område med olika arter av stora träd som liknar en skog.

Ni tänker säkert att visst finns det större träd i kommunen. Ja det finns det (utspridda) men inte som en skog där du kan gå i på icke anlagda stigar och vara ett med naturen. Tänk inte på ryssberget det är anlagda skogsvägar samt bokträd, eller skogenområdet även det har tappat sin charm.

Om ni ska bygga bör ni kanske satsa på att få en helhet ihop med Gualöv. Nymölla var en fin by en gång men det har ju blivit boende för säsongspersonal på Årup, det är kanske ett område ni kan piffa upp.

Kommunens bemötande

Tack för ditt svar. Utbyggnadsområde Stenen har tagits bort från översiktsplanen. Vidare har översiktsplanen kompletterats med ett nytt utbyggnadsområde, Strandskogen, norr om järnvägen vid Gualöv och Bromölla.

Privatperson 3

O Folk måste lockas till Bromölla

Ex Fri parkering en självklarhet

O Förlängning av motionsslingan IFÖ Strand - Båthamnen mellan sjön och industrin! Centrum måste bli levande, sänkta hyror ny lokal för "Minilivs" ex f d Länsförsäkringars lokal

Åsens anläggning är en böld! Planera för en ny återvinningsanläggning ex Branthallaområdet, med fullständig återvinning, avloppsvattnet till reningsverket (inte mot sjön) Bygga en cementplatta där det sorteras, komposteras. Härifrån kan allt vatten gå genom reningsverket.

BRA I BROMÖLLA

Perfekt kommunikation. Nya motorvägen är snart klar. ÄR BROMÖLLA BEREDD?

Tips

Ett levande samhälle: Öppna verksamheter efter skolans slut på dagen med olika innehåll:

Motion, kreativitet och kultur.

Bostadsbyggande alltid miljötank i alla projekt!

Från campingen mot Gualöv - I Gualöv mellan kyrkan och Ivösjön - I Näsum mellan kyrkan och Ivösjön.

Barnakällaområdet bör utvecklas som motion och friluftsområde!

Kommunens bemötande

Tack för ditt svar. Frågor kring debitering av parkering, hyressättning av lokaler och öppna verksamheter omfattas inte av den översiktliga fysiska planeringen men har vidarebefordrats till förvaltningen.

Barnakällaområdet är sedan tidigare utvecklat som friluftsområde med fyra motionsslingor som startar vid gamla stationshuset i Barnakälla. Övriga synpunkter och önskemål kring utökning av motionsslingor har vidarebefordrats till förvaltningen.

Kommunen planerar ingen byggnation av ny återvinningsanläggning.

Kommunen är förberedd för de effekter som en utbyggd motorväg medför.

Privatperson 4

Jag tycker att översiktsplanen är bra men det behöver förtydligas ännu mer.

Kommunens bemötande

Tack för ditt svar. Översiktlig planering handlar om att sätta övergripande långsiktiga visioner för hur kommunens utveckling när det gäller användning av mark och vatten samt hur bebyggelse och infrastruktur bör utvecklas. Översiktsplanen har en viktig roll som måldokument och vägvisare mot en mer hållbar framtid. Planen väger olika allmänna intressen mot varandra och syftar till att säkerställa en långsiktigt hållbar planering.

En detaljplan däremot, reglerar användningen och utformningen av ett mindre område inom ramen för översiktsplanen. Detaljplanen tydliggör och specificerar hur marken inom området ska användas, exempelvis för bostäder, kommersiella ändamål eller grönområden. Den innehåller även detaljer om byggnaders höjd, placering och utformning, samt regler för infrastruktur, trafik och parkering. Detaljplanen är bindande och fungerar som rättesnöre vid utfärdande av bygglov och vid genomförande av byggprojekt.

Privatperson 5

Vi är många som önskar sig en hundrastgård i Bromölla. Jag har inte hittat något om det eller liknande planer i översiktsplan. En hundrastgård är inte bara till för att hundar ska kunna springa fritt. Det är gemenskapen mellan hundarna och hundägare som är också viktigt. Vi saknar en mötesplats.

Kommunens bemötande

Tack för ditt svar. Kommunen har i december 2024 fått in en motion om att anlägga en hundrastgård och förvaltningen har fått i uppdrag att fram förslag till svar på motionen. Eftersom inget förslag på svar är framtaget och inget beslut är taget angående hundrastgård avvaktar kommunen detta innan frågan eventuellt tas upp i översiktsplanen. Frågan kan således bli aktuell i det numera lagstadgade kontinuerliga arbetet med översiktsplanen som kommer ske i framtiden.

Privatperson 6

Låt Ifö Center ta över det gamla lerlagret och utveckla det med omkringliggande ytor utomhus. Konst, kulturevenemang och levande miljöer drar turister och är roligt för de som bor i kommunen. Bidrar till att fler flyttar hit.

Kommunens bemötande

Tack för ditt svar. Ägandefrågan av kommunens lokaler omfattas inte av den översiktliga fysiska planeringen men önskemålet har vidarebefordrats till förvaltningen.

Privatperson 7

Jag vill inte att man bygger vid Kronoskogen utan bevara skogen och naturen. Stigen ska vara kvar. Från en 10-årig Bromöllabo.

Kommunens bemötande

Tack för ditt svar. Utbyggnadsområde Stenen, som ligger i Kronoskogen, är borttagen som utvecklingsområde i det planförslag som utgör granskningshandling. Det betyder att kommunen inte planerar att bygga där utan i stället vill kommunen bevara skogen och naturen, inklusive stigen.

Privatperson 8

Ö-planen är i och för sig ganska bra men den borde tydligare poängtera att jordbruksmark inte ska bebyggas. Känns fn något "luddigt".

Kommunens bemötande

Tack för ditt svar. Kommunen har inte uppdaterat sina ställningstagande om jordbruksmark. De markanspråk som i samrådshandlingen gjordes på jordbruksmark har minskats i granskningshandlingen.

Privatperson 9

Förtätning nämns ofta i ÖP har man funderat över dagvattenhanteringen? Finns det kapacitet i VA-nätet eller behöver man bygga fördröjningsmagasin?

Kommunens bemötande

Tack för ditt svar. Dagvattenhantering och VA-nätets kapacitet undersöks innan förtätning sker, i samband med detaljplanering eller lovgivning, för att säkerställa att Bromölla står väl rustade inför framtiden.

Privatperson 10

Vi vill gärna se att man gör Ivösjön och Levräsjön mer tillgängliga från land genom tillfartsvägar, fler badplatser och parkeringsplatser för vandring eller fiske.

Kommunens bemötande

Tack för ditt svar. Kommunen planerar inte på att anlägga fler badplatser utan vill framöver fokusera på att underhålla och utveckla befintliga platser. Frågor om framkomlighet omfattas inte av den översiktliga fysiska planeringen utan har vidarebefordrats till förvaltningen.

Privatperson 11

Det verkar som om Länsstyrelsen utgör ett hinder för om och tillbyggnader av fritidshus till permanentboende även om kommunen gett grönt ljus. Skatteintäkter går förlorade och landsbygden hindras att utvecklas. Kommunen bör verka för en dialog med Länsstyrelsen som underlättar boende på attraktiva platser.

Kommunens bemötande

Tack för ditt svar. Kommunen för löpande dialog med länsstyrelsen kring exempelvis fysisk planering. Länsstyrelsen fungerar som en tillsynsmyndighet och säkerställer att planeringen följer nationella riktlinjer och att byggnationen sker i enlighet med lagar och föreskrifter.

Privatperson 12

Det är viktigt att kransorterna i kommunen har tillgång till en samlingslokal. I Näsum är det väldigt viktigt att behålla och rusta upp Västana skola. Dessutom är det viktigt att man

avsätter/planerar tillräckligt mycket mark så att man kan bygga fler lägenheter. Idag när äldre säljer huset väljer man ofta flytta från orten då det inte finns tillräckligt med lägenheter. Många ungdomar väljer också att flytta från orten då det inte finns tillräckligt många lediga lägenheter. Flyttar ungdomarna från orten innebär det ju att demografin i orten förändras i negativ riktning, många äldre bor kvar. Utöver detta är det viktigt att vi får behålla Öllerbacka i Näsum. Gamla som bott hela sitt liv i Näsum ska inte behöva flytta in till Bromölla.

Kommunens bemötande

Tack för ditt svar. Frågor kopplat till enskilda lokaler användning eller standard omfattas inte av den översiktliga fysiska planeringen utan har vidarebefordrats till förvaltningen. Kommunen håller med om att flyttkedjor där boende i Näsum kan bo kvar i sin ort är viktiga. I våras antogs en detaljplan i norra delen av Näsum som möjliggör för ca 65 nya bostäder i form av flerbostadshus samt att ca 30 nya marklägenheter, rad-, par- och kedjehus eller friliggande villor kan byggas.

Privatperson 13

Jag är en skattebetalare i Bromölla. Jag upplever att attraktiviteten i Bromölla måste stärkas, detta skriver ni och vårt kommunalråd i olika sammanhang och i olika policies. Tyvärr ser jag inte detta i förslaget för ny ÖP. Varför satsar inte Bromölla kommun på villatomter mellan Bromölla och Gualöv? Det hade kunnat bli en plats som lockar nya skattebetalare till Bromölla, detta är ett attraktivt område!

Kommunens bemötande

Tack för ditt svar. Kommunen lämnar i sin granskningshandling förslag på nytt utvecklingsområde för bostadsbebyggelse mellan Bromölla och Gualöv.

Privatperson 14

Ni pratar jämt och ständigt om vikten av att öka attraktiviteten, varför gör ni inget åt infarten till Bromölla? Gamla E22 är vårt skyltfönster och måste förskönas.

Kommunens bemötande

Tack för ditt svar. Bromölla har ett mycket strategiskt läge längs viktiga transportstråk såsom E22:an och Blekinge kustbana, vilket ger möjligheter till attraktiva skyltlägen. Kommunen ser stora fördelar med att utveckla dessa möjligheter och föreslår utvecklingsområden för verksamhetsmark i planförslaget.

Privatperson 15

Mina synpunkter på den nya UP:

Förstärk centrumkänslan genom att bygga en lekplats på torget och bjud in företagare/föreningar att använda torget till jippon, handel, etc.

Sänk hyrorna i gallerian så småbutiker kan öppnas och erbjuda en mysig och attraktiv handelsplats. Just nu har vi inget centrum...

Ta bort planen om ett shoppingcentra utanför Bromölla - det finns redan både i Sölvesborg och Kristianstad och vi behöver inte härma dem samt de företagen är redan etablerade i våra grannkommuner. Satsa istället på det vi har och höj kvaliteten i detta! Öppna upp till fler liknande dialoger med företagen i Bromölla men via mail/enkät/digitalt då många av företagen har fullt upp med sina uppdrag.

Bromölla kommun är en industriby och kommer aldrig kunna mäta sig med Kristianstad... 8000 inv mot 40000 inv är en enorm skillnad! Men vi har ett stort kulturvärde som kan uppmärksammas bättre och lägg ner planerna på fler industritomter... Se till att de tomma lokalerna som finns hyrs ut eller rivs - ta hjälp från Länstyrelsen om fastighetsägarna krånglar, nedskräpning gäller även för fula byggnader som sänker andra byggnader/verksamheters värde i närheten. Försköna Bromölla och se till att digitalisera välkomstskyltar från alla 3 håll in till samhället: E22 västerifrån och österifrån samt 116 norrifrån.

Satsa på att bygga BILLIGA boenden som alla har råd att bo i, pensionärer och tex studerande från Lund som kan pendla.

Fler och fler inser fördelarna med att handla av den lokala producenten och om vi får ett rykte om att vi finns NÄRA (i alla plan) så kommer folk att strömma till Bromölla för att handla våra närproducerade grödor och upplevelser. Men just nu ser det ut som om alla flyttar ut sina verksamheter från Bromölla.....

Naturen, sjön, havet, åarna, föreningslivet, etc - vi har många skatter att njuta av i vår kommun!

Kommunens bemötande

Tack för ditt svar. De synpunkter som berör hyressättning, planering av aktiviteter/faciliteter på torget i Bromölla och uppskyllning av välkomstskyltar omfattas inte av den översiktliga fysiska planeringen men har vidarebefordrats till förvaltningen. Detsamma gäller idéerna kring utveckling av dialoger mellan kommunen och näringslivets representanter.

Gällande utveckling av industritomter menar kommunen att det ska finnas en god planberedskap med aktuella detaljplaner för olika typer av verksamheter och industri. Kommunens ställningstagande kring att i första hand utveckla och förtäta planlagd och exploaterad verksamhetsmark och i andra hand exploatera nya områden kvarstår. Likaså ställningstagandet att företagen ska involveras i den gemensamma hushållningen av markanvändning.

Privatperson 16

Översiktsplaneteamet

Gillar det mesta jag läser i er plan. Ni har gjort ett bra jobb och ni har satt Bromölla på kartan.

Jag hade gärna sett att vi satsar än mer, läs fler tomter, på "Strandvejen" mellan Bromölla och Gualöv. Kan bli en riktig drömkust med olika typer av bostäder. Om något så skulle detta öka vår attraktionskraft, troligtvis den enskilt sett största lockelsen i hela ÖP:en.

Hoppas att fler delar denna tanke och att ÖP:en därmed kan utvidgas något så att fler kan nyttja möjligheten.

En ytterligare tanke slår mig, när jag tänker på vårt fina läge utmed motorvägen, är att vi bättre skulle kunna använda passagen som ett attraktivt skyltfönster. Ett skyltfönster för det goda familje-, förenings- och näringslivet. Ett liv som andas en god framtid med hög kvalitet.

Kommunens bemötande

Tack för ditt svar. I det planförslag som nu finns framtaget till granskningen föreslås ett stort utvecklingsområde inritat i området mellan Gualöv och Bromölla.

Vad gäller synpunkten kring att bättre använda passagen utmed motorvägen så finns det två utvecklingsområden i planförslaget som har ett strategiskt "skyltfönsterläge".

Det ena förslaget fanns med redan i samrådshandlingen medan det andra har tillkommit nu i framtagandet av granskningshandling.

Privatperson 17

Fint verktyg ni har infört, ger en bra chans till överblick. Tyvärr tror jag era planer inte räcker till för att vända utvecklingen för Bromölla. Fler attraktiva tomter att bygga villor behövs. Varför planeras inga tomter mellan Bromölla och Gualöv? Det är viktigt att vi får hit goda skattebetalare!

Kommunens bemötande

Tack för ditt svar. Ett stort utvecklingsområde mellan Bromölla och Gualöv har tillkommit i det planförslag som nu går ut på granskning.

Privatperson 18

Våga bygga radhus ifall ny bebyggning ska ske.

Förtätning vid centrum ser jag som positivt men behåll en mänsklig skala, ~3-4 våningar max enligt Jan Gehl's principer

Kommunens bemötande

Tack för ditt svar. Aspekter så som vilka typer av byggnader som planeras uppföras eller vilken höjd på byggnaderna och/eller antalet våningar som ska tillåtas omfattas inte av den översiktliga fysiska planeringen. Dessa frågeställningar tar kommunen ställning till i detaljplanearbetet.

Privatperson 19

Synpunkter till utbyggnad i Edenryd/Valje.

Stor hänsyn bör tas för att bevara det öppna levande landskapet, med bevarande av betes- och odlingsmarker.

I dessa orostider som troligtvis kommer att pågå i decennier, är det viktigt att Sverige har en inhemsk och självförsörjande kött-och mjölkproduktion.

Med hänsyn till ovanstående, är jag emot en utbyggnad av bostäder i detta område. Måste en sådan ske, bör det vara sparsamt.

Med tanke på planerade bussförbindelser tänker jag på en lösning för pensionärer som har slutat att köra bil. Där kunde Bromölla kommun sätta in en Taxi- minibusslinga, med t.ex täta turer typ 2 ggr/veka. Slingan skulle kunde gå

från Sölvesborgs centrum till Bromölla centrum via Valje - Edenryd - Nymölla.

För invånare i arbetsför ålder med ev. småbarn fungerar inte kommunala färdmedel. Här måste man ha egen bil eller cykel/ moped. Förskolepersonalen tillåter inte för långa ledtider mellan arbetstid och lämning/hämtning av barn.

Skolbussarna som finns idag, fungerar utmärkt för barnen som bor i gamla Valje, samt de från Nymölla.

Har sett i Kristianstadsbladet att förslag finns att bygga på höjden inne i Bromölla. Detta tycker jag låter bra, med tanke på all den service som redan finns där.

Kommunens bemötande

Tack för ditt svar. Utvecklingsområdet i Edenryd är borttaget från planförslaget medan utvecklingsområdet i Valje är reducerat i omfattning.

Region Skåne har ansvar för utvecklingen av den skånska kollektivtrafiken. För att binda samman Skåne och stärka regionens utveckling behöver tillgängligheten förbättras. Ett sammanbundet Skåne ger tillgång till utbildning, skapar förutsättningar för arbetsmarknad och näringsliv att utvecklas och möjliggör för människor att bo och leva i hela Skåne. Kollektivtrafiken är samordnad för hela Skåne genom Region Skåne och Skånetrafiken. Kommunen är emellertid med i denna planering och bevakar

kommunens och regiondelens intressen. I planförslaget anges fortsatt ställningstagandena att kommunen ska verka för en spridning av turer med kollektivtrafiken över dygnet som är anpassad till såväl arbets-, nöjes- och fritidsresor som besöksnäring samt att kommunen ska verka för att buss ska kunna ha turer till samtliga av kommunens orter.